

www.e-rara.ch

**Tractatus theologo-philosophicus, in libros tres distributus, quorum I.
de vita. II. de morte. III. de resurrectione**

Fludd, Robert

Openheimii, [1617]

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: Online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-7665>

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

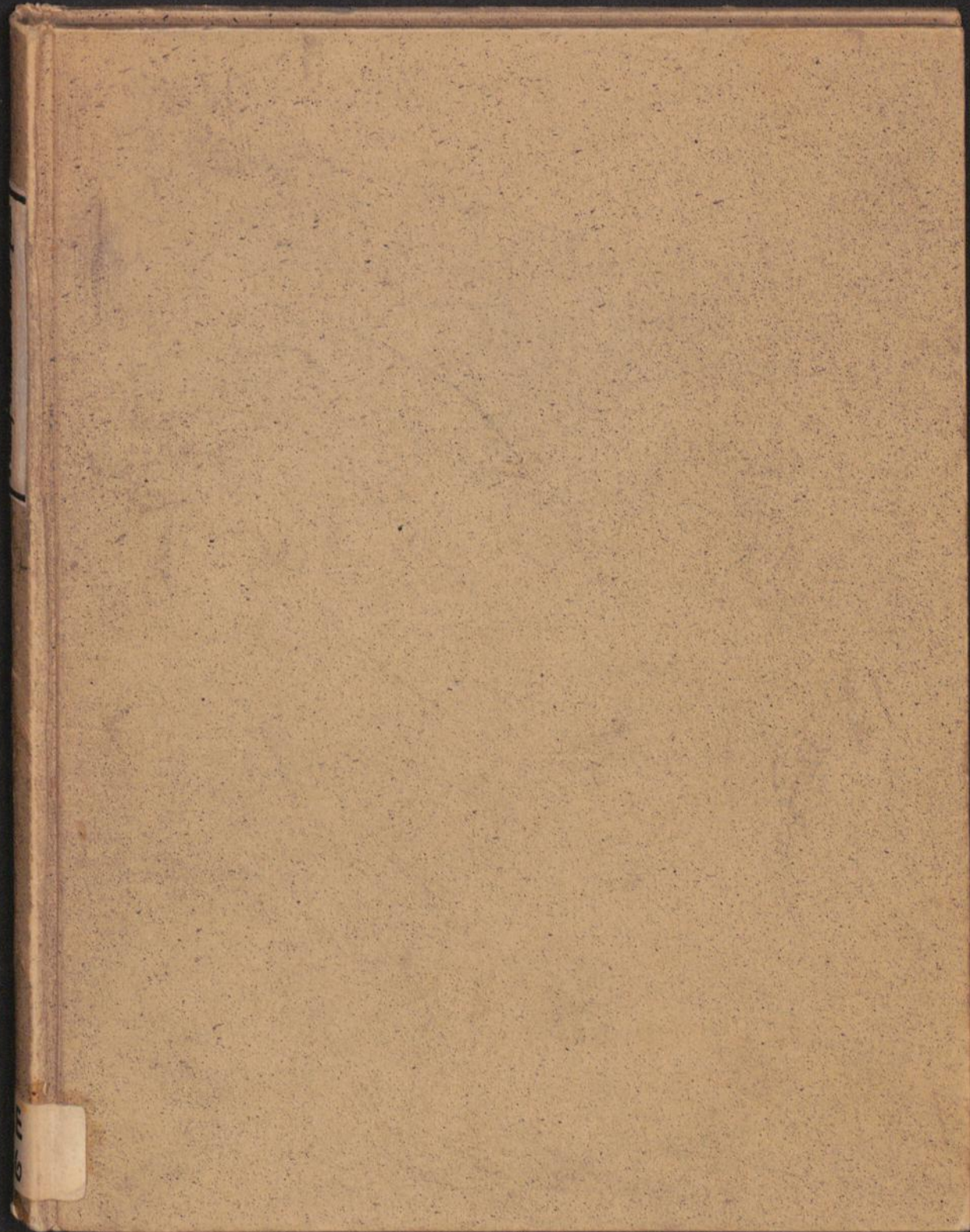

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

CE 26

AUREOLIUS
TRACTATUS
Theologo-Philosophicus,
In Libros tres distributus;

Quorum

- I. } de VITA
II. }
III. } de MORTE.
RESURRECTIONE.

Cui inferuntur nonnulla Sapien-
tiæ veteris, Ada-
mi infortunio superstitis, fragmenta: ex profun-
diori sacrarum Literarum sensu & lumine, atque
ex limpidiori & liquidiori saniorum Philo-
sophorum fonte hausta atque
collecta,

*Fratribusq; à CRUCE ROSE dictis,
dedicata*

à

RUDOLFO OTREB Britanno.

ANNO

CHRISTVS MVNDO VITA. S.

Opprobrii in typis HIERONIMI GALLERII

Impensis JOH. THEOD. de BR.

Ex Libris
Herm. Witterstatter
Oppenheim

lye of volige Tractat handbryd
 hoc tractatu iher per bari
 ite facit
 B. i. f. m.
 leg. d. i. n.
 a. i. p. i. i.
 et alij
 tractatibz

Rapraël et ejus Epistolam cum
 Nazgoge in cognitionem Dei et natu
 roc.

LIBER PRIMVS. DE VITA.

CAPUT I.

*Quòd DEUS, ejus VERBUM & LUX sit Creaturarum
 Vitæ origo universalis: & quòd Diabolus & ejus tenebræ
 sint primordiales Mortis authores.*

INCOMPREHENSIBILIS JEHOVA,
 Rex Regum, origo lucis, & almus vi-
 tæ Pater, rerumque genitor fecundif-
 simus, ut ex mysterio magno, inde-
 terminato & deformi, materiam in-
 formandam eligeret atque exhauri-
 ret, quo limpidissimam cælorum sub-
 stantiam, subtilissimamque universa-
 litatis spiritum secundum sacrosan-
 ctæ suæ voluntatis dispositionem con-
 stitueret; virtute Spiritus sui coru-
 scantis, increati & sancti, ab ore suo egredientis, vitam, essentiam
 atque creationem admirabilem, mundo universali, singulisque
 ejusdem creaturis; ex immensâ suæ charitatis & liberalitatis plen-
 tudine, concessit atque donavit. Nam mortis atque privationis
 vestigia *, umbras nempe horrendas, tenebras tristes & informes,
 nubesque densissimas, splendore præsentiae suæ & fulgore aspe-
 ctus ipsius, vocæque tonitrua stupenda producente atque ineffa-

* Mercur.
 Trismeg. Pi.
 mand. ser. i.

b Mer. Trif.
ibid.

bilia^b; obliqua revolutione gradatim & triplici luminis sui circumgyratione, ad machinæ seu peripheriæ mundanæ centrum percussit. Atque ita suâ potestate admirabili, & quasi coruscantibus vultus sui jaculis, armisque verè lucidis, mortis imaginem subegit; abyssi forditiem deposuit, & litigii, seu Diaboli superbiam, regni cœlestis gubernationem ambitiose appetentis, depressit, patremque mortis & malitiæ, cum dispositione regni sui teterrimi, tenebrarum scilicet, longè latèque ante Spiritu. Jehovæ apparitionem expansi, in minimum totius Universi punctum constrinxit, vinculoque inviolabili virtutis suæ coërcuit, repressit, atque infrænavit. Quare *væ nobis in terris*, quorum animæ, locum suum nativum appetentes, tantâ corporis terrestris mole in tenebrarum regione retinentur, ut etiam miserè viventes assiduè moriantur, carnificumque infernalium rabies & malitiam continuè patiantur: nullaque existit earum mellea dulcedo, aut divina felicitas, aut grata lætitia, aut optata quies, aut pia sanctitas, aut jucunda contemplatio, aut firma spes, aut pura castitas, aut justa synceritas, aut aliquod hujusmodi donum benedictum, iis à Jehovâ concessum, quod suo contrario non permiscetur, toxicoque Diaboli non coinquatur. Hinc animarum mellea suavitas, felleâ amaritudine, tanquam veneno afficitur: divina earum felicitas, infelicitatis poculo sæpissimè inebriatur: earum grata lætitia, tristitiâ in jucundâ: quies optata, perturbationibus immensis: pia sanctitas, invitamentis & corruptionibus mundanis: jucunda contemplatio, perversis mundi tentationibus: firma spes, desperatione lethali: pura castitas, spuris carnis affectionibus: justa synceritas, erroris & ignorantia insidiis quotidie & indefinenter perturbantur: atque ita nullum bonum salutare à Deo, Principe lucis accepimus, quo boni dicimur participativè, quod Diabolus, tenebrarum princeps, suâ malignitate non corrumpit, & veneno pestifero & lethifero non intoxicavit. Hinc rerum sublunarium mutationes, corruptiones & alterationes. Hinc hominis infelicitas inevitabilis. Hinc falsitatis cum veritate mixtio. Hinc erroris supra synceritatem dominium.

Hinc

a Jun. 69.
Tremel. sup.
Genes. 2. 17.
moriendo
morituris.

Hinc corporis cum animâ iustâ bellum perpetuum, iustorumque ab impiis persecutio. Hinc orta est positionis & privationis, ad unius hominis constitutionem, unio & partium constitutarum heterogeneitas. Hinc lucis & tenebrarum conjunctio. Hinc denique poculi nectarei & vitalis cum stygio inquinatio, ^{d Sapiens. 12.} quo creaturæ conflatae per benedictionem summi creatoris, ut essent, ^{e Sapiens. 3.} propter maledictionem summi destructoris nunc esse desierunt. Deus ergo Elohim, Rex coelestis, vita, & lucis pater existit, dominium super animas & luces habens. Diabolus verò, Rex infernus, mortis & tenebrarum author, materiam opacam dirigit atque gubernat. Quare non erit mirum, si immensa hæc corporis humani moles, tenuem atque exiguam illam animæ flammulam, sive scintillam, tantæ irregularitatis Diabolicæ dementiæ & injustitiæ, gubernaverit, cum nulla sit proportio inter igneam interni hominis dispositionem & terream sive externam ejus constitutionem. Quid ergo in causâ fuit, O Adam hominum parens; quod tantâ maledictione te persequeretur mundi opifex, tantisve exclamationibus, propter inobedientiam tuam condemnaret tua posteritas: cum tanta sit inæqualitas inter lucem & tenebras tuas? Nam multis proportionibus excedit corpus tuum opacum, animam lucidam in ipso incarceratam. Præterea, cur te posuit Creator in loco omnium periculissimo, in quo vetus ille serpens, vim, efficaciam, & dominium habuit: aut in quem Angelum malignum detruxit, qui etiam & contra ipsum & coelites suos bellum tremendissimū gerere conatus est? Sed, O bone pater, te hoc modo excusatum habere non possumus. Nam ego, unus ex tuis filiis, tuo lapsu infelicitatis poculū libans, & mortē corporalem mihi, tuo peccato, debitam contrahens, plenamque ejusdem consummationem assiduè expectans, tuæ ambitionis, arrogantiae, & inobedientiæ historiam enarrare mecum proposui: in quâ infinitam mundi conditoris, erga te gratiam: immensam tibi, Ultimæ suæ creaturæ, bonitatem, & admirabilem, cum corporis, tum etiam & animæ tuæ illuminationem explicabo. Imò tantus erat status, seu spiri-

tus Dei formis vitæ, in tuam lutosam compositionem, à Sacrosancto tuo Creatore inspiratus, ut etiam obscurum illud corporis tui lutum, perspicuum, elarum, lucidum, & quasi diaphanum redderet; virtute duplicis, sive repetiti & duplicati spiritus divini unione in creatione tua: Videlicet prioris qui incubabat superficiem aquarum; cuius virtute vita talis tibi data est ab æthere, qualis cæteris creaturis animatis: nam & spiritu ab ore Domini factæ sunt omnes virtutes cælorum, & posterioris in microcosmi compositionem taliter sufflatus, qualiter prior in mysterium magnum, ad fabricationem macrocosmi erat infusus. Hæc ergo gratiâ & virtute divinâ eras super omnia animalia exaltatus, vitæque haud mortali, sed immortalis, ultimo Creatoris dono spirituali indutus. Nam appetitui lutosæ & fœculentæ tuæ materiæ satisfactum, mutationem sive alterationem non exoptavit novam. Sic stellaris substantia virtute animæ suæ lucidæ fixè in loco suo permanet, in quo ipsa, virtute sui actus lucidi, in primordio erat suspensa: nec corrumpitur ejus substantia, quoniam completa est ejus perfectio, unde fit, ut materia seu corpus propter lucis essentialis multitudinem, suæ formæ obediens reddatur. Quapropter accidit, quod quamdiu stella illa formam suam lucidam retinuerit sine diminutione, tam diu, inquam, possidebit illa completum suæ pulchritudinis statum, corpusque suæ animæ subicietur & obediens efficitur. At tu, ô credule pater! posteritatis, ob tuum peccatum omnium creaturarum, nisi propter secundi Adami victoriam, miserimæ à contemplationis divinæ fastigio, ad spheram generationis lapsus es atque dejectus. Tu Deo Creatori tuo similis & æqualis esse concupivisti, hominemque tibi similem creare voluisti, atque ita nimiam tuâ credulitate deceptus, propriâ sponte præcipientem te miserè in peccati voraginem dedisti. Nā Jehova tibi, ut immortalis esses, portionem sufficiens sui spiritus & fulgoris liberaliter infudit. Quanta igitur erat tua præsumptio, vel potius dementia aut stultitia, qui cæteris tui luminis portionem ambitiosè impertitus est, quo instar Dei tui, tibi similes procreare potuisti: atq; ita magnâ spiritus illius

Gen. 1. 2.
Homo duplicem in se habet spiritum.
8 Psal.

Actus habet per se
sua forma lucis per
se habentem omnem
viam.
Mer. Tri.
Pimand.

1 Gen. 1.

illius fulgurantis partem perdidisti, quo corpus dominium jam super animam tuam habere incepit, & per consequens, tenebrarum princeps potestatem de te habuit? Jam enim sentire, sapere atque gustare incipis bonitatis & malitiæ differentiam. Hic belli inter iniquitatem & justitiam origo, quod ad hunc usq; diem continuatur, & ad ultimum usque PEREAT, permanebit. Hic exitii hominis tam interni quàm externi exordium, quod nullo modo, nisi solâ regeneratione aut resurrectione, sanari potest. Hinc pugnat pro nobis Christus Jesus Salvator mundi cum septem suis Ecclesiis: hinc noctes atque dies patet atri janua Ditis, vetusq; ille serpens & draco infernalis, cum septem suis capitibus, bellum perpetuum contra salutem nostram gestit inferre. Nam Dominus justitiam suam, instar thesauri omnium præstantissimi, corpori custodiendam commisit, tanquam propugnaculo, cum fulgore divino, munitissimo defendendam; tu verò negligenter, hanc gemmam malè curando eam Diabolicæ rabiei miserè exposuisti, & nisi Deus pro ipsâ fortiter pugnâset, funditùs inter homines fuisset extincta. Pari etiam modo iniquitatis causam strenuè defendere atque sustinere aggrediebatur astutissimus ille serpens, quo seminarii sui incrementum in terra multiplicaret, ut bello vehementiori Cœlites affligeret, Sanctosq; in terrâ degentes persecutione sanguinolenta mactaret, penitùs supprimeret atque extirparet. Hinc Deus filium suum unicum Jesum Christum huic bello conductorem, justitiæq; defensores præponebat: quemadmodum Diabolus, vice versâ, Bestiam & Pseudopphetam duces in suo exercitu constituabat, qui iniquitatis leges cōtra Christum, ejus Prophetas & milites audacter defenderent. In hoc ergo, ô Adam, tu te decepisti, quòd tuam similitudinem fabricando, non consideraveris, quòd creator tuus incomprehensibilis & infinitus, cujus solius est hominem creare sine sui splendoris diminutione, infinitos homines, absq; ullo suæ virtutis prolificæ defectu, aut detrimento, conflare potuisset. At virtus tua vitalis definita, proportionata ac solummodò sufficiens infusa erat, ad præservationem

nem corporis tui lutosi à corruptione & ad purificationem ejusdem à leprosis infectionibus & tenebrosâ suâ dispositione, quo tota tua natura, divinissimâ contemplatione, sursum veheretur, bonâque semper specularetur, malorumque ac terrestrium sordities ignorando, coelestibus mentem suam semper accingeret, & cum Deo solo, ac coelicolis conversationem haberet. Nam divina & fulgida illa natura, dominium supra corporalem compositionem habens, elevabat, exaltabat & quasi rapiebat totum hominem ad sedem & patriam suæ generationis, & non permittebat eum vilia & terrestria respicere. Quemadmodum etiam in rerum natura oculis apertis videmus, quod ignea natura naturaliter sursum tendat, quando lapis aut aliquid aliud grave & terrestre deorsum ad terram, tanquam ad locum vilissimæ suæ conditionis, naturali quodam appetitu descendat. Sic corpus de suâ naturâ, contra animæ dispositionem movere & contendere percipimus, cum sit æternum animæ sibi subjectæ impedimentum, uti apud Sapientem invenitur: quemadmodum vice versâ anima lucida est corpori, sibi subjecto, lumen, claritas, purificatio & exaltatio. Sic corpora stellaria, virtute hujus lucidæ naturæ, in cælo perpetuum, pro voluntate Dei, sublimantur: sic fusi artificialis corpus vivacitate sui ignis etiam corruptibilis, contra suam naturam in altum elevatur. De te igitur atque de tuâ naturâ, tam immortalis quàm mortali, tractatum hunc nostrum faciemus, quo Justitiæ & Iniquitatis dissensiones, hoc tuo lapsu & transgressionem ortas, conferere nobiscum decrevimus atque proposuimus.

CAP.

C A P. II.

*De duobus mundi extremis Vitam & Mortem procurantibus,
& de medio universali utriusque naturam participante.*

ON frivola aut inanis fuit illa veterum philosophorum descriptio ænigmatica, seu potius figmentum poëticum in quo tria posuerunt esse ante mundi essentiam rerumve creationem, quorum prius fuit Demogorgon, secundum Æternitas, atque tertium fecerunt Chaos. Per Demogorgonem actum primum in creatum & incomprehensibilem intellexerunt, cuius virtute Chaos sive patiens, primum genitum suum Litigium peperit. Nam historia ejus talis est. Demogorgon percipiens vibrationem & tremorem quendam in ventre obscurissimi & tenebrosissimi Chaos, manum suam porrigebat, ut Chaos ad turbidum & inquietum suum partum producendum adjuvaret: atque statim Litigium ex ventre materno egrediebatur, cœlumque ambitiosè petebat, & postea deorsum, cum litigiosâ & tenebrosâ suâ naturâ, Demogorgoni infestissima, propulsa tumerat. Hoc autem perficiebat Natura illa infinita Demogorgon, ut separando à Chao sive hyles gremio, vel matrice, deforme, spurcissimum, nigerrimum atque invidissimum illud privationis excrementum, cum suo principe Litigio, præstantiorem prolem, Naturâ finitæ imaginem præ se ferentem, vice secundâ ex eodem materiæ primæ utero eliceret. Atque ita Pan, secunda creatura, productus erat: universus scilicet spiritus mundanus, limpidissimus, & ab omni tenebrarum iniquatione immunis: Natura, inquam, universalis, passivum purum, impressiones actuum lucidorum à Deo optimo maximo, seu Demogorgone impressorum, instar ceræ recipiens: seu moles illa aquarum subtilissimarum, ex qua

& per quam cœlum & terra existentias suas acceperunt: seu speculum illud politissimum, mundanum, in quo Demogorgonis idola, seu Creatoris pulchritudinis simulacrum conspicitur. Unde mundum non ineptè dixerunt Philosophi & Theologorum patres Dei Creatoris imaginem, hominemque mundi effigiem fecerunt. Deus igitur seu Demogorgon, vitæ author, in excelsâ suâ regione, seu mundi peripheriâ, sedem & thronum suum tenens, deiecit primum genitum illud Chaos; Litigium nempe mortis, & privationis authorem, ad machinæ centrum. Hinc ergo videmus, quod quatenus Vita & Mors omnimodò sunt invicem contrariæ, sic etiam locorum oppositione distinguuntur, cum sempiternus vitæ fons in orbis mundani peripheriâ habitet, in cœlo nempe Trinitatis, ubi nihil materiæ inest, sed mera puritas, sincera igneitas, absoluta formalitas, infinita claritas, immensusque splendor. Abyssus verò ille refrigerii locus, & lacus lethifer, in mundani globi centro constituitur, ubi nihil adest præter grossissimas & opacissimas materiæ fœces, atque splendoris cœlestis privationem. Inter hos verò duos locos situs atque positus est secundus ille materiæ primæ filius, Pandictus, Naturæ, veræ Demogorgonis filia, harmoniam mundanam, per fistulam suam ex septem Syringibus conflatam, ubique per machinam universam effundens. Nam septem planetæ mirabilia suis influentiis, motibus & lumine, in regione elementari, præstare cognoscuntur, tam ad elementorum dispositionem, & alterationes, quàm ad elementatorum compositiones, constitutiones, & operationes: Nam barbâ Panis oblongâ, solares radios significantes, elementa rotantur & circumgyratur, creaturæ prolificant, sementa multiplicantur, & annulus sive draco ille annualis caudam suam mordens, gradatim illius præsentia refici & oblectari videtur. Hic igitur meram percipimus formam & effigiem sacrosanctam à primordio, ut res essent, operantem: illic verò horrendam intuemur privationem, ut res non essent, laborantem. In medio verò cernimus completam naturam spiritualem, ubique inter hæc duo extrema expansam, de utroque

Autor vitæ in peripheriâ mundi et mors in centro

Vitæ autor abieci qualis.

Mors autor ubi est qualis.

Inter vitæ et mortis regionum quies locus.

1 Sap. 1.

20 Sap. 1.

provisi ut vitæ vitam et mortem

utroque extremo participantem, cujus pars superior, regionem ^{cuius superior pars} Empyream constituens, propter propinquitatem ad fontem & ^{constituit regionem} featuriginem merè igneum & formalem, valdè pura, ^{empyream puram} tenuis & simplex est, mentisque seu radiorum essentialium Entis entium, proximum receptaculum & vehiculum. Unde non irregulariter, à quibusdam cœlum hoc rationale, & ab aliis intellectuale dicitur. Nam quæcunque creatura veram portionem hujus spiritus, radiis divinis ornati, ita habuit in se: hanc ratione carere impossibile erit: conflatur enim hujus Empyreæ regionis existentia ex tribus parti- ^{q. by constet hoc} bus radiorum lucis increata, spiritum istum in actum reducens, ^{empyreæ regio} & ex unicâ solâ portione spiritus, è regione materiæ sursum ex-
 lientis. Pars verò spiritus hujus universalis media, mediæ mundi regionis corpulentiam constituens, Æther dicitur, quasi æthaaer, ^{hæc media seu} id est, igneus spiritus, quæ tamen spiritus universalis portio spissior ^{æther.} est, quàm illa regionis superioris, quoniam æqualiter participat de fulgore fontis lucidi, & de materiâ illâ refrigerii, à loco & sede Mortis exilientis, videlicet à terrâ seu tenebrarum congerie: ita ut in hujus regionis centro seu medietate inveniamus duas spiritus partes ad totidem lucis supercœlestis portiones concurrere. Quare hoc in loco non insulsè posuerunt Philosophi antiqui sphæram ^{n. Plato.} illâ æqualitatis, in quam mundianimam à naturâ infinitâ colloca- ^{hæc æqualitatis} tam esse dixerunt, vitam & essentiam multiplicativam quotannis in inferiora impluentem: sed tamen manifestum est, quod inferior spiritus hujus regionis portio, quodammodò magis inclinatur ad materiæ dispositionem, quàm ad illam formâ, hocq; eò magis, quò deorsum à sphærà illâ æqualitatis, in quâ Solis substantia movetur, versus tenebrarum habitaculum tendit. Existit tamen hæc spiritus intermediæ portio, corruptionis expers, quoniam satis potens est lucis operatio ad satisfactionem appetitus suæ materiæ, quousque deorsum ad convexam sphæaræ ignis regionem perventum sit. Imò etiam Lunæ substantiam corruptionis vestigia vix evasisse percipiemus, si ejus madidam & crudam dispositionem, mutabilesve effectus optimè fuerimus contemplati: quod quidem pro-

p. Plato.

pter materiæ spiritualis multiplicationem nimiam & dominium
 super lucis essentiam, accidere putamus, ita ut quæstio fieri possit,
 an creaturæ sui orbis mortales & corruptibiles sint necne? Cui
 quidem audacter respondere possumus, quod nisi cœlestis & visi-
 bilis mundi Rex, *visibilis Dei filius, Phœbeis suis radiis, eam quoli-
 bet mense circum circa non reficeret, ejusque impedimentis non
 occurreret: corruptionis etiam & privationis vestigia in ejus re-
 gno, impressiones suas relinquerent. Ex his igitur videmus, quod
 duæ partes spiritus universalis, mortis stigmata, voluntate divinâ
 & vivo virtutis naturæ increatæ splendore & igneo actu evaserint,
 quarum pars superior intellectualis dicitur propter immediatam
 claritatis divinæ, in eam influxionem atque receptionem. Secun-
 dam verò seu mediam, vitalem ideò appellamus, quoniam in me-
 diâ regione, nimis rebellis & spissus est spiritus, luxque ejus nimis
 rara & debilis ad rationalem animam constituendam: ad vitalem
 verò satis efficax & conveniens. Nam priorem ejus partem, filius
 Dei increatus & invisibilis, cum spiritu tali, magis aut minùs illu-
 minat pro placito suo, ad majorem vel minorem, mentis humanæ
 perfectionem. Secundam autē Sol magis aut minùs tingit atque spe-
 cificat ad majorem vel minorem corporis cujuslibet creature ani-
 matę sublunaris vitæ, sanitatisque tuitionem & conservatiōem. Hinc
 igitur liquet, quanta sit Creatoris & fontis lucidi vitæ excellētia &
 potētia super illā Litigii sive Diaboli & mortis, qui suā virtute duas
 spiritus universalis portiones sanas atque incorruptibiles à Diabo-
 li rabie & iniquatione præservavit. At jam in tertiam atque in in-
 fimam spiritus sive medi universalis partem descendemus: cujus
 omnes angulos, spiritum istum malignum exterminii, cum suis
 Angelis agnoverunt sacre Scripturæ possidere, ventos gubernare,
 elementorum Ignis, Aëris, Aquarum & Terrę perturbationes cau-
 sari, Dei creaturas, & præcipuè nobiliores, excruciare, videlicet
 justos & sanctos homines propter Adami peccatum persequi, &
 pro posse suo extirpare. In hac enim infimâ spiritus regione spissâ,
 minima existit gratiæ divinę portio, nisi à Deo ex speciali suo favo-
 re

partes infimæ.

p. Sicut & spiritus
malignus.cuius opes
virescunt.28.1
30.1

re ipsa suis concedatur. Hic enim abundat materia, quia tres ejus
portiones, tertiam lucis cœlestis partem, superat, premitatq; one-
re suo vehementer gravat. Hic tenebræ prædominantur, & lucis
exiguæ oculi ignorantiae velo absconduntur. Hinc est, quod hu-
jus regionis creaturæ pessundatæ sint, ad materiæ grossæ & tene-
brose ejusdem appetitus malos perpetrandos. Hinc carnis volu-
ptates, & mundi opacitas, in quo licet Verbum Dei seu lux illa mi-
caret in mundo, tamen mundus, propter ejus tenebras, spississimo
ignorantiæ & erroris velamento obvelatus, illud lumen divinum
comprehendere non potuit. Hinc est, quod anima, lipothymia
infernali affecta & afflicta, & carcere quasi tenebroso, instar Da-
nielis in spelunca leonum, inclusa, præsidium assistentiamque di-
vinam invocet, pro balsamo divino preces quotidianas effundat,
& ut ad pristinum suum statum, sanitatem & libertatem restituat-
tur, cor suum Jehovæ Creatori mactari atque consecrare gaudeat:
Balsamiq; supercœlestis gratiæ acumine, spiritu divino implerissi-
mi, per parietes opacos penetret, & sedem gloriæque Creatoris
splendidissimam, oculis apertis intueatur, ut contemplatione ex-
cellentiae sui luminis & majestatis vivificæ atque salutiferæ refi-
ciatur & consoletur, quousque clementiæ suæ ineffabili placuerit
ipsam ex teterimâ illâ luti opaci, & ignorantiae tristis, speluncâ li-
berare, & in^a novam civitatem Jerusalem collocare, ubi rivulus p. Apoc. 22.
ille cristallinus, arbore vitæ ornatus, semper se offert: ubi nullus
morti locus conceditur, ubi nullæ tenebræ, ignorantiae præcurso-
res, infestare aut nocere possunt: ubi nullus Sol visibilis requiritur
ad illuminandum locum illum felicissimum: quippe qui sacrosan-
ctâ Dei atque Agni gloriâ & fulgore imperatorio decorabitur
in seculo seculorum. Atque hoc modo descriptam habemus Spiritus
universalis naturam ac dispositionem, qui humidum radicale
est totius mundi: quemadmodum splendor ille increatus, qui fe-
rebatur supra & intra has aquas spirituales, suo lumine calidum vi-
tæ innatum iis perministrat. Naturam igitur agentem universalem
ejusque patientem hoc modo perspicuè explicavimus, médium-

que illud habemus, per quod vita & mors cuilibet creaturæ pro-
creatur: imò verò essentia & vitæ cum corporalis tum & spiritualis
dispositionem, exactâ hujus medii cognitione & contemplatione
luculenter, ut nobis videtur & pro possibilitate captus nostri imbe-
cillis enucleavimus. Atque hâc viâ multæ difficultates & arcana
vitæ cujusque rei, mundo adhuc non nisi solis umbraculis & à po-
steriori explicatæ, hujus (ni fallor) medii & duorum extremorum
debita speculatione, leviter patefieri possunt, ut *capite subsequenti*
manifestius declarabimus.

CAP. III.

*De creaturarum opacarum vitæ ratione. De mineralium &
vegetabilium origine. Cur ordine creationis animalium,
primo loco aquatilia, secundo volatilia, & tertio terrestria
fuerint producta.*

GENERALEM creaturarum vitæ originem, Mor-
tisque earundem causam primordiale, in capi-
tulis præcedentibus satis evidentes explicuimus.
Jam verò de particulari cujusque rei inanimatæ
essentia & animatæ vitæ, in iis creationis tempore
infusis: & de ratione occultâ diversitatis specie-
rum omnium creaturarum, ordinisque in earum creatione, verba
nonnulla faciemus, quo certiori methodo & perspicuiori explica-
tione, ad propinquiorem spiraculi sacrosancti vitæ contemplatio-
nem, ultimâ creationis die in Adamum inflati, perveniamus. Per
vitam autem rei, vivum illud spiraculum intelligimus, quod anima
appellatur, quo quælibet creaturarum species vivit, existit: hoc
est, massa, ex quatuor elementorum unione conflata, formam
creaturæ animatæ specificam suscipit, secundum spiritus & lucis
in

Vita rei qd.

in eo inhærentis proportionē debitam, à verbo Domini FIAT, & spiritu ab ore ejus, prolatam, quò illa creatura omnem actionem, proprietatem, seu facultatem, suæ speciei propriam, sibi assumere atque vendicare solet. Quomodo autem hæc vita sive anima vivens cuilibet creaturæ, primò mineralibus: deinde vegetabilibus & ultimò animalibus in creatione distributa esset, breviter (pro imaginatione & tenui capacitate nostra) hîc accipiat. Intelligendū in primis erit, quod in locis, ubi tres mûdi regiones limpidae & claræ jam existunt, tenebræ seu umbræ horredæ, ante spiritus Jehovæ apparitionem, inhabitabant, & quod cujuslibet illarum regionum umbræ portio gradatim, videlicet primo die illa regionis Empyreæ, & secundo, illa secundæ regionis, & tertio, illa tertiæ seu infimæ, deorsum, virtute activitatis fulgoris divini, percussa atque ad centrum coacta sit. Cum verò tenebræ illæ crassiores & viscosiores spiritus universalis portionem, in suo gremio retineant, quam privationis velamentum nigerrimum informari seu ad actum reduci non permetteret, sed cum illo versus peripheriæ centrum subterlabi intenderet: Ista (inquam) spiritus in carcerati portio, avidè à spurcissimo & teterrimo suo carcere liberari, & cum tenuioris spiritus portione à luce informari vehementer appetens, ex radiis lucidis, persequentibus tenebrarum congeriem, eamque deorsum percutientibus, scintillas & particulas quàm plurimas viscositatis suæ naturæ sibi rapit, & avidè amplectitur: radiique in ejus potestate retenti, simul etiam ad centrum cum tenebris & spiritu incluso, detruduntur, ibique viscositate spiritus illius grossi retinentur, ut etiam virtute & pulchritudine harum scintillarum, formæ lucidæ decorarentur, & ex nihilo actu, creaturæ actuales efficerentur. Atque ita jam illa tenebrarum massa, quæ antea erat hyle, Chaos appellationem sibi vendicare videtur, retinens in se elementa contraria, confusa & malè disposita, & in tenebris, per universam infimam mundi regionem, sine ordine perfusa, in fine secundæ diei. Hinc ergò mineralium & vegetabilium exordium: hinc etiam ad animalium creationem gradus pri-

*Creaturae illæ op-
tæ sunt vitiæ rat.*

primus, seu apta atque debita præparatio. Nam spiritus tenebrarum regionis infimæ, cum esset omnium grossissimus atque magis solidus & compactus, minimam radiorum lucidorum portionem sibi rapiens, quoniam lucis deorsum tenebras pellentis effectus, magis debiles erant in hac regione quam in cæteris, descendebat, propter gravitatem suam, versus centrum orbis terrarum seu tenebrarum congeriem, ita ut ubicunque hi radii inventi sunt in spirituali, Mineralia essent producta, corpora spissa, compacta, opaca & ponderosa habentia secundum dispositionem spiritus grossi & viscosi in tenebris occlusi, hocq; in primâ parte diei tertiæ quoniam horum spiritus, propter suam gravitatem, ad orbis terræ centrum primum attigerunt, ubi secundum suam naturam quiescebant. Atque essentiam & nomen suum accepit qualibet metalli aut mineralium species, secundum majorem aut minorem suam perfectionem seu lucis essentialis proportionem in spiritali puriori scilicet aut impuriori, inclusam: quamvis, ut nobis videtur, lucis ubertas spiritum impurum suo actu & operatione depurat, quemadmodum in auro apparet. Hæc ergo ratione, virtute splendoris sancti, prima creatura ex elementis grossioribus composita, erat in suum esse specificum producta. Similiter tenebræ secundæ seu æthereæ regionis, quoniam spiritus in iis inclusi, erant leviores, propter copiam majorem radiorum lucidorum ab iis captivatorum, supernatabant tenebras infimæ regionis, non aliter quam oleum aquam, vel aqua terram, vel cælum regionem elementarem. Unde fit, ut hæc tenebrarum massa cum suo spiritu circa terræ peripheriam, & supra spheram mineralem, sedem suam vendicaverit. Et quoniam ejus spiritus non est ita crassus & rebellis ac illa regionis mineralis, cui se ita habet, ut Aër ad Aquam, ideo facilius gubernatur à suâ animâ lucidâ, quæ etiam, propter suam fortitudinem, & purificationem spiritus, in quo habitat, summo opere tentat se, & suum spiritum liberare, à carcere illo opaco, ut ipse cum suo vehiculo evolveret ad Æthera, ubi est ejus patria, unde fit, ut per poros terræ, istud agens cum suo patiente egrediens

*Mineralium
origo.*

*Species mineralium
et metallorum
et siderum*

*Vendicabitur
alij.*

diens, & sursum tendens, coactum sit ignei Elementi suæ compositionis partem post se sursum attrahere. Nam igneum elementum Ætheris societatem non vult relinquere, siue sit, quoniam suæ pulchritudinis præsentia delectatur, aut propter suæ sphaeræ contiguitatem cum regione Ætheris. Aër etiam, propter eandem rationem non permittet Ignem discedere sine suo confortio, quemadmodum nec Aqua Aërem sine suo, & tandem Terra omnium gravissima, propter suam cum sphaerâ Aquæ contiguitatem, suo pondere per radices compositionis corporeæ, animæ sursum evolantis fugam impedit, eamque solummodò in Aëre suspensam, & substantia seminali inclusam, licentiam & libertatem dat, lucidam suam animam quotannis pabulo Solari reficere, ut scilicet ejus natura prolifica & multiplicativa, beneficio solari aucta, illud beneficium non sibi, sed aliis tenebrarum particulis impertiretur, quò ipsæ, mortuæ, inanimes, & potètia sola, ad actum reducerentur & viverent. Hinc feminum, granorumque multiplicatio & incrementum. Similiter ne propter multitudinem radiorum lucidorum, quos Sol quotannis clementer impluit in vegetabilium spiritus & animas, quibus multiplicarent suas species, si in unum congregarentur & non in alia corpora vel spiritus, corporibus insitos, dissiparentur, carceres suos corrumpèrent, Terramque relinquentes, sursum ad nativum suum solum tenderent: atque ita Terā iterum inanem & vacuam redderent, quemadmodum ⁹ erat in principio ante creationem, priusquam spiritus Jehovah ^{9 Genes. cap. 1. 2.} ferre-
batur super aquas. Nam tenebræ, ex quibus Terra est compacta, ante lucis misturam cum ejus spiritu incluso, terra inanis à Moyse erat nuncupata. Atque hinc iterum notandum est, quòd Sol coelestis, quem Plato visibilem Dei filium vocat, non aliter tendat ad salvandas & liberandas animas vitales à corporibus opacis, vel saltem ad multiplicandas scintillas suas prolificas: quàm Christus filius Dei invisibilis & increatus, animas illas divina ratione imbutas, à spurcâ & inquinatâ erroris Diabolici voragine tenebrarū caligine obducta, aut saltem in tempore captivitatis illarum, multi-
C plicat

*Comparat Solis
cu Christo quoad
operationem*

plicat scintillas earum divinas, quasi inanimatas & mortuas, illuminatione sanctâ, unde ipsæ, in media corruptionis sorditie quasi sepultæ, regenerari dicuntur. Hic ergo habemus secundam creaturarum compositarum speciem, fulgoris divini præsentia completam & perfectam pro suâ ratione, vegetabilem scilicet, circa partem posteriorem tertiæ diei spiritualis, hoc est, ante Solis apparitionem in creatione productam. Jam restat, ut de animalis speciei origine mentionem faciamus, quæ ante Solis in cælo positionem, ortum suum habere non potuit. Completis ergo tribus diebus spiritualibus, hoc est, triplici Spiritus divini circumgyratione peractâ; Solare corpus à Terrâ, in quâ deposuit atque exiit suarum tenebrarum spurcitiam, in cælum quarto die fuit sublimatum, in cujus gremium radii spirituales, ubique per cæli Ætherei ambitum dispersi, contracti sunt: Imò quidem in eo posuit Jehova tabernaculum suum, spiritusq; divinus virtutem suam copiose in eum effundebat, ut suo aspectu benevolo, creaturæ animatæ in terrâ producerentur. Nam radii lucidi, ubique per spiritum diaphanum expansi atque perfusi, sufficiebant ad animam vegetabilem evocandam & elevandam à terrâ opacâ, in limpidissimum Aëris spiritum, quò liberius nutriretur à cœlesti virtute. Sed tamen actiones lucis ita dispersæ non sufficerent ad creaturas animales parturiendas. Quare voluit Creator, ex suâ bonitate, ut hi radii dispersi simul colligerentur, quò operationes eorum essent fortiores, ad fortiorem & vivaciorem creaturam producendam. Præterea spiritus sancti tabernaculum positum erat in Sole, quò efficaciores forent ejus operationes ad perficienda mandata divina. Calidiores enim sunt animalium effectus & vivaciores quàm illi vegetabilium, quod quidem evidenter demonstratur ex eorum mutatione à loco ad locum, & hujusmodi aliis actionibus. Sciatis igitur debitâ consideratione. Primum, quod ad cujuslibet rei creationem, spiritus illi in tenebrarum visceribus inclusi, cum suis radiis, è cælo surreptis ad suam existentiam, tametsi ibi sint materia & forma ad creaturæ compositionem aptæ, tamen absque debita Verbi

Origo animalis
240

1. Psalmus.

bi Domini FIAT, & Spiritus ab ore ejus prolatione, creaturas fabricare non potuissent. Nam Deus eligebat materiam ad hujus vel illius creaturæ constitutionem magis debitam, in quam suam claritatem infunderet. Sic etiam ex luto Terræ formabat Adamum, in quem post corporis ejus formationem, spiraculum suum vitæ inflabat. Secundum observate, quod à principio Deus seminaria lucida in spiritus tenebrarum mediarum portione præstantiori, captivanda & incorporanda esse voluit: ex quibus, auxiliante Solaria actu, in speciem animalem reducantur. Tertiū considerate, quod immediatè post Solis creationem, elementa inferiora, valdè cruda, humida & frigida erant, propter debilitatem caloris in iis partibus descendentis, quoniam nondum unita & congregata erat lux cœlestis. Hinc (inquam) erat, quod quinto die, operationes Solares magis impeditæ essent propter resistantiam frigoris inferioris, nondum ad centrum completè reverberati, & humiditatis vaporum fuliginosorum, non adhuc perfectè in Aquam marinam inspissatorum. Unde accidebat, quod quinto hoc die ageret ejus perfectio ad frigidorum & humidorum animalium complementum, atque ita gradatim & ordine, virtute ejus, producta sunt animalia magis magisque calida. Hinc in principio quintæ diei, in seminaria, ad piscium creationem præparata, operando, ad quorum complementum, quia aquatica sunt animalia, non tantum caloris requirebatur, quantum ad productionem volatiliū, quæ Aërea sunt animalia: nec ad volatiliū perfectionem tantum, quantum ad illam animalium terrestrium, quæ majorem ignei caloris portionem ad suum esse requirunt, animalia (inquam) Aquatica, voluntate divina sic jubente, produxit. Circa posteriorem verò diei illius partem volatilia creata sunt, quoniam jam contra frigoris resistantiam satis prævaluit Solaris virtus, majoremque ejus vim debellavit, nebulas atras & frigidas in terræ marisque voragine detrusit. Unde in principio ultimæ creationis diei, virtute Verbi & Spiritus in eo inclusi, animalium calidiorum species Mundo patefecit, ita ut in seminariis vitæ, occultè in Spiritu cœlesti de-

litescentibus, paulatim ingressa sit Solaris virtus, ea magis magisque in actum, suâ vivacitate, producens. Nónne nobis evidentissimè exprimuntur hujusmodi Solis operationes, seminarii que animalis in lutosa & limosa substantia delitescantis effectus, in Pythonis serpentis generatione? quem Solis radii nunquam potuerunt generare & procreare per se sine semine monstroso animali in lutosâ illâ materiâ abscondito. Ex his igitur luculenter satis declaratum est, quòd ut spiritus ille limpidus intermedius, nempe inter tenebrarum & lucis fontes situs, sit ^{vehiculum} ventricul^{um}, seu curriculum in quo animæ lucidæ per universam mundi capacitatem, ad mundi existentiam funduntur: Sic etiam spiritus ille triplex, triplici tenebrarum portione inquinatus, est vehiculum radios illos, à cœlo dilapsos, includens, vitam & essentiam creaturis, ex quatuor elementorum substantia conflatis, inspirans: qui, quò liberior est à spurcitie tenebrarum, eò res puriores & magis perspicuas producit, uti in lapidibus, videlicet coralliis, & cæteris gemmis pellucidis cujusque coloris, pro quantitate majori aut minori lucis in iis prædominantis, perspicuè ostenditur. Nec putandum est, hos spiritus inclusos ullo modo specie, ab illis diaphanis, per universum mundum expansis, differre, cum sint ejusdem stirpis & originis: in hyles enim ventre non distinguebantur, sed continuierant. Hic verò in machinâ creatâ, pro dispositione lucis aut tenebrarum, distinguuntur. Restat jam tandem nobilissimæ & posterioris, ultimæ creationis diei, partis operatio, cui Elohim majorem impertivit gratiam, favorem, perfectionem & singularitatem, quàm alicui creaturarum dierum præcedentium. Non enim sufficiebat prioris sui Spiritus beneficium ei præbere, quod ad cæterarum creaturarum productionem & ortum concedebat, sed etiam ultimò ejus perfectionem, suo proprio spiraculo vitæ complexit, uti capite penultimo sequente latius descriptum reperiatis.

C A P. IV.

*Quod scintillæ nonnullæ rationis inveniantur in aquatilibus
volatilibus, & terrestribus animalibus: & de origine &
causâ rationalitatis eorum.*

IN præcedentibus, oculis illuminatis facilimè videre possumus, quod omnes creaturæ, opacæ compositionis, sive sint animalia sive vegetabilia sive mineralia, suam vitam deprompserint à spiritu in tenebris duarum mundi regionum inferiorum involuto, & à radiis talibus in ejus viscositate incarceratis. At verò de subtilissimo spiritu in primis tenebris, videlicet cœli Empyreï, incluso, in ejus depuratione & mundificatione, qui omnium propter lucē immediatē à spiritu Dei emissam, in ejus subtilem naturam, nobilior & efficacior erat, ne verbum quidem fecimus, propterea quod cæteræ creaturæ sublunares tantam à Creatore gratiam non acceperunt, quo factum erat, quod primariâ ratione & intellectu destitutæ fuerint: & tamen creaturæ illæ trium ultimorum dierum scintillam quandam in se habebant rationis, quàm Philosophi metaphoricam nuncupaverunt, nos verò rationem secundariam remotam ideò eam vocamus, quoniam non essentialiter & à priori, ut illa in homine, effunditur: sed per accidens & per reflexionem quasi, & à posteriori, videlicet, ut imaginem & idolum rei in speculo percipimus: nam tenebræ cœli Empyreï superiorem Chaos, regionis infimæ, partem tertio die supernatabant, propter dignitatem suam, videlicet super sphæram tenebrarum regionis æthereæ. Hinc erat, quod immunditiæ hujus spiritus jam expurgatæ, ejusque tenebris exutis, & in terrâ depositis, spiritus cū portionibus lucis, absq; ullo impedimento, quoniam nullâ contiguitatem habebat cum quatuor Ele-

mentis, in fine tertiæ diei, instar fumi subtilissimi, paulatim ascendere incipiebat, & ascendeat in mediis cœli cor in formâ massæ politissimæ, cujus materiæ pulcritudine adeò oblectati fuerunt lucis Empyreæ huc atque illuc in cœlo Æthereo vagantes radii, ut in eam, tanquam in subiectum magis aptum & dignum ad recipiendas eorum essentias, naturas & actiones, subito congregati fuerint: palatiumque suum pulcherrimum & mansionem admirabilem in eo struxerint, singularemque ejusdem splendorem & efficaciam, in principio quartæ diei, Terræ explicaverint, ita ut creatura hæc splendida, materiâ suam & formâ à supercœlestibus cœli Empyreæ tenebris, chymiâ metaphysicâ, extractam habens, quam (ut mihi videtur) sextam essentiam non ineptè dicendam existimem, instrumenti loco inserviebat ad perfectionem, seu maturationem eorum seminum creaturarum animatarum, in quibus Deus per Verbum suum, F I A T, impressit vitæ potestatem. Atque hoc modo proventum est, quod animalia quintâ & principio sextæ diei creata, à Sole rationalis essentiæ vestigia nonnulla acceperint, seu potius rationis umbracula, quâ in nonnulli hominem imitari videntur.

C A P. V.

De Adami, primi hominis, creatione: quid sit ejus externum seu visibile, quidve ejus internum & invisibile.

IRCA mediæ sextæ & ultimæ creationis diei, Sole meridiem peragrante, Creator optimus maximus honorabile animal, Hominem, in lucem produxit, ejusque externum ex luto seu limo quodam terræ, internum verò ex internis cæterorum animalium facultatibus constituens:

cum quibus etiam, ob majorem hujus creaturæ perfectionem &

*vide Sperber
ibid. de
Adami
fili terra
illa puri
ma. in
lis. item
Epistolam
fibr. von
et in alijs. ite*

vide Hula Lucis Asila l. 1. pag. 15.

excellentiā, mentem cum rationali spiritu, virtute spiraculi sui sacrosancti vitæ, permiscebat. In Adami verò internā & externā compositione, tria sunt diligenti inquisitione observāda, videlicet materia compositionis sui corporis, spiraculi deformis immissio in illud, & ultimò, admirabiles effectus, quos corpori illi indidit.

Hand. Quod ad externi Adami constitutionem attinet. Massa ejus corporea ex luto seu limo terræ facta est, cujus color, ut nonnulli vo-
Edom. Adm.
vide Franchi
scrip. Tami
supra
 hanc terræ portionem omnium perfectissimam, & spiritibus elementaribus maximè repletam, ad recipiendum nobilissimum & Deiformem spiritum humanum, quem Paulus & Xistus Pythagoræus templum Dei appellaverunt. Nam procul dubio, in Terræ fundatione, die tertio completâ, hæc Terræ portio, divinâ providentiâ, ad hoc opus, erat præparata & destinata, seminariaque lucis & spiritus Ætherei potentialia in se possidebat, purissima & aptissima ad suscipiendum Dei forme illud fulgoris increati spiraculum. Hanc, inquam, materiam lutosam formabat Creator ad hominis effigiem, inspirando in faciem ejus spiraculum vitæ. Cuius quidem spiraculi naturam, potestatem atque efficaciam, impossibile erit humanæ capacitati elicere sive explicare, sine sanctâ spiratoris sacrosancti conditionis admirabilis contemplatione, & profundissimâ in ejus naturam exemplarem inspectione. Invenimus igitur, debitâ in sacris Scripturis inquisitione factâ, spiratorem, ex quo Deiforme illud spiraculum vitæ procedebat, meram & purissimam esse lucem increatam, absque ullo materiæ additamento, hoc est, merè formalem & simpliciter igneam. Unde lux vera, propria & prima dicitur. Estque solus atque unicus Deus in Trinitate personarum existens. Invenimusque lucem increatam esse totaliter & originaliter, in ipso Deo Patre, qui est luminum pater, lux prima & vera, cujus radii actus primi existunt. Hic dixit. Ego sum lux mundi, &c. Legimus etiam in Filio esse illustrantem splendorem, & exuberantem, in quo est lux vera & vita hominum. Scriptumq; est, quod in Spiritu sancto sit fulgor, omnium intelligentiam

Mateu. 24. 22.

vide 1. 2. 3.

2. 3. 2. 2. 2.

2. 3. 3. 0. 31.

vide Trinitate

Epist. 1. 2.

de Romine

Spirator quilibet.

Joh. 1. 1.

Joh. 1.

Diony-

sus.

gentiam superans. Cognoscimusque ex doctrinâ sacrarum Literarum, quod ubi Pater in rebus creandis agebat, ibi etiam concurrerant ejus Verbum & Spiritus ab ore ejus egrediens. Nam dixit

FIAT, & Spiritu ab ore ejus, &c. Unde evidens est, quod in hoc spiraculo sacrosancto vitæ infuisset lucis veræ portio & actus cujuslibet Trinitatis personæ, videlicet lux Patris primaria: illustrans splendor Filii, in quo erat lux & vita: & fulgor omnem intelligen-

tiam vincens Spiritus sancti. Hinc erat, quod * quidam Philosophiæ veræ antistes scriberet: Hominem, ad Dei imaginem factum,

repræsentare Trinitatem. Et sacræ Scripturæ eum ad Dei similitudinem factum esse testificantur. Et prædictus Philosophus hominis mentem, propriam Dei formam vocavit. Et alibi mentem rationis humanæ Deum vocavit, qui est intellectus, vita, & fulgor.

* Apostolus etiam asserit, quod in Verbo Dei sit hominum vita, quæ est lux splendens in tenebris: hoc est, in tenebroso corpore humano. Estque hæc, vera lux seu forma divina. Hinc iterum Philosophus hominem internum ex vitâ & luce constare asserit,

vitamque & lucem Deum & mentem vocat. Et alibi Pater omnium intellectus, vita & fulgor existens, hominem sibi similem procreavit, atque ei, tanquam filio suo, congratulatus est. Simili-

ter hominem internum Paulus Dei templum appellavit, uti dictum est. Mercurius etiam Trismegistus hominem, post ejus lapsum, Deum, sed terrenum & mortalem vocavit, ejus verò Creatorem Deum, sed coelestem & immortalem. Et alibi magnum

miraculum est homo animal adorandum & honorandum, transit namque illud in naturam Dei, & ipse quasi Deus est. Et alibi hominis naturam Diis cognatam esse dicit, iisque divinitate conjunctam. Accertè hoc maximum erat Adami decus, quod verum Dei radium & actum habuerit, cujus ratione consanguineus est ipsi Deo, non aliter, quam qui ex avis & avis descendunt, consanguinei & cognati dicuntur. Atque hæc omnes perfectiones à lucis increatæ radice habemus, quam mentem & intellectum appellamus, nobis à Deo per spiraculum vitæ infusum, quo Ada-

mus

mus propter existentem in eo formæ radium, verum Dei simulacrum dictus est: & cum Angelis, quatenus intelligens & rationalis est, comparatus. Hic etiam observare debemus, quod ut nihil ad terram descendere potuit à cœlo illo Trinitatis, in quo maxima & simplicissima splendoris divini præsentia reperitur, nisi prius in spiritum Empyreum descendat, & de spiritu Empyreo in æthereum, & ab Æthereo per elementarem, deorsum penetrando, viam suam faciat: Sic etiam certissimum est, quod mens seu radius Dei à spiritu purissimo, intellectuali, tanquam vehiculo seu passivo suo proprio, recipiatur, qui etiam in spiritum vitalem tandem descendit, & hi omnes spiritus, cum increato illo radio, per spiritum & cum spiritu elementari in corpus infunduntur. Quod etiam à Philosopho confirmatur, dicendo^s quod mens in intellectu, id est, de spiritu rationali seu Empyreo: intellectus cum mente in animam, hoc est, in spiritu æthereo sive vitali, anima cum cæteris in ærem, & hæc denique omnia in corpus. Hinc etiam erat, quod Platonici animam humanam, non ineptè ex tribus conflata esse dixerint, videlicet ex mente, spiritu, & anima animali. In quam quidem animæ constructionem, portionem cujusque triplicis, spiritus mundani, regionis incluserunt, videlicet spiritus Empyrei seu rationalis, qui mentis seu radii divini receptaculum erat, Ætherei, in quem anima vitalis descendebat, & Elementaris, in quo anima sensitiva, à formali elementorum dispositione derivatâ, descendebat. Ex his orta est illa Philosophi divini sententia^s *Deus* ^{g M. Tris-}
imagines duas ad suum exemplar finxit, Mundum videlicet & hominem. ^{megist.}
 Et alibi. *Mundus est Dei imago & homo mundi.* Et sanè quid reperiri potest in mundo, quod non idem in homine proportionaliter deprehendatur? Nam si mundum tam idealem seu invisibilem, consideremus, aliquam cujuslibet ejusdem regionis portionem, in homine inveniemus. Concludimus ergò, quod, ut Dominus spiritum suum in Macrocosmum, ut ex nihilo creatura animata universalis fiat, primo creationis die inspiraverit: Sic etiam in Adamum Microcosmum spiraculum vitæ ultimo creationis die affla-

verit. Unde ex lutoſo & limoſo corpore inanimato, animal factus eſt Adam omnium præſtantiſſimum. Hinc, inquam, erat quòd ambo, Macrocoſmus nempe & Microcoſmus, Dei ſimulacrum amplexi ſint, & pulchritudine tam immenſa ornatu exſtiterint.

CAP. VI.

vide Iacob Spiraculum vitæ quid? Quomodo Microcoſmus portionem
Proſp. 40 cujuſlibet Macrocoſmi regionis ſibi vendicet ad ſuam con-
ſtitutionem? Quod Hominiſ natura non modo de cujuſli-
bet creatura diſpoſitione participet, ſed etiam de divinâ ef-
ſentiâ, quatenus Deiſormis ſtatus dono ſit prædituſ.

ON quidem ineptè nec ſine ratione exſertiffimâ, dicta erat hæc ſpiratio divina, ſuper omnes alias inſpirationes, ſpiraculum vitæ, quo Adam in inſtante factuſ eſt in animam viventem, cùm vita aliarum creaturarum erat momentanea, & cum corporiſ diſſolutione, in primam ſuam originem evaneſcens. Vita autem huiuſmodi ſpiraculo in mundum & in hominem inflata æterna erat. ^b Hinc Apoſtoluſ. *Vita æterna nobiſ promiſſa eſt* ^c & alibi rationem ejuſdem æternitatiſ narrat, videlicet, *quoniam à Chriſto erat.* Quod etiam alio loco uberiùſ agnoſcere videtur ſermone concatenato hiſ verbis. ^k *Vitam æternam nobiſ dedit Deus, & hæc vita in Filio ejuſ eſt.* ^l Similiter Sapienſ confitetur, quòd vita hæc eſſet æterna, ubi dicit, quod Deus creaffeſt hominem inextinguibilem. ^m Et alibi, *Creavit Deus hominem ut eſſet, & ſanabileſ fecit nationeſ orbis terrarũ.* In eandem etiam ſententiã incidit Philoſophuſ ille notabilis dicendo, *quod unio Patriſ & verbiſ fit vita.* Et alibi: *Ex vita & luce conſtat omnium pater, ex quo natuſ eſt homo.* ^o Imò quidem hæc erat lux vera, quæ illuminat hominem venientem in hunc

^a 1. Epist.

Joh. 12.

^b 1. Epist.

Joh. 4.

^c 1. Epist.

Joh. 5.

^d Sap. 2.

in Sap. 2.

23.

^e M. Trif.

meg. ſer. 1.

Pimand.

^f Joan. 1.

hunc mundum. Sed quid opus est aliis testimoniis, hujus vitæ æternitatem confirmantibus, cum spiraculum sacrosanctum vitæ increatum esse agnoscamus sine omni controversiâ, & per consequens, nunquam perituum, sed æternum, quoniam erat radius ille fulgurans ab essentiâ ipsius sempiternitatis promanans, ad beatitudinem in se semper ordinatus.

Benedictus igitur sis, ô Adam, qui sempiterno vitæ spiraculo es perfusus, cujus præsentia omni thesauro tam mundano quam supercoelesti præditus atque ornatus es, ita ut animal divinum, non cum brutis sed cum ipsis Diis æquiparandus. Imò quidem ipsis coelicolis præstantior es, vel saltem pari cum illis forte potiri videaris, cum tu solus, inter omnes alias creaturas, hoc honore gaudes, quod in omnibus hujus mundi, & cum omnibus, operationem & conversationem, virtute illius radii supercoelestis seu vitæ spiraculi, habes. Imò verò ad ipsum Deum omnium Creatorem, relationem, ejusdem beneficio, adeptus es. Symbolizas enim cum materiâ crassâ mundi, in proprio tuo corpore, cum elementis, in quadruplici compositione: cum Plantis in vegetatione, cum animalibus sensu, cum cœlo medio seu Ætheris, spiritu vitali, cum Angelis intellectu: cum ipso Deo Creatore, quod omnia in te ipso contineas. Agis igitur in omnibus, & in omnia atque adeò in ipsum quoque Deum posse habes, intelligendo videlicet & amando illum, & sicuti Deus cuncta cognoscit: ita etiam tu cuncta cognoscibilia cognoscere potes: nec enim quicquam in te est, in quo non fulgeat immensa divinitas. ^{p M. Trif-} Hinc est, quod ut Creator dicitur, ^{megist.} *Deus coelestis immortalis sic etiam & tu Deus terrestris* in isto tuo statu immortalis etiam fuisti dictus, ^{q Genes. 3.} & si de vitæ arbore gustasses, perpetuò vixisses in tota tua compositione, & instar Dei in cognitione boni & mali fuisses. Nec tamen opus erat, ut de ligno vitæ cōederes, modò si à peccato immunē te custodivisses, & de fructu arboris cognitionis boni & mali, non gustavisses. Nam potentior erat fulgor Deiformis spiraculi, in te inflati, quàm quod rebelles corporis tui lutosi tenebræ ei potuissent ullo modo resistere. Cor-

poris tui parietes splendorem animæ tuæ divinæ immensâ claritate ornatum, includere nequiverunt. Tenebræ omnes & opacitas, locum diaphanitati, & perspicuitati cesserunt, & transparens animæ tuæ habitaculum, mœniorum instar novæ Jerusalem, coruscatione gloriæ Patris & Verbi illuminatum erat, omnisq; materiæ tuæ appetitus ita completus, ut à privationis alteratione, mortisq; & tenebrarum stigmatibus jam privata esset elementaris tua compositio. Cave ô bone, & adhuc, felicissime Pater, ut oleum illud cœleste cum suâ flammâ, seu fulgoris supercœlestis licinium splendidissimum, ullo modo tuâ ambitione diminuatur, sed obedientiâ, humilitate & justitiâ tuâ præservetur, nec ob illius defectum, pereat tuus splendor, carnisq; tenebræ suâ obscuritate, animæ tuæ claritatem tabescentem abscondant, teque in errorem mortalem deducant. Cures, inquam, sedulo, ut corpus tuum, animæ tuæ appetitui subjectum æternum teneas, cum ejus ardor in excelsis contemplationibus semper versatus, & instar candelæ flammæ sursum ad cœlum & loca supercœlestia perpetuum sua actione tendens, à pravis terrestrium imaginationibus & à sensu & cognitione rerum pessimarum, in regione Diaboli versatarum, totam tuam naturam, tam externam, quàm internam distrahat.

CAP.

C A P U T VII.

*Quòd corpus Adami in statu innocentiae, esset purum, mundum
& perspicuum, vel saltem magis lucidum & splendidum,
quàm fulgor Mosaicus, lucis increatae intuitu acquisitus.*

EX præcedentibus igitur satis perspicuè explicatum est, quòd virtute spiraculi Deiformis, immediate in Adamum, ad suæ animæ seu vitæ constitutionem infusi, ipse sibi vendicaverit non modò portionem lucis merè formalis increatæ, videlicet Mentem, sed etiam spiritus intellectualis cœli Empyreï, seu intellectualis partem, ad ejus perfectionem necessariam, Rationem scilicet; Similiter tum spiraculum illud primum, in Mundum primodie, à divino ore, ad ejus complementum inflatum, & ad creaturarum ejusdem proprietatum & virtutum, productionem, possedit Adam; tum etiam spiraculum ultimum vitæ in eum, proportionem debita lucis cœlestis perfusum, vitam & actionem homini externo attribuentis habuit. Ex quibus manifestum erat, quod Adam tria lucis testimonia habuerit, ad ejus integri fabricationem, & non nisi unicum tenebrarum. Nam una ejus portio erat increata, & à cœlo Trinitatis derivata; altera erat lux rationalis in spiritu seu vehiculo illo Empyreico comprehensa; & ultima erat lux cœlestis & medialis spiritus Ætherei evecta, cui quintæ essentiae nomen attribuerunt Philosophi. Hinc erat, quòd valdè strenuæ essent lucis internæ vires in compositione Adami, ita ut essentialissimâ ejusdem operatione, & assiduâ illius illuminatione, corpus opacum, & ex limo terræ conflatum, instar auri esset tentatum, & mirum in modum purificatum. Præterea legimus, quòd Moysis facies virtute præsentiae lucis increatæ,

cum qua in monte Sinai per quadraginta dies communicationem habuit, mirifico splendore imbuta fuerit: ita ut Israëlitas vix eum intueri potuissent. Similiter tabulæ lapideæ, in quibus Jehova leges & mandata sua, sacrosancto suo digito descripserat, pellucidæ fuerunt & splendide: etenim opera Dei altissimi splendida sunt, & pellucida instar Saphyri, vel cœrulea, uti scriptum est, Israëlitas vidisse Dominum, & quod apparuisset sub pedibus ejus opus quoddam, veluti ex Saphyro, simile cœlo, quando est Æstas. Quis igitur dubitaverit, quod corpus illud Adami, quod ipse Jehova suis manibus propriis efformavit, præsentia suæ splendorem, pelluciditatem & infinitam perfectionem, in puritate accepisse, cum etiam durissimorum lapidum tenebræ ejus præsentia & contactu sacrosancto evanuerint. Corpus ergo ejus erat instar novæ illius Jerusalem ab Apocalypsi⁴ descriptæ, cujus Sol erat claritas Dei, & ejus lucerna erat Agnus ejus, quorum præsentia, omnes illius civitatis partes erant aut ex gemmis & lapidibus preciosis conflata, aut ex metallis omnium purissimis: nam præsentia gloriæ & splendoris divini, de rebus impuris & opacis, res purissimæ & limpidissimæ fiunt. Non aliter operatus est gloriæ divinæ fulgor, in templo hoc divino mansionem faciens, ad Adami corporis ossa in puritatem Auri & munditiem nitidam Jaspidis, ejus nervi & muscoli instar lapidum pretiosorum diaphanorum omnium generum, & venarum & arteriarum sanguis, fluvii aquæ vitæ, corque ejus ligno seu arbore vitæ, quæ, dum Sol seu gloria divina plenum suum ardorem quotidie afferebat, fructum vitæ & bonitatis divinæ proferebat, sed absentia caloris & fervoris divini fulgorisque spiraculi Deiformis, languescet, tabescet, & paulatim marcere quodam, palatium illud regalissimum marcescere sinet. Nam hujus fulgoris & veri spiraculi vitalis præsentia, corpus seu palatium illud pulcritudinem suam retinebit: Sed si ulla ejusdem effusio aut amissio, aut saltem diminutio fuerit facta, inobedientia aut nimia incredulitate producta, obscuri reddentur ejus parietes: eclipsatus ejus splendor: macrescent ejus arboris fructus: proles Deiformes non

1. Moys. 2.

24.

5. Apoc. 21.

non producet ejus anima: diminuētur paulatim vitæ flammula: palatium opacum; dominium habebit super ejus pulcherrimam & splendidissimam dominam Animam: quo etiam quotidie agrotabit, & patietur, propter immensam corporis opaci prædominantis & diaboli tyrannidem, & quotidie dissolvi exoptabit ex lutosa & limosa sua spelunca. Sed (proh dolor!) Pater hic noster, Deus formispiraculo beatissimo præditus, hoc felicitatis & immortalitatis dono malè usus est, illud sibi custodiendum à Creatore commissum neglexit, & negligenter vigilando, miserè amisit. Unde maledictio divina ei posteritatiq̃ suæ infertur: corpus ejus immortale, jam mortalitate inficitur, & de summo felicitatis & lucis apice, ad infimam infelicitatis voraginem & abyssum præcipitatur.

C A P. VIII.

Quòd Theologi vulgares de Paradisi situ & verâ dispositione nil certi cognoverint.

*Ms. Jacob Boësi Mysteria Magni. item
de tribus Principibus Sibila de
Paradiso.*

T jam conveniens erit de loci felicitatis seu voluptatis naturâ, situ & dispositione admirabili, verba nonnulla proferre, in quem Deus Adamum, innocentiae poculum adhuc libantem succoque illo Nectario beatitudinis supercoelestis inebriatum, imposuit, tanquam in sedem totius mundi inferioris dilectissimam & bonitate supercoelesti repletissimam: quæ Paradisus voluptatis appellata est. De hoc loco multi multa scripserunt. Nonnulli, ut rem quasi acu tangerent, de ejus altitudine, longitudine, latitudine, & situ sermones suos ediderunt. Sed quamvis incertitudine omnes ferè erroris tenebris immerfi, de eo variè scripserint, nec aliquid certi & determinati de eo disceptare potuerint: in hoc tamen convenerunt, videlicet, quòd pro certo tenendum

& Resolut.
Theol. p. 2.
p. 2. q. 2.

tenendum sit, Paradisum hunc terrestrem esse locum amœnissimum in terrâ fructiferis arboribus consitum & convenientem habitationem humanam, tum pro statu naturæ institutæ, sic enim erat hic locus Adami & Evæ possessio à Deo iis commissâ, tum etiam pro statu naturæ lapsæ, atq; ita Enoch & Eliæ concessus erat in Paradisum aditus. Nihil autem ampliùs de hujus loci naturâ & dispositione cognoverunt Theologi vulgares, nec aliquid aliud per experientiam, nec quidem per rationem naturalem, ut eorum verbis utar, judicare potuerunt. Nec quidem sine causâ, cùm eorum ratio tantis tenebris involuta sit, ut de rebus visibilibus rectè discurrere non possint, multò miùs in rerum invisibilium cognitione verè versari. Nam quid præstabit iis rationem naturalem possidere, qui ipsam Naturam, à quâ ratio humana proprietatem suam habere dignoscitur, ejusq; vires & operationes penitus ignorant? Orandus est igitur Deus in primis corde puro & sincero, ut oculos nostros à tenebrarum caligine, spiritus sui virtute radiosâ, purificaret & emundaret, quo verbum Dei verum, & certissimum Naturæ lumen, in Naturæ passivo gremio, tanquam in vero & redolente Paradisi horto, tabernaculum suum fulgore coruscante & splendore jucundissimo decoratum ædificans, oculis spiritalizat^{is} discernere^{mus}: & de fructu arboris fœcundissimæ Vitæ, atque flammigeri sui Spiritus vivifici gustare^{mus}, cujus virtute Phœbeâ, lunares nostri radii, sive scintillæ parvulæ sapientiæ cœlestis, adhuc in nobis post Adami dejectionem relictæ, nobis diem illum, ab omnibus piis optatam, afferat, cujus præsentia tenebræ fugantur, erroris fundamenta, quæ Diabolus suis astutiis diu muniverit, eruantur & ad nihilum redigantur.

CAP.

x Gen. 1.

tur, aut ab humana capacitate facilimè colligeretur. Quod ad Plantationis tempus attinet* docemur *quod fuisset à principio*, quare nō plantavit Deus hunc hortum in terra, quæ tertio die erat facta. Arbores etiam ejusdem nonnisi oculis reëtificatis videri possunt, quales fuerunt illi Adami ante lapsum, quorum caligines lucis spiritualis abundantia ablatae fuerunt, ita ut corpus luminosum reddiderint. Hic ergo sedes Creatoris in quâlibet parte terræ, pro voluntate divinâ posita. Hic locus verus Verbi Dei & fulgidæ vitæ ligni & fructus ejusdem à Verbo, quod est vita & lux omnium creaturarum, & universalis mundi spiritus existentia, orti, & à suo splendore enutriti. Ab hac, inquam, arbore vitali, Verbi splendore perpetuò coruscante, vitæ omnis creaturæ à principio impertitum est, essentiaq; sigillum, sive characteres, limpido laticis vitalis madore perfusos, us à F I A T, usque ad ultimum P E R E A T impressi sunt. Arbor etiam cognitionis boni & mali in medietate horti positus, procul dubio erat partim divinus & partim terrestris: partim ex luce tenens, & partim ex tenebris, partim Deo, partimque Diabolo adhaerens: partim ex corpore opaco conflatus, & partim ex lucis supercœlestis infusione. Et profectò non credo ego Deum hanc arborem à principio posuisse in suo horto voluptatis, quoniam Deus est totus bonus, omnisque bonitas ab eo solo procedit, nihilque bonum dici potest, nisi quatenus participare dicitur à Deo. ² *Præterea Deus Mortis causa non erat, sed fecit omnia, ut essent, nec posuit ille medicamentum exterminii super terram.* Quare procul dubio hæc arbor partim de Deo, à quo vitam & esse accepit per Verbum, & partim de Diabolo, à cujus regno tenebroso, limosam suam corpulentiam ad ejus compositionem habuit, effigiem suam usurpavit. Nam Diabolus non potuit aliquod Dominum habere, ubi sui regni tenebrosi portionem aliquam non invenit. Metuendum igitur est, quod ipse Adam, in medio Paradisi hujus spiritualis collocatus, ut eum coleret, sit illa cognitionis arbor boni & mali, cum ejus externa compositio esset pessima pars totius horti voluptatis, in quâ Diabolus majorem vim habebat propter

y Sap. 1.

propter ejus cum lutosâ suâ portione relationem: Incepit enim cum costa, ut deinde residuum compositionis tam internæ, quàm externæ deciperet, viamque carnalium deliciarum ei primum aperuit, quò Adamum integrum suâ cupiditate alliceret ad appetitum suum complendum. ² Atque ita à contemplatione ad spheram ^{2 M Tris- meg. l. P. 100.} generationis lapsus est Adam, majore sui luminis parte extinctâ. Obediens factus est carni, resque jam carnales, seu mundanas à celestibus distinguere potest. Præterea si horti cultivationem respueremus, inveniremus illam longè à terrestri cultu differre: non enim opus erat aut aratris aut occatione, aut surculatione, aut seminatione, aut hujusmodi ob Adami lapsum notis agriculturæ speciebus, quoniam hic locus à Deo plantatus erat à principio, & omnia alimenta necessaria sine hominis labore ei parata fuerunt. Nam universa terra fructum suum per se, & suâ sponte sine culturâ proferebat, quousque propter Adami peccatum, maledicta erat. Et Adamo, post ejus ex Paradiso expulsionem, pro maledictione sibi, & successoribus suis, ut panem cum sudore vultus sui acquirat, datum erat. Quare ejus cultura in Paradiso erat voluptas: ejus labor, sola contemplatio: ejus onus sapientiæ lumen: & pro nutrimento nihilei deerat. Cultoris etiam increati conditio, qui sedem hanc suæ nobilitati maximè propriam adaptavit, hîc in terra; ut cum filiis suis adhuc viventibus sermonem familiarem & conversationem haberet, tam divina & spiritualis est, quod requiratur ut loci conditio, conditioni locati correspondeat: Unde necesse erat, ut locus hic esset valdè simplex, sanctus & purus & tantè solummodò existentia, ut sufficeret cum lucidâ & exemplari Deiformâ oculis humanis illuminatis apparere. Nemo enim in hac vitâ Deum, qui ignis consumens est, in sua propria essentia videre potest, ni moriatur subito. Sic etiam si Cultoris naturam diligenter consideremus, percipiemus Adamum infinitis gradibus super puritatem & splendorem hominum communium exaltatum fuisse, & altum quasi in aërem elevatum, ita ut vix pedibus suis terram credamus eum tetigisse. Præterea legimus Moysem & Eliam in altis

locis cum Deo in Paradiso suo ambulante, sermonem habuisse & in nubibus quasi illum alloquutos fuisse. Quibus omnibus diligenter consideratis, docemur, quod locus hic sit mysticus, & pro divina voluntate dispositus, & alteratus huc sive illuc prout voluerit Creator, & quod arbores ejus non sint grossæ, manifestæ, & oculis communibus conspiciendæ: sed valdè occultæ, mysticæ & solummodò sufficientes, ut Sapientes & à Deo dilecti, eas oculis simplicibus intueri possint.

CAP. X.

*De Naturâ nudâ & simplice, seu undarum vitæ scaturigine,
seu Paradisi Aurâ & spiritu passivo.*

PORTET igitur, ut hunc locum quærentes, simplicitatem hujus loci naturæ imitetur, & ut Naturam simplicem, puram, & castam Psychen & Physin, detectam & nudam digni sint prospicere: cujus undæ cristallinæ loco aquarum Euphratis ex Eden fluentis & arborum illius ad satietatem humectarentur. Nam Natura hæc, nobilissima Creatoris filia, Creatori suo & horti Plantatori, Spiritui sancto sapientiæ obediens est, cujus Verbo perfusa tanquam Nectare supercœlesti, tali modo inebriatur, ut splendore perpetuo Vitæ sempiternæ, luminis coruscantis gladio circumdetur & contra impiorum invasiones muniat, neminiq; patefaciat suæ excellentiæ essentiam & virtutem, præterquam Dei filiis, & quibus datum est Verbum seu Lucem in mundo & in tenebris comprehensum * à quo mundus & omnia sunt facta, cognoscere: imò tantâ divinitatis illuminatione ornata est hæc nobilissima & syncerissima virgo, ut in hoc nonnulli hæsitaverint, an scilicet hæc splendida Natura, hæc Psyche, vitæ
cujuslibet

* Joan. I.

cujuslibet creaturæ ministra, sit Deus, vel ipse Deus sit illa, cum in ipsa posuit admirabilis Patris & Verbi virtus vaporosa seu Spiritus intelligentiæ sanctus tabernaculum suum. Felix igitur, qui de ejus aquis lucidis gustaverit, quoniam Verbi splendore & Spiritus disciplinæ radiis exaltabitur: Ligni Vitæ succi portionem & sanitatis corporis & animæ haustum absorbebit. Nam hæc Psyche est amica Spiritus sapientiæ Verbo & virtute Jehovæ plenissimi, speciosissima. Hæc sponsa & soror est formosissima Spiritus disciplinæ, ^{b Sap. 7.} qui replevit orbem terrarum: ^{c Cantic. 4. 12. 13. 14.} quæ hortus conclusus dicta est à suo dilecto & sponso splendidissimo: *Hortus conclusus & fons signatus, cujus plantæ & emissiones sunt Paradisus malorum puniceorum cum pomorum fructibus: Cypri cum Nardo: Nardus & crocus fistula & Cinnamonum, cum universis lignis Libani, Myrrhâ, & Aloë cum omnibus primis unguentis,* ^{d Cant. 4. 15.} Fons hortorum puteus aquarum viventium: Atque hoc modo fontem aquarum vivarum Paradisi terrestris habemus, quibus arbores ejusdem horti rigantur benevolè. Hæc Nympha immaculata assidue sponsi sui Deiformis præsentiam, societatem & assistentiam requirit, quo magis magisque perficeretur in perfectionem suam, de qua dictum est. ^{e Cant. 7. 23.} *Quæ est illa, quæ ascendit de deserto, quasi Aurora consurgens, tam pulchra ut Luna.* Hinc pulcherrima hæc soror, amica & columba immaculata, in profunditate sui desiderii dixit suo dilecto: ^{f Cant. 6.} *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.* Hinc ^{g Cant. 2. 5.} etiam Philosophus in sacro suo sermone dixit: ^{h M. Trismeg. Pim. 1.} *Quod Verbum ex luminis voce factum & prodiens, humide Naturæ astrarat, eamq; fov erat.* ^{i Gen. 1.} Similiter Spiritus Domini, qui est igneus amor virtutem Patris & Verbi habens, ferebatur super aquas, igneum iis vigorem attribuens. Amor ergo hic igneus, seu Spiritus sapientiæ fulgidus, est verus & supercœlestis illa cupido, ignea sua seminaria in matricem aquarum universalium projiciens, quo mundi spiritus creaturarumque humidum radicale informaretur, hoc est, in uterum Physis, cujus filia electa est Psyche immaculata, & sponsi sponsa. Hyeme igitur transeunte, inquit sponsus amicæ suæ formosæ:

k Cant. 2. Surge formosa, flores apparuerunt, in terrâ nostrâ, vox turturis audita est
l Cant. 4. in terrâ nostrâ, &c. ' De hoc etiam horto dixit sponsus: Veni in hor-
m Cant. 4. tum meum &c. " Habemus ergo Psychem illam pulcherrimam, in
7. qua non est macula", aut sororem, sponsam, amicam, columbam
n Cant. 4. & dilectam perfectionis, amoris & cupidinis, ° cujus labia favus di-
o Cant. 4. stillans, & sub cujus lingua Mel & Lac. Habemus, ° Paradisum ° cum
p Cant. latice vitæ. ° Habemus terram illam virgineam à voluptate inha-
4 12. bitatâ. Quis verò est hujus loci voluptatis Dominus, qui dixit: ' Flo-
q Cant. 4. res apparuerunt in terrâ nostrâ; ° Surge Aquila & veni Auster, perfla hor-
1 5. tum meum. Veni in hortum meum. Messui Myrrham meam. Bibi vi-
s Cant. 2. num meum? Quæ illa Cupido quæ dixit Psychi suæ. ° Soror mea ami-
t Cant. 4. ca mea, Columba mea sponsa mea? Quænam illa voluptas, cujus præ-
u Cant. 5. sentia hic hortus naturæ humidæ, Paradisus voluptatis dicitur?
x Sap. 7. Quibus respondemus, quod sit ipsa Sapientia ° quæ est spiritus intel-
y Sap. 1. ligentiæ sanctus ° spiritus discipline sanctus: qui replevit orbem terrarum
z Sap. 7. ° qui unicusest: Atque hic spiritus vapor est virtutis Dei & emanatio
a Sap. 7. quedam claritatis omnipotentis Dei sincera: & ideò nihil inquinatum
in eo incurrit. ° Hic est ille vapor Dei, seu candor lucis æternæ, qui specu-
lum est sine macula Dei majestatis, & imago bonitatis illius, de cujus ori-
gine, conditione, potestate, nobilitate, immortalitate, pulcritudi-
ne, affabilitate, utilitate, thesauro, cognitione seu scientia, uni-
versalitate & amore erga hominem, cum modo operandi in illis,
inferiùs magis affluenter & sermone uberiori tractabimus, usque
dum clave vera cognitionis aperiatur ostium ad hoc Dei sanctua-
rium, in quo majestas divina revelatur, sive Bibliothecam in qua
libri Dei delitescent & absconduntur: sive cistam, in qua omnis
thesaurus, quem cor hominis excogitare potest: sive Paradisum
voluptatis, in quo natura nuda & sincera in Physi & Psyche dete-
gitur mysteriaque majestatis divinæ in Olocheria, ceu speculo
vero Sapientiæ Dei & totius perfectionis considerantur. ° Hic
a Prov. 8. ergò est terrarum locus, in quo spiritus Sapientiæ ludere dicitur. ° Imò
22. verò hæc est perfectio illa increata, quæ est lignum seu arbor vitæ iis,
b Prov. 3. qui apprehenderunt eam, facitq; eos beatos, qui ejus portionem tenuerunt.
17. ° Nam

* Nam ejus fructus meliores sunt auro. Hic ergo est ^a sponsus seu dilectus fontis aquarum viventium, de quo sponsa dixit. ^e Sicut malus inter ligna sylvarum, sic dilectus meus inter filios: sub umbrâ illius sedi, quem desideraveram, & fructus ejus dulcis gutturi meo. ^f In hujus spiritus dextrâ est vitæ & dierum longitudo: in sinistrâ verò divitiæ & gloria, sita ut qui de ejus fructu gustare possit, ei vitæ suæ anni futuri sint multi: ^g & qui portionem istius ligni servaverit, is vitam suâ custodiverit, qui ejus portionem perdiderit, portionem etiam vitæ suæ amiserit: Sic hujus spiritus portionem ingentem, cum spiraculo suo vitæ, inspiravit Deus in Adamum liberaliter, quo sapientiæ dona possidebat, & feliciter vitam perpetuam degebat, quousque fructus istius sapientiæ portionem magnam prodigaliter profudisset: atque ita non vitâ integrâ & perpetuâ fruebatur, sed temporali, unde immortalitatis statum pro mortalitate, justo stultitiæ & ambitionis præmio, mutavit. Hic denique hortulanus ⁱ electus ex millibus, candidus & rubicundus, qui dixit: ^k Manè surgamus ingrediamur hortum meum, videamus si floruit vinea mea, quæ coram me est: si flores fructus parturiunt: si floruerunt mala punica. Mandragoræ dederunt odorem in portis nostris, omnia poma nova, & vetera. Hic denique Spiritus sapientiæ ^l seu mandatum Dei est lucerna, & lex ejus lux, cujus disciplinæ increpatio est vitæ, ^m nam qui sapientiam invenit, inveniet vitam & hauriet salutem à Domino. Habemus ergo hic omnes Paradisi terrestris & cœlestis conditiones. Habemus, inquam, hortum fecundissimum arboribus preciosissimis ornatum. Habemus terram purissimam & virginream. Habemus rivulos aquarum vitæ, sub umbrâ arboris seu ligni vitæ, qui vapor est virtutis Jehovæ, & candor lucis æternæ Verbi, ⁿ quod est mandatum vetus, ^o in quo, & à quo vita rerum existit. Hic vera vitæ arbor in utrumq; rivuli aquæ vitæ latus brachia sua porrigēs. ^p Hic lectulus viridis & floridus regem & reginam, seu sponsum & sponsam continens, ubi tigna domorum sunt cedrina, & laquearia cupressina: hoc est, lectulus sub umbra arborum cedrorum & cupressorum positus. Hic ^q est lilium & flos campi. Hic est dilectus sponsæ, qui descendit in hortum hunc suum, ut pascatur in eo, & lilia colligat. Hic mystica Poëtarum

e Prov. 8.

18.

d Cant. 4.

15.

e Cant. 2. 3.

f Prov. 3.

16.

g Prov. 4.

10.

h Prov. 4.

13.

i Cant. 6.

k Cant. 7.

l Prov. 6.

13

m Prov. 8.

34.

n 1. Epist.

Joh. 1. 2.

o 1. Epist.

Joh. 1. 4.

p Joh. 1.

q Apoc. 22.

r Cant. 1.

16.

s Cant. 2.

tarum

tarum figmenta explicantur, Jovis scilicet, cum Junone sorore & sponsâ, quam pro aëre accipiebant, parabola de Jovis ad Ganimedem affectione: Dianæ puritas & castitas: Phœbi amores & perfectiones; Hesperidum horti conditio, in quo poma aurea crescebant, aureum vellus incantatione Medæ & animalibus truculentis in Colcho custoditum, & infinita alia. Hinc Philosophorum narrationes parabolicae & ænigmatica, inter quas Psyche & Spiritus sapientiæ amores & perfectiones optimè describit Senior in Epistola Solis ad Lunâ, per optimè intelligentibus, amores sponsi & sponsæ in Cantico Salomonis contentos, elucidans. Similiter Polyphilus exponit processum amorum inter Psychen & Olocheriam. Sic Apulejus amores & fortunas Cupidinis & Psyche, & hujusmodi alia. Hujus denique horti revelatione, omnia sacrarum Scripturarum mysteria explicantur, nam in ejus speculo sine macula, candor lucis æternæ, & majestas divina ostendi & conspici possunt. Ex quibus evidenter patet, quàm magna esset Ethnicorum ignorantia respectu Christianorum electorum, quibus pariter, cum illis, revelatum erat magnum hoc mysterium. Nam illi Cabalam hanc acceperunt ab Hermete Trismegisto aut ab aliquo suorum discipulorum: Sed tamen quoniam verum Christum, Dei Verbum, Spiritusque sancti sapientiæ originem nesciverunt: lumen præ se habuerunt divinum, sed veram ejusdem rationem ignorabant. Non enim Deo soli attribuerunt hujus miraculi effectus, sed Naturæ atque elementis suis. Hinc Idololatriæ origo, Solis & Lunæ veneratio: Osiris & Isidis cultus: Saturni, Jovis & cæterorum Planetarum adoratio: Coelo, Cereri, Vestæ, Proserpinæ, Vulcano, Plutoni & Neptuno immolationes, & infiniti alii errores, qui homines magis à vero Deo Jehova aberrare & discedere fecerunt, quàm, ut ad perfectam ejus cognitionem accederent, ut in ea instruantur. Nam qui verum Dei Verbum cum Spiritu suo sacrosancto ignorat, impossibile ei erit ipsum Deum cognoscere. Sacra ergo Biblia nobis Christianis revelata sunt, quibus Verbis existentia in mundo miracula nobis revelantur. Imò ex
myro-

myrothecio sacrorum Bibliorum colligimus ¹ hoc Verbum fuisse in principio, cum Deo & in Deo, & ipsum Deum, & quod fuerit mundi lux, in quo erat vita, & quod ab hoc Verbo omnia sint facta & sine eo nihil. Verbi ergo cognitione verâ, loquutoris naturam intelligemus, quoniam filius habet relationem ad Patrem: his ergo duobus cognitis, succedet & Spiritus disciplinæ sancti revelatio. Qui igitur nescit Verbum Dei, nescit omnia; ² quoniam Verbo Deus fecit omnia, & qui illud non intelligit, veritatem intelligere non potest, ³ quia Christus est sola veritas, verus Deus & vita æterna: Unde fit, ut qui ipsum non cognoscant, res ab ipso creatas & essentias habentes cognoscere etiam non possint. Quanta igitur est in nobis Christianis dementia, Ethnicos illos Philosophiæ authores instar numinum venerari, tantâ sedulitate & confidentiâ eorum scripta legere, tantâ æstimatione eorum inventiones & artes habere: tantâ obstinaciâ eorum opiniones in scholis publicis defendere, imò verò eorum autoritates tam stabiliter ac firmiter in scriptis & disputationibus nostris allegare, ac si divinitus, à cœlis & immediatè ab ipso Deo affusæ atque destillatæ essent: cum testentur sacra Biblia, quod Christus sit sola veritas, & omnis rerum veritas ab ipso. Quis igitur omnium Philosophorum, naturam aut rem naturalem rationibus à priori demonstrare potest, qui causam veram & primariam ignorat? Video equidem jam oculis apertissimis, nullam scientiæ veritatem esse extra verum Spiritus sancti donum ⁴ & quod convenit deferere fontem omnis Sapientiæ in regionibus extraneis querere artem, scientiam & intellectum, uti fecerunt Agareni, & qui erant in Theman, quippe qui viam veræ Sapientiæ nunquam agnoverunt. ⁵ Etenim hic fons solus habet clavem Davidis, quæ aperit & ne-

¹ Jo. 1.² Sap. 9. 1.³ Epist.

Joh. 1. 5.

⁴ Baruch. 1.

Esaï. 22.

naturæ purissimæ & simplicissimæ latex seu spiritus madidus & humidus suam essentiam & pulchritudinem accepit. Ita ut Aristoteles ille tenebrosis mentis suæ oculis lucem formalem percepit, sed ad fontem totius sapientiæ, à quo effluebat illa forma, penetrare non potuit. Videtis ergò, ô viri Christiani, errores vitæ vestræ, qui voluistis potius in tenebris versari, & ex sterquilinio & sordibus Ethnicorum, spuriam Philosophiam elicere, quàm ut Philosophiæ nudæ, veræ & limpidæ subjectum, ex lucido vitæ fonte, in sacris Bibliis comprehenso, hauriatis: Respuite, inquam, profanos illos Ethnicorum libros: Confugite ad sacras lucas & reliquias Patriarcharum, Prophetarum & Apostolorum, in quibus virtute spiritus disciplinæ sancti, cujus est omnia docere, veritatem scientiarum omnium invenietis, mysteriaque & miracula divina omnia ex iis deprometis, cistamque thesauri totius mundi pro certo aperietis, modò clavem illam cognitionis priùs adipiscamini, cujus virtute ingressio fieri debet ad armarium seu sacrarium illud, & præparatio corporis & cordis erit completa ad veræ Spiritus sancti sedis & sanctuarii inventionem, quæ est verus Paradisus ille voluptatis, in quem Jehova posuit & collocavit Adamum. Nec quidem desperare debemus, ^z nam Deus exercituum effundet spiritum suum super omnem carnem ^a & nihil est, quod jam tectum est, ^b quod non manifestabitur, ^c & Deus sapientiæ spiritum throno suo supercælesti, à principio ad terram misit ut cum filius Dei maneret. ^d Mittitur, inquam, Sapientia à cælis sanctis ut cum homine sit & cum eo laboret, ut ille ^e sciat, quid sit acceptum apud Deum, ^f nam spiritus hujus, delitiæ fuerunt cum filiis hominum. Locus autem seu tabernaculum, in quo major hujus spiritus præsentia in majestate suâ essentiali fuit & est, Paradisum voluptati appellamus, ab ipso plantatus est ^g à principio, quæ Psyche, natura simplicissima, anima, vita, flatus, aura suavis seu spiritus benedictus perpetuò concomitatur, tanquam sponsa, amica, & soror, nam erat filia Dei viventis & naturæ universalis ^h omnium mulierum pulcherrima. Sic in apparitione Jehovæ ad Eliam super montem Horeb, in qua vidit & audivit, antequam cum Jehova

^z Joel. 1.^a Matth.

10. 26.

^b Sap. 9. 10.^c Sap. 10.^d Prov. 8.

21.

^e Gen. 1.^f Cant. 6.

Jehova sermonem habuit, accidentia stupenda & horrenda, ut ventum, Terræ motum & flammam ignis, in ultimo loco & immediate ante Verbi prolationem, sibilus auræ tenuis auditur, & tum postea edidit Verbum suum Dominus. Sic dicitur. *quod Deus Jehova Adamum alloquutus sit itans per hortum ad ventum illius diei*, vel ut alii, rectius interpretantur *ambulans ad auram post meridiem*. Concludimus ergo ex præcedentibus quod Jehova Deus, à principio Verbum & Spiritum suum igneum sapientiæ, in materiæ universalis depuratæ, & subtilissimæ gremium, & in terram ejus virginæam, fecundam & amœnam deorsum miserit. Nam spiritus Jehovæ seu igneus ejus amor ferebatur super aquas igneum iis vigorem reddens & in amœnissimo suo horto seu materiæ fecundissima matrice, virtute seminariorum lucidorum ab ipso plantatorum, immortales produxit fructus illos vitæ. Nonne etiam in matricem virginæam, virtute istius spiritus sacrosancti in formâ columbæ descendentis, productus erat Deiformis & verè divinus ille fructus, cujus sanguine Adami peccatum, ab ipso & successoribus suis abluitur & totaliter abstergitur & exterminatur?

g Genes. 3. 8.
transl. su-
ni & T
h Hierony-
mi Tran.

C A P. XI.

De verâ Paradisi terrestris appellatione & positione in terrâ.

DE Paradisi voluptatis naturâ, de constitutione in dispositione masculinâ & foeminâ, similiter de amore symphonico fontis Aquarum vivarum cum sua arbore seu ligno vitæ, à quâ nutritur, seu sponso, cujus amore beatificatur Natura illa humida, abundè satis locuti sumus. Hic verò debitam & geminam hujus Paradisi sedem, cum variis ejusdem appellationibus explicabimus atque patefaciemus: Quod autem ad e-

jus nomina pertinet, intelligendum est, quòd hîc locus (nî fallor) est ille, qui appellatur Michdas Jehova, Sanctimonia Dei, Sanctus thesaurus salutis, quippe in quo reperitur vera & recta via deducens ad cognitionē Dei & salutis ejus, ingredienda & tenenda ab omnibus. Appellatur etiam Bibliotheca secretos Dei viventis libros includens: Similiter comparatur cistæ, in quâ omnis totius mundi thesaurus verus retinetur: mysteria omnia in sacrosancto primo Genesios capite contenta occultantur. Deus ergo hunc locum & tramitem salutis, non sui ipsius, sed nostri causâ præparavit, revelavit, & nobis in scriptis proposuit. *1* Nec quicquam Spiritum intelligentiæ sanctum à cælis sanctis & throno suo supercælesti à principio in eum locum misit, ut eum solum modò coleret, sed ut eum præpararet pro homine, & in eo cum homine maneret, & cum eo laboraret, ut ille sciat, quid acceptum sit apud Deum. Sed quoniam de hujus loci situ & positione maximum oriri potest dubium; An scilicet hujus loci voluptatis sedes sit in superioribus terræ seu in inferioribus, juxta ejus planitiem constituta, videtur ex collectionibus sacrarum Scripturarum quàm pluribus, hoc Sapientiæ tabernaculum benedictum juxta nubes, in altioribus terræ verticibus collocari hocque hîc & illîc pro voluntatis divinæ ratione. *2* Nam sapientia in summis & excelsis verticibus supra viam, in mediis semitis stare dicitur. *1* Et alibi sapientia ludit in orbe terrarum & delitiæ, inquit, mea fuerunt cum filiis hominum, hoc est, super orbem terrarum, unde alibi dicitur sponsa. Ecce ipse dilectus meus venit saliens in montibus, transiliens colles, similis est dilectus meus capræ hinnulog, cervorum. *3* Loquitur etiam sapientia suæ sponsæ hoc modo: Veni de Libano sponsa mea, & aspicias à summitate verticis Amanæ & de vertice Shenir & Hermon & de cubilibus leonum, & de montibus pardorum. *4* Et alibi Dilectus meus descendit in hortum suum, ut pascatur in hortis. Præterea si diligenter locos consideraverimus, in quibus sancti cum Deo in hoc Paradiso manente sermones habuerunt: percipiemus, quod in summis terræ tuberationibus, montibusve excelsissimis ipsos cum Domino communicationem habuisse. *5* Sic in deserto Deus Moysem ad

1 Sap. 10 &
9.10.

1 Prov. 8.

2.

1 Prov. 8.

21.

3 Cant. 2.

4 Cant. 4.

3.

5 Cant. 6.

6 Exodi.

ad summitatem montis Sinai vocavit, ibique communicationem cum illo habuit per 40. dies. ¹ Sic etiam Elias, post iter quadraginta dierum, cum Deo loquebatur in deserto super montem Horeb, qui dictus est mons Dei, quia ibi erat ejus tabernaculum. ² Similiter postquam Christus à spiritu in desertum ductus atque raptus esset, ut à Diabolo tentaretur, & cum jejunasset quadraginta diebus: assumpsit eum Diabolus, circa finem tentationis suae, in montem excelsissimum, super quem, Diabolo, virtute spiritus ejus divina, fugato, Angeli acceperunt eum & administraverunt ei. ³ Et iterum Jesus discipulos tres in montem excelsum seorsum ducens, translatus est ante eos, & resplenduit facies ejus sicut Sol, & ecce apparuerunt iis Moyses & Elias, cum eo loquentes. Hi ergo tres cum spiritu manserunt in deserto aut in monte per quadraginta dies. Hic ergo Moyses & Elias, reverà ex Paradiso terrestri apparuerunt.. ⁴ Ascendebat etiam Elias supra montem Carmel, ubi assistentià spiritus totius sapientiae, pluviam causabatur: ascendebat, inquam, in illum locum, quasi magis aptum ad spiritus apparitionem seu praesentiam. ⁵ Ascendebat etiam dux seu quinquagenarius ad Eliam, sedenti quae in vertice montis ait, &c. cui ipse respondet. Si homo sum Dei descendat ignis de caelo, & devoret te, & quinquaginta tuos: spiritus ergo virtute descendit ignis de caelo & devoravit ducem & quinquaginta qui erant cum illo. Ex his igitur apparet, quod spiritus intelligentiae sancti vis & praesentia in locis terrae excelsioribus, & quasi in nubibus, ex quibus Verbum Domini omnibus tremendum exauditur, splendorque ejus, in forma fulgoris tremendissimi & violentissimi cernitur, quem admodum apparebat, quando Moyses & Elias sermonem acceperunt à Deo super montes Sinai & Horeb.

q 1. Reg. 19.

2. Matth. 4.8. & 11.

3. Matth. 17.

1. Reg. 18.

2. Reg. 1.

CAP. XII.

De Adam in Paradisum impositiones.

Sap. 10. &

9. 10.

x Prov. 2.

6.

y Rom. 1.

3. 1. 1. 1. 1.

7.

2 Genes. 2.

UPERIUS dictum est, quod Jehova spiritum intelligentie sanctum à throno suo supercaelesti in principio miserit, ut cum homine maneret & laboraret. * In principio, inquam spiravit ex ore suo Sapientiam, Prudentiam, & Disciplinam, qui erat ipsum principium, quod plantavit hortum Paradisi voluptatis à principio hoc est, præparavit Psychen suam

immaculatam, Physis mundissimam virginem, simplicissimamque atque electum spiritus humidi portionem, ut in illam divinissimas suas impressiones, fructusque & characteres vitæ æternæ, arboresque & fructus divini appetitus plantaret, quæ etiam tam ad hominis animæ quàm corporis nutrimentum & escam conferrent, * quoniam delitiæ ejus erant cum hominibus, pro quorum solatio in terris à Paradiso supercaelesti descendebat in hunc locum, qui terrestris Paradisus, propter divinam ejus præsentiam, splendidasque ejusdem operationes, dicitur. Nam hujus pulchritudo numinis sacrosancti splendore & decore ornabatur, & replebatur locus ille terrestris, qui ob delectationem suæ præsentiae Paradisus voluptatis appellabatur (uti sæpius dictum est, ^b quoniam ubi sapientia habitat, ibi nihil amaritudinis habetur nec traxit sed vice versa letitia & gaudii quàm plurimum. Hujus ergò sacrosanctæ sapientiæ virtute, conflatus est Adam in Ebron, eo modo quo dictum superius & annuntiatum est, & in hunc voluptatis & amcenitatis locum, tandem inclusus. Nec quidem erat Adam, propter excellens illud vitæ spiraculum in ejus terream & limosam substantiam divinitus afflatum, à loci istius puritate multum differens, nisi in eo, quod respectum corporis sui lutosi constitutionis participavit de

a Prov. 8.

22.

b Sap. 8. 16.

de malo: Sed illius mali corporis natura ita frænata & subiecta erat supereminentiæ radorū sui interioris, videlicet animæ & vitæ, ut ne quidem ad latum unguem decedere potuerit à lucis suæ internæ dispositione & natura: atque hunc statum contemplationis divinæ semper possedisset, si opacior & petrosior ejus pars, videlicet una ex ejus costis, verè spuria dicta; Eva scilicet, consilium non inivisset cum principe tenebrarum, serpente videlicet veteri seu dracone invidia inflato, ut aliqua regni suæ portio beatificaretur, de Adami ruinâ & exitio. In hunc ergò locum voluptatis Adam impositus, Hortulani officium suscepit. Sed quoniam malè curabat, ultra septem horas in eo loco non permanſit, ut nonnulli scripserunt, circa quarum finem ^c *lapsus est à contemplatione patris ad spheram generationis*: in quo inveniebat multas arbores plantatas, inter quas illam, famem expellentem adinvenit, non enim pane ibidem vivebat ^d *visibili*, sed verbo Dei & fructu spirituali, ibi etiam erat arbor illa vitæ, de cujus fructu, si suo tempore gustavisset, senescere nunquam potuisset. In hoc etiam horto omnes delicias & fructuum species conspiciebat, quas core ejus desiderare potuisset. Atque hoc modo Adam nudus in medio Paradisi collocatus est, nec suam nuditatem respexit, quoniam ejus spiritus lux seu vitæ flamma, altioribus contemplationibus præoccupatus erat, inferiora enim neglexit, ad superiora solummodò animum applicuit. Nam corpus ejus splendore spiritus vitæ ab iniquatione peccatorum & tenebrarum immune erat. Historia vitæ suæ, seu Chronologia pro septem illarum horarum spacio, in quo Paradisum coluit, talis erat: Primâ horâ mandata sua dedit Deus Adamo & præcepta, quo modo ipse se gereret in hoc horto: de cujus videlicet arboris fructu, voluntas ejus erat, ut commederet, videlicet de fructu naturæ incorruptæ, quo nutriretur fames quæ tolleretur, & de arbore vitæ & veræ sapientiæ, quo aeternum cum Deo viveret. Sed præ omnibus ei interdixit arborem cognitionis boni & mali: hoc est, de arbore corporali. Horâ secundâ mulierem seu Evam creavit Adamo, ut ~~casta~~ & fidelis esset socia & adjutrix

^c M. Trif-
meg. Pim. 1.

^d Ut
Matth. 4. 4.

jutrix, non ut carnali concupiscentia appetitum ejus spiritualem inficeret. Horâ terciâ Adam, spiritu veræ sapientiæ, à creatione perfusus, splendore illius respexit volatilia cœli, & bestias terræ, quas Deus ei adduxit, ut nomina iis imponeret, nam illuminatus erat Adam, ut ipsius Verbi characteres & conditionis suæ intensiones in creatione, sigillo veritatis impressas in iis, perciperet, & voluntatem divinam in iis quasi legeret, oculisque illuminatis prospiceret tanquam ex speculo politissimo. Imò certè tam potentes fuerunt & penetrantes sapientiæ sanctæ radii in eo inclusi, ut ipsa Majestatis divinæ mysteria contemplari, creationisque totius arcana intueri à Deo omnipotente suo Creatore concessum esset. Horâ quartâ tentabatur Eva à serpente, & gustabat de fructu prohibito, qui ei complacebat. Horâ quintâ tentavit Eva Adamum, quem tandem decepit, & pomum prohibitum ei obtulit, de quo ipse miser comedit. Horâ sextâ oculi ejus corporales fuerunt aperti, & spirituales clausi, & pudore affecti sunt tum Adam tum Eva, quod nudi essent, unde ex foliis ficuum obtegumenta composuerunt, quibus loci verecundi & secretiores obtegerentur & occultarentur. Horâ ultimâ effugerunt à voce Domini, & conscientie gravamen perceperunt, vocemque Jehovah terribilem esse, & formidabilem intellexerunt, quæ antea suavis, familiaris, & à Zephyro differens non erat respectu spiraculi vitæ prædominantis in corpore, quoniam est de naturâ vocis & verbi Domini: sed jam, quoniam Diabolus, propter lucis defectum, dominium in corpore habet, ideò portio illa Adami & Evæ opaca, deterrita, stupefacta atque attonita est, vocis & Verbi Jehovah auditu, & fulgoris & splendoris sapientiæ suæ intuitu. Hinc (inquam) erat, quòd fugerent à facie Domini, & deterriti essent voce & sermone ipsius. Nam quod ipsis antea erat cœlum & lux jam est terra & tenebræ. Integritatem antea habuerunt cum Spiritu sapientiæ & disciplinæ, sed jam partem capiunt cum Diabolo: non tamen ita quòd totam sapientiæ claritatem amiserint, nam scintillæ quædam Spiritus sancti disciplinæ cum eo manebant,

bant, cujus etiam portionis participes manserunt ejus posterī, in quibus hæ scintillæ relictæ magis minúsve illuminantur, Phœbeo candoris divini lustro. Hinc igitur erat, quòd inobedienciâ suâ perdiderit Adam gratiam divinam & de innocente jam nocens factus, ex Paradiso voluptatis expelleretur.

C A P. XIII.

An aliquis mortalium ingressum unquam habuerit in Paradisum terrestrem voluptatis, inter Adam lapsum & Christi adventum.

AP S O Adamo & ex horto voluptatis expulso, Deus posuit Cherubinos, gladiumq; ignitum vibratum, e Gen. 3. 24. ad custodiendam semitam, que conducebat ad arborem vitæ. Nec tamen tam strictè agebat Dominus cum genere humano, cùm esset, sit, & erit misericordiæ plenus, cùm sit solus bonus, quòd aliquibus hominibus, liberum demonstraverit ingressum, non modò ad illum Paradisum, sed etiam nonnullis dilectis suis de fructu ligni vitæ portionem concesserit: rationemque non modò custodes suos, sed etiam illos Diaboli, obediens & mites reddere, ex clementissimâ suâ gratiâ, revelaret, non aliter quàm Medea, quæ suis medicamentis Verbisque fiduciæ, custodes aurei velleris, draconem scilicet vigilantem conspiebat, taurosque binos, flammam evomentes, compescebat. Nam sciendum est, quod Diabolus, qui, f. Sapien. 2. cùm ex malitiâ suâ mortem introduxerit in mundum, viribus suis ultimis tentat viam illam, tenebris suis & præstigiis & fallacibus illusionibus, maximum periculum justo Dei filio, iter illud omnium difficillimum suscipienti, falsò minabitur. Sed ille solus bonitatis pater, qui nube de die, & columnâ ardente de nocte, Is-

raëlitas per desertum conduxit, efficiet, ut balsamum spirituale,
 pro solatio suo hauriat, illique dñem in viâ offerat, cujus condu-
 ctu & admonitionibus, si obediens fuerit, & fide consolatus pere-
 grinator ille, ad perfectissimum summi boni & mysterii divini me-
 tam attingere queat. Sic quidem legimus, & Angelum in via Eliæ,
 per desertum transeunti, se obvium dedisse, eum de loco Paradisi
 seu sede spirituali, super montem Dei Horeb sitâ, in quâ vocem
 Domini audiret, admonuisse, aquam & panem admirabilem^b, in-
 star illius Angelorum, administrasse, quorum vigore & virtute per
 quadraginta dies iter faciebat ad montem Horeb: ad quem locum
 sacrum cum pervenisset Elias, in speluncam, ibi inventam, ingres-
 sus est, fortassis tempestate coactus, quoniam Jehovah, illum allo-
 quutus est, cujus Verbum extra Paradisum terribile erat, & cum
 tonitru. Nam terribile & stupendum videtur Verbum Dei nobis,
 quorum moles corporea scintillam illam spiraculi sapientiæ in
 nobis relictam, premit & obfuscet. Terribile, inquam, corpori,
 peccato inquinato, & instar tonitru tremendissimi, peccatoribus
 horrendum est Verbum Jehovah, quoniam est ex parte lucis æter-
 næ & increatæ, corpus verò ex parte tenebrarum. At verò spiritui,
 luce increatâ, ornato, valdè dulcis est Dei sermo, mitis & admi-
 bili jucunditate repletus, quoniam est ex parte illius, & omne simi-
 le suo simili lætatur & gaudet, unde corpori spiritualizato dele-
 ctabilis est sermo Dei; inquinato verò reformidabilis. Hic ergo
 explicabitur mysterium illud virgæ Moysis, quæ cum in ejus ma-
 nu teneretur, virga revera erat, & apparebat illud, quod exsistebat
 in suâ naturâ, at cum in terram projiceretur, serpens horribilis vi-
 debatur. Ex quibus evidense est, quòd ipse Deus non videtur talis
 peccatoribus, qualis est, etenim cujus corpus copiâ fulgoris Spiri-
 tus sancti transfiguratur, & ultra mortalitatis statum exaltatur,
 Deum sine morte præsentintueri potest. Illuminatis, & ad Adami
 innocentis perfectionem reductis & transformatis carne & san-
 guine, non modò Angeli, sed etiam ipse Deus apparere solet, &
 gaudet tale corpus ultra mensuram cognitionis humanæ, in con-
 spectu

conspēctū faciei ipsius, verbaque & sermones suos, musicā cœlesti
 suaviore appaebunt spiritualizatis, ita ut in hâc præsenti narra-
 tione recensēbimus. Nam Elias in principio adventus sui ad mon-
 tem Horeb, quando primam Domini vocem audivisset, coactus
 videbatur in speluncam ingredi, quoniam cum tonitru veniens,
 horribilior corpori opaco videbatur. Præteritis autem primū
 præstigiōsis Diaboli periculis seu illusionibus, videlicet vento vio-
 lentissimo, scopulos montis dilacerante & terræmotu, in quibus
 Dominus non erat, sed à Diabolo excitati sunt. Secundo ignis ap-
 parebat, qui ultimus erat custos viam ad arborem vitæ custodiens,
 à Deo ibi per Cherubinos constitutus, in quo etiam Dominus non
 erat: His igitur custodibus, Domino conductore & duce, debella-
 tis, delectabilis suavissimæ, mitis & tenuis Paradisi Auræ sibilus
 jam exauditur, dulcissima sapientiæ sponsa, & terrestris æterni Je-
 hovæ filia simplicissima ex materiæ humidæ puritate, supercœ-
 lesti chemiâ, extracta, ut vehiculum & medium esset, quo verbum
 ejus in mundum emitteretur, sermones hominibus traderentur,
 Spiritusque ejus sacrosanctus in eorum viscera inspiraretur ad fru-
 ctus spirituales producendos in hoc mundo. Hic, inquam, Spiritus
 Naturæ Deiformis, hæc Psyche vel Physis, omnium fœminarum
 castissima & pulcherrima, est receptaculum fulgoris, divinæ sa-
 pientiæ & Jehovæ virtutis tabernaculum, ita ut ubi suavia ipsius
 prætereuntis murmura audiantur, ibi domini præsentiā, & virtu-
 tis seu sapientiæ ejus existentia expectanda sint. Nōne etiam di-
 citur, ^kquod Adam audivisset vocem Domini ambulantis in Aura post
 meridiem. Ex his igitur facili mē colligendum erit, quod prior vox
 Jehovæ in aërem communem, corruptum, crudum & inquin-
 atum, vaporibus tenebrarum edita, cum tonitru stupendo, præsē-
 tiāque fulguris, omnia suā violentiā subjicientis, auditur, à nubibus-
 que densis & opacis emittitur. Nam in hoc medio, Diabolus cum
 suis Angelis se miscet, Domini que voces & verba, vel ad justorum
 instructionem, vel ad impiorum punitionem, aut admonitionem
 ab alto perflata Spiritus intelligentiæ sancti operationibus impe-
 dire,

^l Cant.^k Gen. 3. 8.

dire intensiōibusque Dei bonis in suis regionibus, morti & mutationibus obnoxiiis resistere, cum suis Angelis assidue molitur: unde propter Diaboli, contra Dei actiones, resistantiam, murmur illa elementorum intermediorum horribilia exaudiuntur: sed ipse, à cuius facie movetur & contremiscit terra, & montes funduntur & liquecunt instar ceræ, suis fulminibus, horum Angelorum tenebrarum rabiem compescere solet, & in terræ profunditatem eorum catervas igneo suo gladio, quo potense est ei animam à spiritu dividere, propulsare, & castra seu propugnacula eorum ex nivibus & grandine opacis & aquarum gelidarum condensatione, constructa, & tenebris munita, nubes scilicet obscurissimas, fulgoris & coruscationis suæ præsentiam dissipare & ad nihilum redigere: atque ita tam in terris & elementaribus regionibus, quam in cœlo, voluntatem suam, invitis omnibus Diabolis, perficere solet. Quod tamen corpora, Spiritum sapientiæ deficientia, timeant vehementer, quando audiunt Deum in hoc conflictu, invito principe eorum, loquentem: illud accidit propter timorem duplicem, videlicet ne eorum princeps supprimeretur, & in centrum perpetuum, ob suam arrogantiam & præsumptionem includeretur, ita ut nullum ducem deinceps haberent, cuius assistentiâ animam immortalem, suis astutiis, sibi subiectam semper redderent. Aut quod

^{1. Apoc.} tempus illud in ¹ Apocalypsi explicatum, accompleretur, in quo Agnus Dei potens veniet in mundum ad renovationem ejusdem, in quo ipsi, cum suo principe, in lacum ignis ardentis injicerentur. At verò Verbum & sermo Domini, in auram illam, fulgore sapientiæ benedictam, prolatum, suaviter, obedienter & sine omni interruptione auribus auditoris, cui effunduntur, provenit virtute obedienciæ istius medii, ita ut tametsi Jehova Deus Eliæ eadem verba protulisset in Auram tenuissimam Paradisi, quæ effundebat ante venti, terræ motus & ignis apparitionem, eandemque dedisset Elias illi responsionem primæ quæstionis objectæ, quam ultimæ, quæ eadem etiam erat, attamen quoniam Deus percepit Eliam, formâ verborum suorum priorum attonitum esse & stupore humano

mano quaestioni suae respondere, tum corpus, tum etiam animam istius electi rectificare voluit, aperuitque ei Paradisum terrestrem, ut prius ille de vapore virtutis, seu sapientiae suae, in Aura candida vecta, saperet, quo illuminaretur, & sapientiae suae augmentaretur, animaque ejus, Adami lapsu, dejecta, & corpori subdita, jam tandem dominium super tenebrosas corporis conditiones haberet: solo igitur auditu sibi istius Zephyri seu Aurae benedictae, audacior & confidentior est factus, & ad os tandem speluncae egredi non dubitavit, Dominique vocem, mitem & voluptate plenam, avidissime recepit, nec ullo timore aut tristitia, sed infinito gaudio & laetitia respondebat hoc idem, spiritu exaltato, quod antea spiritu dejecto & timido. Nam de Spiritus sapientiae poculo jam prelibavit, cujus lucis aeternae natura est, ut omnes homines, qui veniunt in hunc mundum, illuminet, & attrahat eos ad se, & retineat eos secum in aeternum. In hac ergo Aurâ seu aëre virgineo benedicto, nec Diabolus, nec ullus ejus Angelorum dominium ullum habet, nec culla ejus invidia, aut inventio tenebrosa, limpida illius aquas conturbare ausus est: Unde liberè, suaviter & placidè in his locis loquitur Jehova, & licet ejus verba Israëlitis tonitrua videbantur, ab intrinseco, spurio & corrupto aëre, tamen ea intrinsecus, hoc est, in aëre & Aurâ tenui, purissimâ, sincerâ & virgineâ prolata, suavia, jucunda & gaudio plenissima sunt, imò quidem ejus placido fulgore deaurata erat facies Moysis. Hic ergo videmus, quòd via in Paradisum semel calcata erat ab Elia, qui clavem ab Angelo accepit, ingressum à Domino & vitam aeternam tam corporis quàm animae, à Spiritu aeterno Sapientiae ejus. ^m Nam ^m *qui eum invenit, acquisivit vitam, quoniam in ejus dextrâ est vita & dierum longitudo, in sinistrâ verò, divitiae & gloria.* Sequitur ergo, quod qui eum tenuerit, sit beatus. Hinc Elias potestatem habebat, virtute istius Spiritus Deiformis, in coelum rapi cum suo corpore, non mortali, sed divino splendore transfiguratus. Ambulabat etiam Enoch in Spiritu seu Aurâ istius sanctuarii veri, & colligebat etiam cum Elia, de fructu ligni vitae, & ambo, lucis a-

m Prov. 8.

34.
n Prov. 3.

16.

ternæ radiis & operatione Spiritus transfigurati corpore, & exaltati mente, eandem metam supercœlestem attigerunt. Sunt etiam per multalios, de quibus legimus in sacris Bibliis, qui spiritum & lumen Paradisi ingressi sunt, cum Adamo, de fructu autem vitæ non gustaverunt in hoc Paradiso terrestri, unde factum erat, quod corpora eorum corruptioni subjicerentur, quo animæ ascenderent & fruitione Paradisi supercœlestis gauderent, ut ibi de fructu arboris & rivulis vitæ, in nova Jerusalem inclusis, gustarent. His autem corporis immortalitas à Deo non erat concessa, propter nonnulla eorum peccata adversus divinam voluntatem commissa. Sic Moses pœnis peccatorum suorum fuit in hac terrâ à Deo subjugatus, ita ut noluerit Deus eum admittere in terram promissam, sed jussit illum mori in terrâ Moab, sicuti etiam factum est. Quod tamen hic de Paradisi voluptatis Aurâ suavissimâ non hauerit, nemo mentis sanæ negabit, si consideraverit, quod ex luce sacrosanctâ, facies ejus in cute exteriori ita fuerit illuminata, ac tantoperè resplenduerit, ut non valerent Israëlita eam aspicere aut contueri, ita ut neminem inveniamus in sacris Scripturis ad exemplar Moysis in facie sua adeò illustratum atque illuminatum. Neque solum exteriùs in facie ex sancto illo splendore divino, sed interius quoque in spiritu tantoperè illuminatus fuit, ita ut quieverit etiam in ipso spiritus, ac ipse quoque exinde prophetiâ, signis ac miraculis, verbisque adeò potens fuerit, ut nullus Israëlitarum post eum, Eliâ excepto, similis ei extiterit. Similiter Stephanus & Paulus cœlos viderunt apertos, gloriamque Dei in Paradiso etiam supercœlesti, propter abundantiam spiritus supercœlestis sapientiæ, in iis prædominantis, conspexerunt, uti capite sequenti fufius, quoniam Deus his, post Messiaë adventum, tantam gratiam & favorem dignatus est, concedere. Ex his igitur evidens est, quòd nonnulli à Deo electi, inter infinita millia hominum in primo & intermediis mundi sæculis, de Paradisi aura tenui, tanquam de Nectare, supercœlesti dulcedine confecto, libaverint, quorum duo tamen in manibus Domini expiraverunt animas suas, & mor-

ti

ti corporali obediētes facti sunt, videlicet primus & tertius, & duo mortis violentiam evaserunt, sed divina transfiguratione in cœlestem Paradisum elevati sunt, videlicet secundus & quartus: Loquimur jam de illis solummodò, quibus Deus potestatem magis eminentem, miracula operandi in hac tērra, dedit propter infusionem evidentissimam Spiritus sancti: Nam sine dubio omnes animæ Sanctorum, sub Dei potestate in Paradiso reservantur. Sic Lazarus in sinu Abrahami, cœlum incolentis, ab Orci cavernis, prospectus erat ab Epulone. Similiter Prophetæ sufficientem quantitatem vaporosæ istius Dei virtutis habuerunt ad voluntatem divinam, per somnia & visiones populo explicandam. Et Elisha portionem spiritus Eliæ recuperavit, qua etiam miracula produxit stupenda. At verò donum transfigurationis, hoc est, mutationis carnosæ & sanguineæ naturæ, & ut in cœlum corporaliter ascenderet, non ei datum erat, sed præceptorī suo hoc donum à Jehova concessum erat, in quo splendor divinus ita abundabat, ut ejus corpus purificaret, exaltaret, mutaret, de corruptibilitate in incorruptibilitatem, & illud cum sua anima in altissimum locum elevarēt. Sic fusi seu ignis artificialis corpus attollitur in altum virtute ignis corruptibilis. Quid igitur facere potest magna ignis increati portio? Hujus enim est, homines in altum elevare & ultra sydera ad fontem usque vitæ lucidam sublimare atque exaltare.

CAP. XIV.

*Adventus Christi in mundum. Ejus ingressio aut accessio ad
Paradisum terrestrem ante ejus mortem: Cur de fructu vi-
tæ gustare nolisset.*

o *Johan. 1.*
p 1. *Joh. 5.*
q *Apoc. 1. 8.*
r *Dan. 9.*
s *Matth. 1.*

VERBUM * Jehovæ sacrosanctum, ^p Deus verus,
^q principium & finis, Alpha & Omega: ^r Messias,
^s Emanuel, Jesus Christus, Dei filius unicus in me-
dio mundi seculo incarnatus, conceptus à Spiritu
illo sancto totius sapientiæ, & sponsæ suæ portione
castissimâ, in purissimæ virginis humanæ compo-
sitione se immiscente ad productionem hominis istius Deiformis
& omnium perfectissimi: Hic, inquam, admirabilis partus, Deus
r 1. *Joh. 2. 8.* simul atque homo, cujus adventu ^t tenebræ transibant, & lumen
u 1. *Joh. 3.* verum lucebat, tam longè aberat à peccato, & tam securus ab o-
mni tenebrarum iniquatione respectu divinitatis suæ, ^u ut etiam
x 1. *Joh. 3.* ipsi, qui manent in eo, non peccent: ^x Nectamen etiam Christum
cognoscunt, nec vident, qui peccant. Et tamen hic solus, Patri suo
obediens, nullo peccato præeunte, & nullus unquam alius homi-
num, mortem pro nobis passus est. Imò verò Patre sic volente cru-
cifixus, & in cruce Deiformis & sacrosanctus ejus Spiritus reliquit
1 *Apoc. 1. 5.* mortale suum tabernaculum, ^y ut suo sanguine nos à peccatis lava-
ret, labemque, generi humano, Adami arrogantia, inobedientia &
lapsu aspersam, penitus ablueret: sine cujus passione impossibile e-
rat genus humanum salvari. ^m Nam Christus, verus Deus, missus
m 1. *Joh. 4.* est in mundum, ut per eum vivamus, ⁿ cum sola vita sit ab illo, ^o quo-
n 1. *Joh. 1.* niam vitam æternam dedit nobis Deus, quæ erat in filio ejus: qua-
o 1. *Joh. 5.* re necesse est, ^p ut qui non habent filium Dei & balsamum ejus, vi-
p 1. *Joh. 5.* tam non habeant, nec sapientiam, omnia docentem, ^q quippe cu-
q 1. *Joh. 1.* jus

jus unctio, docebit nos de omnibus, * est enim sola veritas illa, quæ
 testificatur à sacris Scripturis, * qui solus & præter eum nemo alius, ^{1. Joh. 5.}
 nobis dedit sensum cognoscendi Deum, * nosque redemit sangui- ^{1. Joh. 5.}
 ne suo ex omni tribu, & linguâ & populo, & natione. Christus hic ^{Apoc. 5. 9.}
 salvator mundi, * stella splendida & matutina & agnus Dei tol- ^{Apoc. 22.}
 lens peccata mundi, divinitate sui spiritus, jam super Diabolum &
 mortem triumphans, tertio die in corpus suum demortuum re-
 versus, resurrexit à mortuis, & tot diebus post resurrectionem
 mansit adhuc cum divinissimo & exaltatissimo suo corpore inter
 mortales, quot Moyses in monte Sinai, Elias in itinere suo per de-
 sertum versus montem Horeb, & ipse in deserto, quando à Diabo-
 lo tentatus erat, in quo quidem numero, proculdubio, maximum
 latet mysterium. Atque hinc erat, quòd Salvator noster in mon-
 te Tabor communicationem cum ipsis, præter omnes alios san-
 ctos sacrarum Scripturarum, non sine ratione occultissimam ha-
 buerit: Sic etiam legitur, * quòd Ezdras, calice fecundo, succo ^{Ezdras}
 Nectareo fluctuante, prælibato, quadraginta diebus libros du- ^{14. c. 24.}
 centos & quatuor scripserit. Invenimus ergò ex diligenti sacra- ^{44.}
 rum Scripturarum inspectione, Christum in terrâ viventem, & an-
 tequam morti traditus erat, spiritu intelligentiæ sacrosanctissimo,
 seu splendidâ Jehovah virtute in Paradiso utroque ambulantis, o-
 mni tempore imbutum atque custoditum esse, * videlicet in con- ^{Matth. 12}
 ceptione, * in Baptisatione, * in tentatione super montem altissi- ^{14.}
 mum, ubi proculdubio Paradisum terrestrem & divitias ejusdem ^{Matth. 3.}
 vidit. Nec tamen de pomo arboris vitæ gustare voluit, quo vo- ^{16.}
 luntatem patris acquireret. Sed Angeli solummodò ei admini- ^{Matth. 4.}
 strabant, * & pane cœlesti (quo Angeli ipsi nutriuntur) suam fa- ^{11.}
 mem compescebant. Hujus etiam suæ sapientiæ spiritû, cum ^{a Sap. 16.}
 Moysè & Elia, in Paradiso existentibus, super montem Tabor ^{20.}
 communicationem habebat, in quo quidem loco, propter multi-
 tudinem fulgoris spiritus ibidem resplendentis, transfigura-
 tum erat ejus corpus, faciesque instar Solis & vestimenta ejus can-
 dore insigni perfusa fuerunt, & tamen felicitatem illius loci (con-

tra Petri opinionem) fructusque arboris vitæ adhuc comedere cœnsabat, ut patris sui voluntatem plenè perficeret, hujusmodi etiam spiritus sanctæ disciplinæ virtute, quem Jehova ei semper misit tanquam filio, ut eum noctes atque dies concomitaretur, omnia sua miracula coram mundo præstitit. At jam tandem mortuus est, ut tertio die resurgeret. Et re verâ resurrexit triumpho admirabili, & in cœlum suo tempore elevatus est. O miraculum miraculorum, quis unquam hominum ad tantam perfectionem attigit? Adam in Paradiso erat, sed de arbore vitæ propter lapsum suum non comedebat, & tandem corruptioni mortique locum cedebat. Enoch Paradisum ingressus, sine morte à vivis in cœlum translatus est, sed ejus anima, si mortuus fuisset; corpori suo mortuo ingredi non potuisset ante novissimum suum diem. Tanta etiam impossibilitas accidisset Eliæ, si corpus ejus exanime fuisset factum. Moyses mortuus est, sed de ejus resurrectione nihil sciverunt Israëlita. Quis ergo est iste homo miraculosus in cujus potestate erat, mortem & ipsum Diabolum vincere, corpusque suum olim morte corruptum, suo proprio spiritu præeunte, vitæ immortalis vivificare, atque se ipsum vitæ secundæ resuscitatum, & à morte elevatum ita spiritualizare, ut ad tertii cœli sanctimoniam sive Paradisum cœlestem, alis veræ divinitatis elevaret: Hanc certè quæstionem resolvere videtur omnipotens Jehova in his verbis.

^b *Matth. 5.* ^{17.} Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite. Est ergo hoc miraculum nulli præterquàm soli Deo vero proprium; vitæ enim, Mortis & resurrectionis potestas in solâ Trinitate consistit, *nam in Deo nascimur, in Christo morimur. & in Spiritu sancto reviviscimus.* Ex his igitur manifestè liquet, quòd Christus Paradisi terrestris aditum sibi semper patefactum habuerit, in quo de fonte sapientiæ (quæ virtus vaporosa & candida à Patre suo immediate promanans erat) pro placito hauriebat. Imò verò conceptus est à spiritu totius intelligentiæ divino, & ab ipsâ verâ sapientiâ, ab ore Jehovæ promanante, in purissimâ Psyches vel castissimæ Physis matrice per completissimam & foemininam elementorum de-

depuratorum, mixtionem perfusâ. Et tamen licet via in Paradisum terrestrem maledictâ Adam prioris in obedientiâ & arrogantia nobis hominibus fuisset interdicta, tamen huic soli Adamo secundo & ultimo, ex stirpe supercœlesti re verâ in suo spiritu genito; per suam benedictam obedientiam & humilitatem ad situm istum, contra nos à Cherubinis & gladio ignito obstructum atque munitum patefecit. Nam hujus Deitatis adventu & nativitate divinâ in carne, tenebræ transibant, & verum lumen lucebat, uti dictum est. Nam huic soli, qui est Agnus Dei, datur signacula septem librorum Dei viventis confringere, atque librum illum aperire & legere & nemini alii in cœlo, vel in terrâ, vel sub terrâ. Hic clavem cognitionis, Davidi propriam, Apostolis revelavit, spiritumque sapientiæ suæ sanctum atque igneum infudit super ipsos, quo parati fuerunt miracula mundi stupenda proferre, & tamen licet aditus in Paradisum per Christi mortem & resurrectionem iis concessus erat, de arbore vitæ gustare ipsis negatum erat propter corporalia sua peccata, cujusmodi erant Thomæ incredulitas, Petri inconstantia, & hujusmodi alia. Sed tamen, quoad ipsorum interitum, tanta spiritus sapientiæ affluentia præditi erant, ut ipsi non modò in Paradisum terrestrem oculis spiritualizatis prospexerint, sed etiam de illo supercœlesti, eos oculis apertis judicasse nos docent sacræ Scripturæ. Nam cum Judæi lapidarent Stephanum, ille plenus Spiritu sancto suspiciebat in cœlum, & videbat gloriam Dei & Jesum stare ad dextram Dei: Cuiusquam in hac mortali & fugaci vitâ major gratia obvenire posset, quàm siliceret ei gloriam Dei in cœlo apertè contueri? Legimus etiam, quòd divinus Paulus in tertium cœlum, adeoque in Paradisum fuerit traductus, & verba inibi audivit ineffabilia, ac arcana, quæ nemo hominum eloqui vel potest vel audet. En tibi quàm potens sit Deus noster, qui virtute spiritus suæ sapientiæ ita solet homines, per verbum & filium suum, beare ut ipsi, adhuc in terrâ viventes, usque ad tertium cœlum, imò in ipsum Paradisum ejus virtute rapiantur, & mysteria tam divina illis revelentur, ut neque

possit etiam vel audeat ea homo exprimere. Ex quibus patet, quòd si homini per Christi spiritum datum sit in Paradisum coelestem inspicere, & in illum, virtute ejusdem spiritus rapi: multò magis ^{in Sap. 1.} via ad Paradisum terrestrem ei illuminabitur: Nam tametsi ⁴ Spiritus Domini replet orbem terrarum, tamen comparare possumus, ejus essentiam Soli coelesti, cujus corpus est præcipua suæ essentiae habitatio seu sedes, in cor coeli disposita, & tamen ejus radii ubique per inferiora disperguntur: Sic etiam, licet spiritus sapientiae sit infusus à Jehova per universum orbem terrarum, tamen ejus præcipua essentia dicitur esse in uno loco magis quàm in alio, videlicet in Paradiso, ubi delectatur cum castissimâ suâ Psyche, posuitque ^{in Sap.} delicias suas super filios hominum. At verò radios ferventiores projicit super unum hominem magis, quàm super alium pro ut capacior erit ad suscipiendos ejus radios. Sic Sol coelestis majorem potestatem habet super plantas & fructus, qui extra umbram reperiuntur, quàm quæ sunt umbrâ & tenebris obtectæ. Unde perspicuum est, quòd quò magis homines tenebris internis sunt immunes, eò pleniores Spiritus sancti radios sibi vendicant & majori calore spirituali foveantur. Hujus rei veritatem nos docet parabola Christi de semine, partim cadente in viam, partim in petrosa, partim in spinas, partimque in bonam terram. ^{in Matth. 23, 4.} Quid autem & quantum ei felicitatis arridebit, quî veram illam cognitionis clavem potest adipisci, cujus virtute ad hujus spiritus fontem lucidum pro placito accedere potest, de cujus undis benedictis & calicibus fœcundis, si quis gustaverit, à tenebris Diabolicis privabitur, fulgore supercoelesti resplendescet anima ejus, viamque suam ad vitam æternam feliciter præparabit. Hic est summus ille felicitatis & beatitudinis portus, ad quem in compendio nostro

Apologetico animas seu navium corporalium nautas
nonnullorum beatorum feliciter
appulisse diximus.

C A P. XV.

Quòd arcana Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum mysteria, nobis potius hujus seculi revelanda sint, hocque copiosius, quàm illorum seculorum Christi nativitatem precedentium: & quòd Christus nobis patefecerit viam tam ad Paradisum terrestrem, quàm ad illum cœlestem.

CUM in Jesu Christo, Dei mandatum, vita & veritas patefactæ sunt mundo, quid dubitandum erit, quòd Arcana illa Patriarcharum, & Prophetarum, & Apostolorum mysteria, ad vitam æternam conducentia, à nobis ampliùs & diutiùs absconderentur? Et tamen tanta est Diaboli invidia, totque præstigiøsæ ejus subtilitates, ut quò lucidiùs nobis explicetur mysterii veritas, eò longiùs à veritate illa nos homines, in cœcitate degentes, seducat. Patriarchæ & Prophetæ veteris Testamenti Messia, Verbi & veritatis adventum præfagiverunt. At verò ultimis his seculis à Christo ipso & Apostolis annuntiatum est illum Messiam, & Verbum, & veritatem, & lumen, & vitam, ab ipsis in veteri Testamento prædicatum, in mundum venisse. At tamen, proh dolor! ^{1 Joh. i.} mundus eum non cognovit, licet per ipsum erat factus. Vitam æternam dedit nobis Deus in filio, & tamen ista lux in nobis tenebris lucet, & nos tenebræ non comprehendimus illam. Non autem dicam omnes, quoniam aliquibus tenebræ illuminantur, qui scilicet veram lucem & vitam perceperunt & testificati sunt, unde factum est, quòd inter filios Dei numerarentur. In hoc ergo cognoscimus, an lucem illam comprehendamus, & tenebræ nostræ verè illuminentur: videli-

1. Joh. 2.
n. 1. Joh. 1.

cet^m si mandata ejus observamus: nam * qui dixit, se nosse Deum, & mandata ejus non custodit, mendax est, & in hoc veritas non est: nam impossibile est, ut quis peccet, qui servat verbum Dei,

o 1. Joh. 2.

quoniam caritas Dei est perfecta in eo: nam * per verbi existentiam plenam tenebræ in nobis transibunt, & verum lumen elucebit. Habemus enim hæc beneficia à Jesu Christo filio Dei, videlicet

p 1. Joh. 1.

q 1. Joh. 2.

r 1. Joh. 2.

quod * ejus sanguine emundemur ab omni peccato, & * ejus unctione noscamus omnia: Loquor * jam non ignorantibus, sed illis, qui sciunt veritatem. Non ergo sufficit, ut homines se Christianos esse asserant, atque ut eâ fiduciâ se Christi benedictionem habituros dicant, sed seipsum strenuè examinare debent, an in tenebris ambulent adhuc necne, nam si mandata Christi non observaverint, Christum non cognoverunt, & si seipsum Christianos appellaverint, mendaces sunt, & veritas non est in illis. Necesse igitur erit, ut priusquam Christiani dicamur, cum vero sanguine Christi interiora nostra laventur, & exteriora unctionem habeant, & à sancto illinantur, priusquam rectum Christiani titulum reverâ nobis vindicare velimus. Nam qui seipsum Christianos veros dicunt,

s Mat. 11. 19

qui de his medicamentis * spiritualibus (quoniam sapientia justificatur à filiis suis) non gustaverunt, longius distant à vero Christo, quàm Jesuitæ Romani à vero Jesu. In hoc latet intensissimum mysterium, paucis notum & tamen à Johanne per totum primum suum caput Evangeliorum & per totam Epistolarum suarum se-

t 2. Joh. 13.

riem descriptum, obscure tamen, * nam noluit, ut mysterium per chartam & atramentum discipulis suis commendaretur, sed ut coram deo loqueretur, quo gaudium eorum plenum esset. Atque

u Sap. 3.

x Mat. 11. 25

hoc est illud mysterium, de quo legitur: * Dabitur ei fidei donum electum. Et Christus ipse dixit: * Confitebor tibi, pater, Domine cœli & terræ, quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus,

y Matth. 13.

11. 12.

& relevâsti ea parvulis. Et alibi: * Vobis datum est, noscere mysterium regni cœlorum, illis autem non est datum: Qui enim habet, dabitur ei, & abundabit, qui verò non habet, & quod habet, aufe-

z Mat. 7. 14

retur ab eo. Et alibi: * Angusta est porta, & arcta est via, quæ ducit
ad

ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam. Hic ergo aperitur, quis & qualis sit meatus & via ad hunc Paradisum voluptatis, in quo arbor vera vite invenitur, videlicet eam esse arctam portam & valde angustam, & tandem à paucissimis reperiri, & qui illam invenit, habebit mysterium regni cœlorum. Ratio, cur pauci istam viam invenerunt, est, quia ^a via & porta ad perditionem est valde lata & ^a Mat. 7. 13. spacioſa & major pars hominum illam pedibus calcant viam, nam ^b mortem accerferunt impii manibus & verbis existimantes eam ^b Sap. 1. amicam: defluerunt quoniam morte digni sunt, qui sunt ex parte illius. De huiusmodi hominibus sic loquitur Christus. ^c Ideo pa- ^c Mat. 13. 13. rabolis loquor iis, quia videntes non vident, & audientes non audiunt neque intelligunt, in crassatum enim est cor populi huius, & auribus graviter audiverunt, & oculos suos clauferunt, ne quando videant oculis & auribus audiant, & corde intelligant, & sanem eos. De illis verò, qui viam angustiore[m] sumpserunt sic loquitur. Vestri autem beati oculi, quia vident, & aures vestræ, quia audiunt, & multi Prophetæ iusti cupiverunt videre, quæ videtis, & non viderunt, & audire, quæ auditis, & non audiverunt. ^d Quare ^d Mat. 13. 10. iussit, ut populo in parabolis & mysticè loquerentur de mysterio Dei, & nullo modo aperte. Quid igitur faciendum est? Anne manebunt tenebræ semper apud nos? Continuabit ne illud Diaboli & erroris dominium usque ad mundi periodum, quam breviter expectamus futuram? Nonne venit vita, lux atque veritas in mundum? & tamen nobis non elucescit adhuc omnibus, prout dictum est. ^e Quod Iesus Christus sit propitiatio pro peccatis, non nostris ^e 1. Joh. 1. 2. solis, sed etiam pro totius mundi. An ergo erit nunquam hæc hominum illuminatio & mysterii cœli revelatio? Huic dubio videtur Iesus Salvator noster respondere, ^f dicendo pro certo, quod ni- ^f Matth. hil sit opertum, quod non reveletur & occultum, quod non sciatur. Hoc est, fidei donum electum, mysterium regni cœstis & Paradisi voluptatis & veritatis nobis revelabitur, ^g & secundum illud Pro- ^g Joël. 2. phetæ dabitur ante mundi periodum omnibus & infunderetur super omnes, spiritus sapientiæ totius veritatis, cujus lumine sancto, tenebræ

h Psal. 35.
à vers. 6. &
11.

tenebræ omnes expellentur, veritas apparebit & universaliter mundo, Paradisus omnibus erit patefactus, omnes tam senes, quàm juvenes cum filiis & filiabus prophetabunt, visiones & somnia videbunt, similiter servi & inferiores donum habebunt de Spiritu sancto. Hanc etiam mundi renovationem & claritatem Psalmista ille regius, verbis hisce manifestissimis, ultimis diebus venturam, agnoscere videtur. Domine, in cœlo misericordia tua, usque ad nubes: justitia tua, sicut montes Dei, judicia tua abyssus multa: Homines & jumenta salvabis Domine. Quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus, Filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ: & torrente voluptatis tuæ potabis eos: Quoniam apud te est fons vitæ, & in lumine tuo videbimus lumen. In quibus verbis, ut mihi videtur, per optimè & luculentissimè declaravit Propheta regius, mysterii cœlestis seu Paradisi Dei, & luminis ejusdem revelationem futuram. Expectemus igitur diligenter, confidenter & religiosè tempus à Deo constitutum, istius festivitatis, & nec claudamus aures nostras iis, qui Paradisi hujus voluptatis nobis divina voluntate, & spiritus sapientiæ in iis habitantis, admonitione, noticiam clavis ejusdem & mysterii loci, & palatii felicitatis veræ nobis offerunt. Est enim locus talis, ut si de minimo ejusdem fructu quis gustaverit, tam animo quàm corpore exaltetur, cœlum iis aperiatur cum Divo Stephano & Paulo: admirabilia quæ arcana se Spiritui nostro objicient, quæ omnes corporis thesauros superabunt, secundum illud, Fratres laudatissimi de Rosea Cruce, in confessione vestra oblatum: Phy aurum in quantum aurum, nam cui tota natura manifestabitur, ille non gaudebit, quod possit aurum conflare: aut, ut Christus dicit; quod Diaboli ei sint obedientes: sed letitia admirabili erit perfusus, quod cœlos apertos videat, Angelosque Dei descendentes & ascendentes, nomenq. suum in libro vite conscriptum apertis & illuminatis oculis videat.

C A P. XVI.

De admirabili fraternitatis Crucis Rosæ scientia. An verisimile sit, quòd clavem illam cognitionis recuperaverint, qua mysteria illa divina Moyses & Eliæ, à mundo abscondita, iis revelantur, quòd prophetiæ eorum de Leonis adventu, de mundi renovatione, de ultimæ Monarchiæ cum Pseudo-propheta contritione, & reductione universæ terrarum orbis in obedientiam unius potentissimi, & Regis Regum, idque in æternum, in omnibus cum sacris Scripturis conveniant.

DE Moyses & Eliæ cognitione admirabili, quòd scilicet habuerint veram sapientiæ clavem: & quòd in Paradisum terrestrem iis aditus à Deo fuerit concessus, rationibus satis apertis declaravimus. Asseruimus etiam in alio nostro opere Apologetico hanc clavem more Cabalistico, tamquam à Patre ad filium, traditam esse: & quod eo efficacior habuerit operationem in cordibus eorum, quibus tradita esset, quòd corda eorum in majori puritate & munditie existebant. Nam Spiritus sanctus solet corda mundiora eligere pro pleniori suo tabernaculo. Jam verò quærendum est, si hoc Dei donum totaliter ab hominibus sit oblatum, & si clavis hæc propter Patriarcharum Prophetarum & Apostolorum invidiam seu potius taciturnitatem & silentium ab hominibus omnium gentium funditus sit ablata & in oblivionis visceribus sepulta, cum dictum sit ab origine, quòd Deus orbem terrarum repleverit Spiritu sancto. Imò vero misit sapientiam à sanctis coelis, ut cum homine sit, & cum eo laboret, ut sciat, quid sit acceptum apud Deum. Et tanta erat istius

Moses & Eliæ
25.

i Sap. 1.
k Sap. 20.

1 *Sapient.*10 *Sapient.*n *Mat.* 7. 14.o *Apoc.* 2.

7.

p *Apoc.* 2.

17.

q *Apoc.* 2.

8. & 26.

r *Apoc.* 3. 5.s *Apoc.* 3.

12.

t *Matth.*

10. 26.

Spiritus intelligentiæ sancti, amor erga nos homines, affirmante Sapiente, ¹ quod delitiæ ejus fuerint cum filiis hominum. Quid igitur dubitandum sit, quod hic Spiritus cum nonnullis electis in hunc usque diem maneat, quorum corda sunt munda & pura: imò verò, qui eo fruitur, errare non potest. ^m Quoniam deducet homines suâ præsentia in viam veritatis. Nullum ergo erat mundi sæculū, in quo aliqui non fuerunt, qui luminis sancti in mundo & tenebris versati, cognitionem non habuerint, & prærogativam inde sibi vindicaverint, numerati inter filios Dei. Imò quidem in omni sæculo & ætate pauci sunt, ⁿ qui per angustam portam transierunt, licet majorem & ampliorem viam major pars hominum calcaverint. Et in omni Ecclesiæ ætate & sæculo aliqui reperti fuerunt, ^o quibus vincentibus lignum dabitur, quod in Paradiso Dei est, ^p vel manna absconditum, ^q vel stella matutina, vel potestas super gentes, ^r vel vestimenta alba, quibus vestiantur, vel donum illud, quo non eluantur nomina eorum ex libro vitæ, ^s vel columnæ erunt templi, & nomen Agni novum habebunt, &c. Præterea ipsa veritas nobis promisit, ^t quod nihil fuerit occultatum, quod non manifestabitur, aut testum, quod non sciatur. Ex his igitur manifestè liquet, quod veritas delitescat inter nonnullos electos, quæ tamen ante mundi periodum revelabitur, hocque permissione & voluntate Domini nostri Jesu Christi, veritatis veræ, & annunciatione Prophetarum & Apostolorum faciendum erit. Ante Christi adventum Johannes Baptista præcursor atque annuntiator erat adventus illius, qui homines baptizare debebat, ^u non aquâ in poenitentiam, sed spiritu sancto & igne. Electi ergo apud quos Spiritus sapientiæ sancti ubertas & copia reperitur, viam adventus Leonis fortissimi præparare, & ortum Phœbi verissimi, procul dubio flatu buccinæ aperto & publico prædicare, & veritatis scintillis ab Adami lapsu in & à mundo occultis & delitescantibus, tenebras mundanas atque ignorantie caligines paulatim deponere, quarum lumine, à fonte illo lucido promanante, primò crepusculum, & deinde Aurora benedicta paulatim & gradatim appareat, magis

gis magisque nigredines Saturni in abyssi erroris voraginem propellens. Sed, Deus bone, quàm occultæ & ignotæ sunt talium hominum virtutes, quàm secreta eorum mansiones, in quibus Spiritus ille Sanctus in hoc nostro seculo diversorium suum ædificavit. Ditescunt equidem divitiis cœlestibus, & tamen mundo pauperes & incogniti sunt. Nec mirum, quum Spiritu divites contemnunt mundum, ejusque divitias, juxta illud Evangelistæ: ^{x 1. Joh. 2.} "Nolito mundum deligere, neque ea, quæ in mundo sunt, nam omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est & concupiscentia oculorum & superbia." ^{71. Joh. 3.} Hinc est, quòd mundus non novit filios Dei, quia filii Dei non noverunt mundum, ^{21. Joh. 5.} "quippe, qui totus in malignitate est positus. Attamen voluntas Dei est, ^{2. Mat. 10.} "quòd occulta manifestentur. Et Deus promisit per Prophetam suum, ^{26. Joël. 1.} "quòd ultimis diebus ante mundi periodum infunderet Spiritum suum sanctum super omnem carnem. Et Psalmista Regius præfagivit, ^{c Psal. 35.} "quòd Deus filios hominum sub tegmine alarum suarum sperantes, torrente voluptatis suæ potaverit, quoniam apud eum est fons vitæ & in lumine ejus videbimus lumen. Videamus igitur, per quos, à Deo & Spiritu virtutis suæ inspiratos, hæc luminis futuri annuntiatio & revelatio compleri debet: Si igitur inter patres Theologiæ vulgares, aut apud ipsum Papam, quamvis ipse sedem Domini Jesu Christi sibi in terris vendicare & possidere videatur, probabo ego tales nullibi inter ipsos reperiri, quoniam illis omnis sapientiæ dona plenè conceduntur, his verò pauca vel nulla. Cognoscimus enim hos completa Spiritus sancti donorum fruitione carere, quæ in 1. Corint. cap. 12. enumerantur. Nam tamen si hisce non nullæ sint sapientiæ scintillæ, ita ut alius alio eloquentior, prudentior, confidentior, humilior, castior, temperatior, fidelior, & magis pius exstiterit: tamē horum donorū in illis effectus sunt instar imaginis speculi, respectu veræ substantiæ, aut umbræ, respectu corporis: nam pura spiritus dona tam realia & efficacia sunt, ut prophetiam secum ducant, miraculorum editionem, linguarum diversitatem, earum interpretationem, & infirmorum curationis donum:

Unde quidem necesse erit, ut hæc dona reperiantur in his, quibus datum est adventum Domini, mundi reformationem, & veritatis & occulti revelationem prognosticare: Imò quidem necesse est, ut tales dilectissimi à Deo his omnibus Spiritus donis simul fruantur, videlicet veritatem loqui; vaticinari; veras visiones videre; somnia somniare; novis linguis loqui; Scripturam rectè interpretari; Dæmonia ejicere; ægros perfectè sanare; præcepta divina observare; Verbo Dei non resistere, &c. Hujusmodi nimirum sunt indicia eorum, qui plena fruitione Spiritus sancti disciplinæ gaudent. Si autem aliquis ex nostris sapientibus in mundo vulgariter versatus asseruerit se his omnibus, aut majoribus horum donorum Spiritus frui, * mendax erit, & veritas non erit in eo, quoniam mandata Jesu Christi non servaverit, sed mundum dilexerit, * cujus est odisse justos. Diligenti ergo inquisitione facta, audiavi (ô Fratres illuminatissimi) de famâ vestrâ, vestræ confessionis medullam oculis & animo perlustrando, vos Spiritu sancto illuminatos esse percepi, cujus impulsu & admonitionibus divinis, ea mundo ebuccinare & præfagire videmini, quæ sacræ Scripturæ mysticè, & immediate ante mundi periodum, ei eventura esse prædixerunt. Vos igitur super alios homines hujus ætatis majorem felicitatem, virtutem spiritualem & gratiâ divinam accepistis à mundi Creatore, quàm

* 1. Joh. 1.
* 1. Joh. 3.

* Psal. 35. 6. aliqui alii cum secundum illud Davidis, * sub tegmine alarum Jehovæ vivitis, speratis, præservamini, in lumine ejus videtis lumen, Spiritu sapientiæ reficimini, vitam felicem degitis, omniaque prædicta Spiritus sancti dona possidere videmini. Quare si facta vestra cū verbis in eodem tono consonent, quod quidem, ut verè fatear, jam ulterius dubitare non possum, Vobis vestrisque prædictionibus, & prophetiis fidem adhibendam esse puto, hocque eò magis, quoniam præfagia vestra cum sacro veritatis fonte in omnibus convenire inveniantur. Quid enim intelligitis per Leonem vestrum triumphantem, quem breviter venturum præfagiveritis, quàm

* Revel. 5. 5. illum, qui est ex tribu Judæ? Quid per Auroram benedictam surgentem? Nōne claritatem æternam in locis capitis præcedentis

ex sacra Scriptura allegatam Leonis adventum annuntiantem. Quid denique per Phœbi ortum, nisi ^h antiquum dierum, & veri ^{h Dan. 7.} principii seu verbi & lucis apparitionem plenam in mundo, quem ^{1 Joh. 1.} antea mundus non cognoscebat, nec tenebræ comprehendebant, seu ^{k 2. Theff.} Dominum Jesum Christum cum adventus sui illustratione, seu denique ^{2. 9.} stellam splendidam & matutinam? Nonne ^{1 Apoc. 22.} etiam cum ore Prophetarum & Apostolorum loquuti estis, cum in ^{16.} fama vestra omnibus significastis, quod Deus pro certo & infallibiliter proposuerit mundo concedere, & mittere ante ejus periodum, quæ immediatè sequetur, talem veritatem, lumen, vitam & gloriam, qualem habuit primus homo Adam, qualemque perdidit in Paradiso, postquam ipse cum successoribus suis exempti fuerunt de gratiâ plenâ in Paradiso exuberante & inclusâ, & in miseriam expulsi: tunc (inquitis) cessabit omnis falsitas, servitudo, mendacia & tenebræ, quæ paulatim cum revolutione magni mundi irreperunt in omnibus artibus, operibus & gubernationibus hominum, & obscuraverunt majorem partem eorum, &c. Pro confirmatione autem hujusce vestræ assertionis, legimus Psal. 35. 6. Joël. 2. Daniel. 7. 2. Cor. 2. & infinitos alios locos, quos hoc in loco repetere tedium foret, cum in superiori discursu permultos citavi locos huic proposito inservientes. At jam inquisitione magis essentiali facta, bona cum vestra licentia, inspiciemus, Fratres sapientissimi, si tanta sit vobis gratia Spiritus sancti copia & exuberantia, ut aditus Paradisi eo modo vobis sit apertus, quo Moyse & Eliæ in seculis mundi intermediis viventibus, fuerit patefactus. Percepi quidem ex diligenti scriptorum vestrorum lectione, quod non illusionibus & præstigiis Diabolicis agatis, uti nonnulli ignorant, vel potius invidi, in suis inquisitionibus de vestra societate, falso promulgaverunt, sed vera Spiritus sancti assistentia. ^{m Dan. 2.} Nam ^{27.} mysterii regni cœlestis arcanum sapientes mundi, Magi, Arioli & aruspices nequeunt indicare, sed Deus solus in cœlo, qui mysterii ^{alis} est revelator. Oculis (inquam) apertis conspexi ex quodam vestro parvulo responso, quod duobus, Spiritus sancti admonitio-

ne (ut dicitis) in vestrum cœnobium seu ædificium eligendis dedistis: Vos eandem habuisse mysterii veri scientiam & cognitionis clavem, ad Paradisum voluptatis conducentem, quàm Patriarchæ & Prophetæ in sacris Literis allegati: quoniam eadem viâ iisdemque mediis utimini & operamini ad veri mysterii magni acquisitionem, ut aditus Paradisi vobis pateat, quia us usus est Elias, qui divinis admonitionibus prius erat munitus: Hæc enim est vestra doctrina ad comparandum thesaurum illum admirabilem antiquorum. *Electos duos admonetis ut ad montem, in medio terra situm, qui invidiâ Diaboli munitur, nam custoditur ferocibus & truculentis animalibus, quæ viam difficilem reddunt.* Hunc montem eos ambos devotis precibus, ad tale opus preparatos, petere jubetis, nocte quâdam longissimâ & promittitis eis in viâ ductorem se ipsis offerentem & adjuvantem, inventuros, quem ipsi non agnoscent. Hic (inquitis) duos illos alloquentes, vos ducet ad montem, & necessum est ut animum induatis virilem & heroicum, nec metuatis ob id, quod vobis contingere posset, nec minùs retrocedatis. Interim non opus est gladio corporali, aut aliis armis, sed precibus devotis & continuis ega Deum. *Montem cum videbitis, primum signum est, quod præcedet ventus vehementissimus qui montem valde rumpet & rupes confringet, leones, dracones, & alia horribilia animalia, sed crudelia vobis offerent: Sed ne metuite estote animo firmo, quia conductor vester nil quicquam mali vobis inferri permittet. Thesaurus verò nondum est detectus, etiam si sit propinquus. Hunc sequitur maximus terra motus, qui id quod à vento prætermissum est, reddet æquale, sed cavete ne retrocedatis: At Thesaurus adhuc non patebit. Post terræ motum sequetur ignis vehementissimus, qui devorabit omnem terrestrem materiam & thesaurum aperiet vobis, vos verò eum nec dum videre potestis: Sed post hæc omnia & circa tempus matutinum erit amica tranquillitas, & videbitis stellam matutinam ascendere in altitudinem & originem Auroræ matutinæ, etiamq; thesaurus in conspectum vestrum veniet, &c.* Hæc igitur est ratio & formula acquirendi mysterium illud lucis divinum, quod est Thesaurus thesaurorum. Sed videtur mihi, etiam nunc, scrupulosos nonnullos, malitiâ & ignorantia mundanâ inflatos, audire huiusmodi

modi verba effundentes. Diabolica certè est ista Fratrum operatio, præstigiis agunt, nam ubi erit mons ille inveniendus, nisi in inferno? Quis eorum ductor, præter Diabolum? Quis ventus, terræ motus, & ignis ille vehementissimus? Nōne hæc omnia illusiones & fallacia Diaboli? Nōne hæc omnia contra verbum Dei? Atque ita huiusmodi verbis, sacra profanare videntur. Quibus ego breviter respondeo, quòd testimonio sacrarum Scripturarum etiam defendatur hujus mysterii divini patefaciendi modus: Imò verò iisdem ferè verbis vel saltem eodem sensu explicatur. Nam *Regum* capite 19. simile quid narratur, quòd *Elias* timens iram *Je- Reg. 19*
zabelis surrexerit & abiiverit, quocunque eum ferebat voluptas, veneritque in *Bersabea* *Judee* & dimiserit ibi puerum suum, & perrexerit in desertum viam unius diei. Quumque venisset & sederet super juniperum, projecit se & obdormivit in umbra juniperi: & ecce *Angelus Domini* tetigit eum, & dixit surge, & comede, grandis enim tibi restat via: qui, cum surrexisset, comedit & bibit & ambulavit in fortitudine cibi illius 40 diebus & 40. noctibus usque ad montem *Horeb*, qui est mons Dei. Quum venisset illuc, mansit in speluncâ & ecce sermo Domini dixit, &c. Et ait Dominus ei, egredere, & sta in monte coram Domino, & ecce Dominus transit, & spiritus grandis & fortis subvertens montes, & conterens petras ante Dominum, non in spiritu erat Dominus: & post Spiritum commotio: non in commotione Dominus: & post commotionem ignis: & non in igne Dominus: & post ignem sibilus aure tenus: quòd cum audivisset *Elias* operuit vultum suum pallio, & egressus stetit in ostio speluncæ: & ecce vox ad eum dicens &c. Ex his ergo apparet per somnum *Eliæ* in deserto sub junipero, quod erat nocturno tempore, quando *Angelus* illum alloquutus est; deditque ei panem & aquam. Quis autem sit Angelorum panis, docemur ex cap. 20. *Sapient.* videlicet esca cœlestis, seu *Sap. 20.*
Manna absconditum, "quod vincenti in Ecclesia promittitur, *Apoc. 2.17*
 quod est vera clavis, quâ perveniendum est ad mysterii seu thesauri conspectum & ad omnes divitias à Spiritu sapientiæ productas in Paradiso. Quid autem conductor, à vobis, Fratres, specificatus afferret suis, quibus in viâ obviam ivit, non narratis. Deinde
 Elias

Elias cum Angelo ad montem Horeb venit, & conductor à vobis prædictus, ad montem in medio terræ situm. Elias etiam ex speluncâ signum primum percepit, videlicet Spiritum grandem & fortem subvertentem montes & conterentem petras: & Dominus non erat in Spiritu: & electi illi duo vestrum, postquam viderunt montem, habebunt pro signo ventum vehementissimum, qui montem debet mirum in modum rumpere, & confringere rupes, & thesaurus non est detectus. Sic etiam Elias percepit commotionem, in quâ Dominus non erat: Vos autem de terræ motu loquimini, in quo thesaurus non apparebat. Ultimo loco Elias ignem & Dominus non in igne: Vos etiam de igne vehementissimo, qui devorabit omnem terrestrem materiam; & mentionem fecistis, & thesaurus non in igne, sed ignis aperiet viam ad thesaurum, ut videri possit. Post ignem denique Elias audivit sibilum Auræ tenuem, & vos loquimini de amica tranquillitate. Elias de voce Domini mentionem fecit post sibilum Auræ tenuis, vos verò de stella matutina ascendente & thesauris post amicam tranquillitatem loquuti estis, ita ut in omnibus conveniat vestra mysteriis divini inquirendi ratio cum illa Eliæ, cujus acquisitione debita ipse ex viro mulieris rabiem effugiente, minas hominum metuente, & mortem ob desperationem desiderante: jam factus est confidens, à nemine fugiens, hominum invasiones non metuens, & tandem immortalitatis, quoniam jam ingressus est in Paradisum voluptatis, in quo benedictio Spiritus sapientiæ poculo ad satietatem prælibabat, de fructu vitæ manducabat, & veræ felicitatis haustum ex latice vivo fontis purissimæ Psyche tandem accepit. Ab hoc igitur tempore ausus est Elias, Ahab regem, inimicum suum alloqui, ejusque ruinam & destructionem animositer prædicere, & Jezabelis interitum miserabilem futurum, aperte & in publicum proclamare hostes suos igne à cœlis evocato comburere: regem Ahaziam ejusque imperata respuere: aquas fluminis Jordanis ictu sui pallii dividere: in Elisham Spiritum suum duplicatum infundere, cujus virtute de agricolâ, Propheta admirabilis factus est.

est. Et denique post hæc miracula, quod omnium miraculorum post Christi resurrectionem erat maximum, virtute fulgoris Spiritus sapientiæ à Paradisi terrestri voluptate, in illum cœlestem in tertio cœlo situm, raptus atque exaltatus est. Quid igitur, ô mundani, de fratribus hisce dilectissimis è Cruce Rosea jam sentitis, qui videntur de eodem quasi fonte, eisdemque thesauros possidere, quibus ipse Elias fruebatur. Anne ergo hæc, præstigiæ, & illusiones Diabolicæ? Hinc ergo est, quod audacter pronuntiaverint, *Confess.* vitam, lumen, veritatem & gloriam tantam mundo brevi futuram & venturam, quantam habuit Adam in statu suæ innocentiae. Agnoscunt Pŷchen vel Physin & universam naturam ipsis detectam esse. Dicuntque, quod quibus illa detegitur, illis non erit gaudium, *Ex Fama.* quod possint Aurum conficere, aut, ut Christus dicit, quod Diaboli iis obediētes reddantur, sed eorum gaudium erit, quod cœlos viderint apertos, Angelosq; Dei descendentes & ascendentes, nomenq; suum scriptum in libro *Ex confess.* vita. Et alibi videntur agnoscere, se una vice recuperasse omnia bona illa, quæ natura mirabiliter dispersit in omnia loca orbis terrarum, quæ etiam promiserunt discipulis suis, ut eorum cognitione possint se liberare ab illis rebus omnibus, quæ obscurant intellectum, & operationes illius. Si ipsorum ædificium regale de Spiritu sancto, quid, quale, & ubi sit, profundâ cogitatione contemplemur: primùm à suo nomine videtur ibi situm esse, ubi Spiritus ille sapientiæ delicias & societatem habet cum filiis istis dilectis hominum, & ab ejus potentia & virtute in eo voluit, ut ei soli consecraretur hoc ædificium. Et profectò miraculosa est hujus palatii structura, cùm illam, ut ipsorum verbis utar, Deus ita nubibus circumcirca munivit, ut illis servis suis nulla violentia aut injuria inferri queat. Unde (inquiunt) neque videri, neque cognosci potest mansio nostra ab aliquo, nisi habuerit oculos aquilinos. Ac alibi in suâ Famâ dicunt, quod hypocritæ & divitiarum avidi, si tentaverint nos invenire, præter voluntatem nostram, nihil nocimenti nobis inferre possunt, sed sibi ipsis afferent extremam ruinam & destructionem. Porro etiam ædificium nostrum, tametsi centum millia hominum illud viderint & tentarint illud prodere, semper intactum ma-

p Sap. 6.

q Sap. 7. 26.

r Sap. 10.

s Sap. 11. 17.

t 4. Reg. 1.

nebit maligno. Sub umbra alarum tuarum Jehova. ^p Quippe quod sapientia melior erit, quàm vires, & vir prudens, quàm fortis, ^q illam enim non vincit malitia, nam illa intravit in animam Moyſis & stetit contra Reges horrendos in portentis & signis. ^r Et reddidit iustis mercedem laborum suorum, & deduxit illos in viâ mirabili & fuit illis in velamento diei, & in luce stellarum per noctem, & tranſtulit illos per mare rubeum & inimicos eorum demerſit in mare. ^s Imò verò Spiritus hujus potestate impios pii diſſipare ſolent. ^t Hujus etiam aſſiſtentiâ ignis devoravit quinquagenarium cum quinquaginta ſuis militibus, qui viribus putârunt Eliam ducere contra voluntatem ſuam ad Regem. Concludatis igitur mecum, ô homines hujus mundi ignorantia nebulis cœcati! quod procul dubio potens ſit Spiritus diſciplinæ ſancti virtus & efficacia in Fratibus Roſæ Crucis, & credatis, quod eorum ædificium ſeu ſedes ſit aut in limitibus ipſius loci voluptatis terreſtris, quem altè propè nubes, ſeu circa montium quorundam ſummitates, pro voluntate Dei ſitum eſſe ſuperiùs diximus, cujus incolæ de ſua viſſimâ & ſubtiliſſimâ aurâ ſeu Pſyches flatu, ſeu Spiritu cum veræ ſapientia fulgore ornato, aſſiduè guſtare ſolent. Aut iſte Spiritus, in ipſo loco voluptatis eos receperit, & cum aſſiduâ Angelorum cœlicolarum converſatione eorum ſatagit & gaudere facit. Sed quo jam inſanus vehor, quibùsve imaginationis incertæ alis, Icarisve pennis nunc rapior? Cave anima mea, cave, inquam, ne hujus loci fulgore & coruſcatione, plumæ tuæ ambitioſæ & ſuper rationem & capacitatem tuam exaltatæ, liqueſcant & deficientes in undis & fluctibus maris ignorantia tum ob caliginem primi parentis Adami, tum ob nativitatſ inquinamentum & ultimorum parentum immunditiem & errores, te immergant.

C A P. XVII.

*De verâ cognitionis clave Christo soli propriâ: De thesauro
sancto in Paradiso voluptatis viso: post portæ seu aditus
ejusdem patefactionem.*

IDEMUS ergò Paradisi voluptatis crepusculum,
& quasi primam diei & lucis apparitionem, vel
saltem hujus divinæ Bibliothecæ partem exterior-
rem, in quâ libri & mysteria Dei custodiuntur de
longè conspeximus, vel certè corticem detexi-
mus, in quâ thesauri omnes occluduntur, quos aut
mundus habet, aut cor hominum desiderare queat. Restat nunc,
ut de clave agamus, sine quâ aditus in hunc Paradisum voluptatis,
hoc sanctuarium & armarium Dei, hanc Bibliothecam, in quâ om-
nis cognitio vera delitescit, hanc denique archam seu cistam tot
divitias, tantosque thesauros possidentem, inveniri, aut haberi
non potest: nam sine ejus fruitione in locum illum voluptatis in-
gredi non possumus, in quo spiritus sapientiæ cum omnibus suis
donis, divitiis, virtutibus, pulchritudine potestate naturamque di-
vinam percepiemus. Hæc quidem clavis est soli Christo seu ver-
bo propria, quoniam nemo inventus est, aut in coelis, aut in terra,
aut super terram, qui potuit aperire librum septem sigillis obse-
ratum ac munitum præter Agnum seu Verbum Dei. Hæc ergò
est vera & sola clavis, per quam aperietur porta conducent ad ve-
ram felicitatem. " Nam hæc erat clavis illa Davidis, quæ aperit &
nemini occludit, & quæ occludit, & nemini aperit, pro cujus ade-
ptione sequenda est doctrina hæc Salvatoris. * Petite, & dabitur
vobis, pulsate & aperietur vobis: Atque hæc ratione accipienda est
clavis, cujus directione locus voluptatis est inveniendus. Hic ergò

^u Esai. 22.

^x Luc. 11.

^{Mat. 7.}

^{Joh. 16.}

K 2 habere

habemus veram escam spiritus, de quâ Christus loquitur tentatori. ⁷ Scriptum est, quod non solo pane vivit homo, sed omni verbo, quod processit ab ore Dei. Hujus virtute Christus homo permansit in deserto sine pane communi, aut alio nutrimento grosso quadraginta diebus & noctibus. In vigore etiam istius panis spiritualis cum tali aqua sine alio pabulo peregrinatus est Elias cum ^{3. Reg. 19.} Angelo per desertum quadraginta diebus & noctibus. Et Moyses in monte Sinai virtute hujus escæ totidem diebus & noctibus ^{2. Moys. 19.} coram Deo mansit juxta illud Ecclesiastic. cap. 15. 3. Cibavit ipsum pane intelligentiæ & bibendâ præbuit ei aquam sapientiæ, de quâ loquitur Ezdras 1. 4. 14. 39. Ecce calix plenus rei liquidæ, sicut aqua, sed colore igneo, quò cor meum onerabatur intellectu & in pectore meo intumescebat sapientia. ^{a Luc. 14. 38.} Hic erat panis ille benedictus, cujus virtute spirituali, post fractionem & benedictionem panis visibilis, invisibilis & incognitus Christus à discipulis, oculis eorum jam apertis planè cognoscebatur. ^{b I. Joh. 1. 20.} Hæc est unctio illa à sancto, per quam omnia cognoscuntur. ^{c Apoc. 2. 17.} Hoc est, Manna absconditum, quod vincenti dabitur, ^{d Apoc. 2. 7.} quo lignum vitæ adipiscitur. ^{e Sap. 16. 10.} Hæc est illa Angelorum esca, & panis cœlestis omne delectamentum habens, & saporis suavitatem. Hoc denique est illud Dei donum singulare & illud pabulum cœleste, de quo, ut primum quis gustaverit, & corde fideli manducaverit, ille statim verissimâ regeneratione renascetur, omnes tenebrarum caligines & nebulas exuet, oculis spiritualibus illuminabitur, & ad portam veræ felicitatis, quam Paradisum voluptatis supra appellavimus, dirigetur, portamque firmiter clausam facillimè aperiet, ubi, ni fallor, thesaurum illum preciosissimum à vobis, dilectissimi fratres, descriptum, post ignem vehementissimum in tranquillitate apparentem, seu vocem ipsius Dei, cujus præcursor erat sibilus auræ tenuis, seu venti Zephyri, ab Elia auditus, ^{3. Reg. 19.} seu vaporem virtutis Dei & emanationem synceram claritatis Dei omnipotentis, cum Psyche, seu candore lucis æternæ, quæ speculum est sine macula Dei majestatis imago bonitatis illius, quam Deus Salomoni revelabit, seu spiritus intelligentiæ sanctus

sanctus, qui in animas sanctos se transfert, amicos Dei & Prophetas constituens, cujus unico amore captus est Salomon. In completâ cujus majestatis revelatione multa admirabilia nobis mortalibus reliquit ille sapiens, nobis revelans ejus principium seu originem, immortalitatem, nobilitatem & divinitatem: rationem emissionis ejus à cœlo conditionem seu naturam, vires seu potestatem, pulchritudinem, accessibilitatem & affabilitatem, universalitatem, liberalitatem & thesaurum, & locum denique ejus in terrâ. Colligo ergo principium seu originem ejus fuisse triplicem, vel scilicet apud Deum: Sic enim scribitur, quod hic spiritus sapientiæ fuerit ante mundi creationem. ^g Nam Dominus possidebat eum in initio viarum suarum antequam aliquid fecerat à principio: ab æterno enim ordinata est & antiquis antequam terra fieret. Nondum erant Abyssi, quando concepta erat, nec dum fontes aquarum; quando præparabat cœlos aderat, & quando certâ lege & gyro circumvallabat abyssos, &c. ^h Procedebat enim sapientia ab ore Jehovæ, unde ipsum principium dicitur. Vel principium dicitur quoad mundum, quoniam à primo creationis die, Spiritus hic Domini ferebatur super aquas, Psycheque seu Physis suam, mundi filiam omnium pulcherrimam & castissimam amare cœpit, de cujus amore tantum cecinit Salomon in Cantico suo: illa namque tempestate verbi lux inceperit esse in mundo, à cujus fonte lucido, vita & esse mundo attributa est. Vel dicitur principium respectu hominum, quatenus ^k ejus initium vocatur timor, & verissima disciplinæ concupiscentia. Est etiam & lux & vita, quæ principium dedit omni homini. Immortalitas etiam ejus & nobilitas seu divinitas arguitur in hoc, quod ^l nunquam marcescit. Similiter ^m sapientiæ conversatio cum Deo glorificat nobilitatem ejus, nam Dominus omnium dilexit eam. ⁿ Nam sedet juxta thronum Dei, & novit opera ejus. Conditionem & naturam ejus nobis etiam explicuit sapiens, ^p eum annuntiando esse spiritum unicum, multiplicem, subtilem, modestum, disertum, mobilem, incoinquinatum, certum, suavem, amantem, bonum, qui ni-

^g Prov. 8.
à vers. 22.
cnc.

^h Prov. 2.
6.
i Prov. 4. 7.

^k Prov. 1. 7.

^l Sap. 6.
^m Sap. 8. 3.
ⁿ Sap. 9. 4.

^p Sap. 7.

hil vetat benefacere, humanus, benignus, stabilis, securus, omnem habens virtutem, ubique attingens propter suam munditiem.

q Sap. 8. 1.

r Sap. 6.

s Sap. 7. 29.

t Prov. 3.

19. & 10.

2 Disponit etiam omnia suaviter. Vis autem & potestas hujus in eo declaratur, *7* quod sapientia melior sit, quàm fortitudo, & sapiens, quàm fortis. *8* Nec quidem potest malitia eam vincere. *9* Imò verò tam potense est hic Spiritus sacrosanctus sapientiæ, quòd eo Dominus fundaverit terram, & stabiliverit cœlos, abyssi irrepsērunt, & nubes rore concreverunt. Quod verò ad ejus pulchritudinem spectat, *10* clara est & splendida. *11* Imò verò sua pulchritudine preciosior est Sole, & super omnem dispositionem stellarum luci comparata invenitur prior, illi enim succedit nox. Etiam tam

u Sap. 6.

x Sap. 7.

a Sap. 8. 2.

b Sap. 7.

pulchram & candidam invenit Salomon ipsam, *12* ut pro sponsa sua eam quæstiverit, *13* nam eam super spem & salutem suam dilexit, & proposuit pro luce habere illam, quoniam inextinguibile est lumen illius. Accessibilitas etiam & affabilitas ejus in eo explicatur,

c Sap.

14 quod facillè videtur ab iis, qui eam diligunt, & invenitur ab iis, qui illam quærunt, præoccupat eos, qui ipsam concupiscunt, & illis se prior ostendit. Præterea, qui in sapientiam de luce vigilavit, ad illam habendam non laborabit, assidentem enim illam sororibus inveniet. Nam de sapientiâ cogitare intellectus est consummatus, & qui vigilaverit propter illam securus erit, quoniam dignos ipsa circuit quærens, & in viis suis ostendit se illis hilariter, & in omni providentiâ occurrit illis, *15* est enim spiritus humanus & benignus.

d Sap. 8. 1.

e Sap. 6.

f Sap. Mat.

13.

g Joël. 2.

h Mat. 13.

i E/sai. 6.

k Jer. 23.

Quin etiam universalitatem istius virtutis colligimus, quatenus per nationes in animas sanctas se transfert: Attingit etiam ubique propter suam munditiem, unde fit, quòd ipsa *16* sanitas sit orbis terrarum: hinc enim voluntate divinâ factum erat, quòd *17* Spiritus disciplinæ sanctus repleverit orbem terrarum, & *18* infunderetur super omnem carnem ante mundi periodum. Hinc etiam dictum est, quòd *19* pleni sint cœli & terra, gloria Dei, & *20* quòd Deus impleat cœlum & terram: & *21* quòd cœlum vocetur sedes Dei, terra verò scabellum pedum illius, quippe cujus virtus vaporosa seu emanatio claritatis ejus ubique reperitur. Ratio autem, cur hæc virtus

divina

divina, candorque lucis æternæ à cœlis sanctis mittitur ¹ in terram, erat, ut cum homine sit, & cum eo laboret, ut ille sciat, quid sit acceptum apud Deum, utque homo in hac sapientia mendaces ostendat. ^m Atque hinc erat, quod delitiæ ejus fuerunt cum filiis hominum. Modus operandi in homine talis est, ⁿ videlicet cum hæc ingrediatur in cor hominis, tunc cognitio delectabit cor ejus, & homo ille justitiam intelliget & omne bonum vestigium, & tunc consilium ipsum præservabit. At verò sunt homines infiniti, cum quibus nullam habebit societatem, & in quos non egredietur. ^o Nam in malevolâ animâ non habitabit, nec in corpore subdito peccatis, quoniam fictum effugiet, auferetque se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu. Pro thesauris suis & liberalitate suâ, ô quàm est sapientia super omnia totius mundi dives, & quàm liberalis erga suos in distributione! Thesaurum enim triplicem electis & dignis liberaliter impertitur, videlicet vitam longam: divitias cum gloria: & scientiam ac cognitionem. Distribuit hominibus vitam longam, quia ^p lignum vitæ est in iis, qui apprehenderunt sapientiam. Nam ^q in ejus dextrâ est vitæ seu dierum longitudo, ita ut ^r qui sapientiam custodiverint, iis anni vitæ suæ erunt, multi: ^s nam illa est vita hominum: ^t est enim sapientia lucerna, & lex ejus lux, & via vitæ increpatio disciplinæ, ^u Qui igitur eam inveniet, is etiam inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino. Tam immensus etiam est ejus thesaurus, quod ^x ejus comparatione nihil valent divitiæ, nec lapides preciosi, nec aurum, quod respectu ejus tantquam lutum est: quippe qui infinitus est hominibus, ^y quò, qui usi sunt, participes facti sunt amicitiae Dei. ^z Quid ergo sapientiâ locupletius, quæ operatur omnia. Scientiam denique & cognitionem admirabilem affert hominibus, quoniam ^a dispositiones orbis terrarum & virtutes elementorum, initium, consummationem & medietatem temporum, & morum mutationes, naturas animalium & iras bestiarum, & vim ventorum & cogitationes hominum, & differentias virgultorum, & virtutes radicum, & quæcunque sunt abscondita & improvisa dicit. ^b Est enim sapientia doctrix disciplinæ

c Sap. 8. 8. disciplinæ Dei & electrix operum ejus. * Hinc igitur est, quod scit
 præterita, & de futuris æstimat, scit versutias sermonum, & disso-
 lutiones argumentorum, signa & monstra scit, antequam fiunt, &
d Sap. 9. 9. eventus temporum & seculorum, ^d quoniam Dei opera cognovit,
 quia adfuit tum, cum orbem terrarum fecerat, & sciebat, quod ef-
 fer placitum oculis Dei, & quid directum in præceptis suis. O quàm
 pulchra res est sapientia & super omnia admiratione debitâ colen-
 da & extollenda, in cujus potestate est hæc & infinita alia inexpli-
 cabilia filiis hominum donare. O quàm liberalis est, quantoque
e Sap. 8. præmio solet illa eos remunerare, qui ejus concupiscentiâ flagrare
 solent: * quoniam hujusmodi homines deducit ad regnum perpe-
 tuum. Nam ejus legum custodia est consummatio corruptionis,
f Sap. 7. quippe quod inextinguibile est lumen illius, ^f cum illa veniunt o-
g Sap. 7. mnia bona: ^g homines facit participes amicitia Dei, amicos Dei
h Sap. 8. & Prophetas constituit: Ipsa sola facit diligere Deum, ^h consola-
 tur in curis & angoribus, gloriam affert inter multitudinem & ho-
 norem inter patres, acutum reddit ingenium atque judicium, &
 admirabilem facit in conspectu hominum, immortalitatem af-
 fert, timorem profert tyrannis, divitiâs dat in vitâ, & scientiam
 rerum effundit. ⁱ Peream salvati sunt homines: ^k à doloribus libe-
i Sap. 9. 18. rat suos, ^l regnum Dei ostendit: ^m viæ ejus sunt viæ voluptatis, &
k Sap. 10. 9. vestigia ejus, vestigia prosperitatis: Lignum vitæ est apprehenden-
l Sap. 10. 16. tibus eam, & qui eam tenuerunt beati: ⁿ hominem gloriæ hære-
m Prov. 3. dem reddit. * Si quis eam exaltaverit ipse illum exaltabit, & qui il-
10. 17. lam fuerit amplexus, eum ducet ad honorem: ^p coronâque gloriæ
n Prov. 3. 35 coronabit. Quod denique ad ejus habitationem attinet, terræ
o Prov. 4. 8. partes excelsiores incolit. ^q Nam dicitur sapientia in summis & ex-
p Prov. 4. 9. celsis verticibus supra viam in mediis semitis stare. In hominibus
q Prov. 8. 2. * eligit corda pura & munda. Hic ergo est ille thesaurus thesauro-
r Sap. 1. rum in Paradiso voluptatis, seu bibliotheca Dei seu arca thesaura-
 ria, seu sanctuario Dei repertus, qui nullo modo recuperari potest
 sine clave supradictâ, cujus est solius corpora & corda hominum
 immunda depurare, oculos carnales spiritualiter illuminare &
 claudere

claudere illos materiales, quos Adamus suo peccato & inobedientia infeliciter aperiebat, quibus vidit & percepit se nudum & detectum esse, & pudebat eum nuditatis suæ. Atque sic tractatui huic nostro de vitâ hominis, infinitâ Dei erga eum misericordiâ & bonitate, atque virtutis suæ claritatis thesauro, luculenter satis, pro tenuitate capacitatis nostræ, finem imposuimus, dum mortis vestigia insequimur, ejusque causam, seu originem, & miserrimos effectus patefaciamus ac Diaboli malitiam, justorum persecutionem, Verbiq; & sapientiæ Dei, erga eum & mortem, victoriam famigerabilem, & nullo ævo hominum oblivione & taciturnitate regendam aut obruendam ebuccinamus & in publicum pervulgamus.

Divitiarum hujus mundi avidis Epilogus.

Quid ergo 'ô mundani quæritis? Cur conditis vos divitias & ^{Mat. 6. 19.} thesauros mundanos, quos fures rapere solent, illos verò immensos & infinitos respuitis, qui in Paradiso voluptatis & regno cœlesti reconduntur, ubi thesaurus, ibi cor erit, ex quo sequitur, ^{Mat. 6. 21.} quod si condatis thesauros mundi, & non illos Paradisi & cœli, tunc cor vestrum erit in mundo, & non erit in cœlo, quoniam totus ^{1. Joh. 5.} mundus in maligno est positus: * nam mundus odit justos: * Si ^{1. Joh. 3.} militer mundus non novit filios Dei, quia filii Dei non noverunt mundum, quoniam mundum diligens non habet charitatem patris in se, quippe omne quod in mundo est, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum & superbia. Hæc igitur Diabolus nobis proponit assidue, ut Paradisum, ubi lignum vitæ invenendum est, negligamus, & moriamur. Sed morte digni sunt, ^{Sap. 1. 16.} qui sunt ex parte illius, nam impii semper imitabuntur Diabolum, ^{Sap. 2. 25.} quia sunt ex parte illius. Negligamus ergo, ô socii & amici, divitias & gloriam mundanam, & * volatilia cœli intueamur, nam illa ^{Mat. 6. 26} nec terram seminant nec metunt, & tamen pater noster cœlestis ipsa nutrit. Nónne nos plus sumus illis? * De vestimentis splendidis, ^{d Matth. 6. 27. 28.}

dis, quid solliciti sumus? consideremus lilia agri, quomodo crescunt, non laborant, neque nent, Salomon equidem in omni gloria sua coopertus, non erat sicut unum ex illis. At vos, ô mundani, obijciatis, scio, quod divitias hîc in mundo seu in terra condideritis, & in cœlo simul thesauros accumulaveritis: cui vestræ responsioni replicandum est, quòd impossibile sit, * Deo simul ac divitiis inservire: & ^f facilius fuerit, ut camelus per foramen acus transeat, quàm ut dives intret in regnum cœlorum. Quæramus^g igitur thesauros, & regnum Dei, & ejus justitiam, & res omnes necessaria nobis administrabuntur: * Pulsemus, & aperietur nobis, petamus, & dabitur nostræ petitioni justæ, ⁱ venite, inquit, sponsus seu cupido liberalis (ex Paradiso mundanos alloquendo, & in Paradisum eos invitando & allecando) in hortum meum amici, messui Myrrham meam cum aromatibus meis, comedite favum cum melle, bibi vinum meum cum lacte meo, comedite amici, bibite, & inebriamini charissimi. ^k Et spiritus sapientiæ & sponsa dicunt. Veni, & qui audit, dicat, veni. Et qui sitit, veniat, & qui vult, accipiat aquam vitæ gratis. Qui ergo vicerit, ^l inquit spiritus, possidebit hæc, & ero illi Deus, & ille erit mihi filius. Timidis autem, incredulis, & execratis, & homicidis & fornicatoribus & veneficis & idololâtris, & omnibus mendacibus, pars illorum erit in stagno ardenti, igne, & sulphure quod est mors secunda: Quæramus ergò clavem, quâ referemus, & aditum inveniamus ad Paradisum, in quo spiritus benedictus totius sapientiæ nos benignè recipiet, & cum portione exuberantiæ suæ & thesaurorum splendorum suorum, nos divites reddet, omnem scientiam & veritatem nos docebit, vitam longam nobis concedet, cum Deo patre nos reconciliabit, nosque tum corpore, tum animâ felices faciet, & regni cœlestis participes efficiet. In manus igitur istius spiritus intelligentiæ sacrosanctæ commendemus, cordibus humilissimis, animas, corpora, & omnes nostras actiones, cum precibus devotis orando, ut nos in rectam viam, ad Paradisum tam terrestrem, quàm cœlestem, dirigentem inducat.

LIBER SECVNDVS.
DE MORTE.

C A P. I.

De causâ Mortis primordiali.

DRACO^m ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur Diabolus & Satanas, Litigium & mundi universi seductor, bellum aggrediens contra Deum, & coelicolas, ab ipsis per sanguinem Agni, & per verbum testimonii sui, Michaële Archangelo duce, victus est, & è coelis deorsum versus centrum seu terram expulsus. Latamini coeli, & qui colitis eos. Væ terræ & mari, quia descendit Diabolus ad vos, habens iram magnam. Hic quando erat in coelis, accusabat fratres nostros ante conspectum Dei nostri die & nocte, at jam debellatus, & in terram projectus ab initio homicida erat, & in veritate non stetit quia non est veritas in eo, cum nil, præter mendacia, loquatur. ^{Apoc. 12.} Evam suis mendaciis eamque instrumentum fecit, quo genus humanum, felicitate & immortalitate præditum, suis verbis & persuasionibus fictis deciperetur, ut ruinæ, perditioni & morti Adamum primum hominem subiceret, quo universi humani generis status subverteretur, & ex felicitatis fastigio & culmine, in miseram infelicitatis vallem & abyssum præcipitaretur. ^{Apoc. 12. 10. ad 12.} Effigiem & specimen serpentis induebat Diabolus, ut sub ejus umbrâ dolosâ,

sua strategemata facilius depromeret, facinusque sibi propositum commodius perpetraret. Cum parte seu costâ hominis conspirabat & consentiebat, ut ejus totum insidiis suis circumveniret, atque ita facinus suum dolis aggressus est sine ulla contradictione. ^{p Sap. 1.} Diaboli ergo invidiâ mors introivit in orbem terrarum, quæ in ^{q Sap. 1.} errore vitæ, hoc est, inobedientia Adami primum acquisita est: ^{s Sap. 19} Nam Deus non fecit mortem nec lætatur in perditione vivorum; creavit enim, ut essent omnia, & sanabiles fecit nationes orbis terrarum, & non fuit in illis medicamentum exterminii, nec inferorum regnum in terrâ. Hinc ergo est, quod Diabolus animam interficere non possit, quia princeps privationis potestatem non habet partem positivam unquam destruere, quæ est ex parte principis positionis, & quasi influentia lucis immortalis, quæ fecit, ut omnia essent, cui subjicitur ille tenebrarum princeps cum suis Angelis. Nam virtute ejus Diabolus & mali Angeli ligantur, & ultra Dei permissionem nihil possunt: nam medicina sanans omnia est ejus misericordia, & benignus sapientiæ Spiritus, non herba aut malagma, sed sermo Dei; est enim Dominus, qui vitæ & mortis habet potestatem, & deducit ad portam mortis, & reducit: Erat ejus sapientiâ, quod Enoch & Elias de mortali poculo nunquam gustaverint: Ejus etiam sapientiâ mortui resurgent, & ejus virtute tandem mors & infernus devicti, in stagnum ignis immergentur. ^{u Apoc. 10.} Interea tamen mors nihil potest, nisi detur ei potestas à Deo: nam pro voluntate Dei animæ peccato perfusæ, Spiritu sapientiæ regenerabuntur, & corpora mortalitati obnoxia, aut sine mortis plaga, divinâ sapientiâ præeunte & misericordiæ medicamine assistente, à loco corruptibilitatis in illum incorruptibilitatis exaltabuntur, aut devictis inferno & morte, resurgent. Ex his ^{54.} ergo necessum est agnoscere, quod ^{2 1 Joh. 3.} Diabolus ab initio peccaverit contra cælum & contra terram, & per consequens, quod omne peccatum sit ab ipso. Atque hinc orta est mysterii iniquitatis operatio, ab illâ illius regni cœlestis omnino discrepans. Ab hoc tempore agere incepit nihil & inane præstigiis suis, contra verum ali-

quid

quid & plenum: tenebrae contra lucem: mendacia & errores contra veritatem: iniquitas & injustitia contra pietatem & justitiam: mors contra vitam: infernus seu orcus contra Paradisum: terra contra coelum: homines impii contra sanctos & coelicolas, & Diabolus contra Deum. Media autem, in quibus, & per quae horum mysteriorum contrariorum effectus operantur, sunt homines, ^{b Sap. 1.} quorum injustitia, ut est mortis acquisitio, sic iusti, sua justitia immortalitatem adepti sunt, cum justitia sit perpetua & immortalis. ^{d Sap. 1.} Impii manibus & verbis mortem accersiverunt, & aestimantes illam amicam defluerunt, & sponsores posuerunt in illam, quoniam morte digni sunt, qui sunt ex parte illius. ^{e Sap. 3.} At verò iusti non morientur, licet videantur mori, sed translati erunt, hoc est, rapti, ne malitia mutaret intellectus eorum. Et fulgebunt & judicabunt populos, ^{f Sap. 5.} quoniam apud Deum est merces eorum, ^{g Sap. 3.} & regnabit eorum Dominus in perpetuum. Concludimus ergo, quod, ut in libro praecedenti de mysterio justitiae & regni coelestis verba fecimus: sic etiam in hoc libro de ratione & origine mysterii iniquitatis & regni inferni breviter agemus, ^{h Sap. 2.} quod in mundum introductum erat malitiâ Diaboli, cujus pedissequa est Mors sive exterminium.

C A P. II.

De causa particulari mortis & lapsus Adami.

IN superioribus dictum est, quod ratio immortalitatis Adami erat abundantiae spiritus sapientiae fruitio, quem antea definivimus, esse vaporem virtutis Dei, in Adamum per spiraculum Deiforme inflatum in ejus creatione: ita ut Adami pars interior, exteriori superemineret in omni virtute & efficaciam. Imò quidem tanta erat excellentia animae, suo spiritui di-

11. Joh. 2.

vino & verâ sapientiâ illuminatâ, ut omnes corporis appetitus suis effectibus & naturalibus operationibus perpetuò subjiceret, unde etiam ejus foccalem & terrestrem dispositionem purificabat, ejus tenebras illuminabat. Nam appetitui ejus satisfactum est corpus, quò corruptionem & mutationem non desideravit, quoniam completam & absolutam habuit dispositionem, & ex re per se & in se tenebrôsâ, & per consequens Diabolicâ jam divinâ, lucidâ, & clara factum est, atque eo modo nihil appetivit, præterquam illud solum, quòd formâ ejus perfectissimâ voluit, ita ut in omni re à suâ internâ & specificâ luce gubernatum fuerit, atque propter illam rationem, morti & mutationibus non obnoxium, quemadmodum superius perspicuè demonstratum est. Sed tamen Adamus in suâ perfectione à Deo longè differebat, quoniam Deus est, erat, & erit lux infinita & æterna, in quâ tenebræ non sunt, fuerunt vel erunt ullæ: at Adamus internus erat lux æterna, sed finita, & cui adfuerunt tenebræ. Lux, inquam, ejus erat finita, & quasi particula seu radius formæ simplicissimæ & æternæ, determinata ad sufficientem Adami perfectionem, quò immortalis redderetur. Nam spiritus ejus, seu Psyches & Physis candor madidus, qui receptaculum seu vehiculum erat mentis, seu radii increati in palatio igneo animæ lucidæ habitans, menti fortiter adhærebat, & cum regione mundi inferiori seu corruptibili noluit in ulla re communicare, nisi in eo, quòd vitam & motum & cæteras actiones ei præberet. Nemo enim potest peccare, qui mundo & rebus corruptibilibus, imaginationem non subjecit. Hinc spiritus ejus intermedius, semper versatus cum igne & sublimibus, terram & corruptibilia non respexit. Bonus ergo Dæmon factus est Adam ab initio, Diabolique malitiam & deceptiones, mundi concupiscentias, & oppositum suæ felicitatis ignorabat. Quod cum percepisset Diabolus (cujus odium erat vehementissimum erga Deum, qui tam veram vitam Adamo, tamque completam attribuebat, ut ille ad ipsius imaginem fabricatus esset) mortem in mundum producere aggrediebatur, quâ tandem hanc Deicreaturam

turam præstantissimam superaret & deprimeret, percipiens bene quòd non potuisset ullâ aliâ viâ, malitiam suam exercere adversus Jehovah suum Dominum, cujus voluntate & potestate, propter superbiam suam, dejectus erat. Hinc statim insidias struxit contra hominem, quærens omnibus subtilitatibus eum suo regno subijcere, ac tantum efficere, ut ipse contemplationes cœlestes relinquendo spiritum suum, nectare supercœlesti, quasi ebrium, atque mente elevatū ad inferiores imaginationes avocaret. Hujusmodi ergo, astutissimâ cognitione reputans, percepit hoc suum propositum ad exitum & finem bonum perducere non posse, nisi prius modum diminuendæ perfectionis claritatis ipsius supercœlestis inveniret, cujus plenitudine spiritus mundani portio intermedia in suâ compositione elevata erat ad cœlum tertium, illud verò primum & infimum negligebat. Præterea sui regni portio, quæ concurrebat ad compositionem istius creaturæ rationalis, adeò erat clarificata, virtute illius essentiae, ut paratior esset ad ascendendum in sublimiora regna præsentis ignis, quàm ad manendum in regno sui principis. Nam lutosior & terrestrior Adami pars, uti supra dictum est, diaphana vel saltem luminosa erat facta. His ergo omnibus ab ipso iterum iterumque cogitatis, percepit, quòd splendor intellectualis, & claritas rationalis, & lux vitalis in compositione hominis interni concurrentes, essent finitæ perfectiones & determinatæ, unde si possibile esset hæc ejus luminaria diminuere, evenire foret, ut pars ejus terrestrior tenebris jam obfuscata principi suo nunc obediens, dominium haberet, super claritatis residuum, atque hæc viâ Adami cogitationes, supercœlestia ruminantes, ad terrestria & mundana contemplanda cogerentur, Spiritusque intermedius cum animâ vitali, menti olim adherens, jam animæ animalis seu sensui firmiter se alligaret. His ergo ab eo inventis, modum & rationem malitiosè & callidè aggreditur, quo hanc suam malitiam exsequatur, viditque suâ scientiâ, quòd illud nullo alio modo præstari aut perfici potuisset, nisi sit per unicum solum meatum, per quem lux illa prolifica & multiplicativa, atque utriusque sexus plenissi-

plenissima expromeretur, quo tandem ille, qui solam bonitatem intelligebat, de malitiâ jam gustaret, atque ita differentiam perciperet inter bonum & malum. Evam igitur sive fœcellam, seu creaturam frigidiorē & humidiorē, seu opaciorē & imperfectiorē, quatenus ex ossē seu costâ conflatam, primus sollicitare & tentare incœpit: voluptatem carnalem ei prædicavit, quæ appetitui carnali, ob frigidam suam compositionem, magis subjecta erat: atque ita mendaci serpentis astutiâ circumventa est: nam anima ejus gustavit de fructu prohibito, rationesque serpentis illud persuadentis, Adamo produxit: Sollicitavit eum, ut secum de fructu prohibito manducaret, dixitque se hâc ratione ipsi Deo æquales fore, cogniturosque bonum & malum absque morte non aliter quàm ipse Deus. Hæc locuta est & multa hujusmodi alia, ut corporale illud gaudium jam sentiret, de quo anima ejus, verbis serpentis intoxicata, antea prælibaverat. Completa ergo est Diaboli voluntas, fœminæ carnalis voluptas: & Adami & universi generis humani miseries jam tandem exorta, atque tota ejus felicitas in ruinam vertitur ob miserandam Adami erga creatorem suum inobedientiam. O miserabile hominis fatum, & lamentabilis ejus ambitio! qui prodigaliter & de oleo & de flammâ suâ immortalī, non infinitâ, sed ad perfectionem suam, & ad unius immortalitatem requisitâ, ad novas suæ speciei imagines effingendas effundere voluit, atque ita à contemplatione partis ad sphæram generationis lapsus est. Jam major sapientiæ suæ splendor extinctus est, corpus ejus facie Moyfaicâ lucidius, & tabulis lapideis digito Dei transcriptis magis perspicuum. Jam tenebrosam, tristem, opacam, & naturalem suam induit formam. Jam Spiritus intermedius mentis scintillam adhuc relictam deserit, superiora negligit, & inferiora respicit. Jam conscius est factus mali, qui nil præter bonitatem antea cognoscebat: & calcaribus peccati & conscientiæ stimulis assiduè pungitur. Jam de homine merè immortalī, intellectuālī, innocente & puro, factus est mortalī, sensitivus, nocens & peccator impurus. Jam qui inter cœlicolas non injuriâ numerabatur,

tur, & Deo soli obediens erat, mutatus est ab illa proprietate, & mundanus factus est, ^kmundique principi, Diabolo, obedientiam ^kEphes. 2. 2. suam astrinxit. Jam, cujus corpus, Spiritus exaltati actionibus, & appetitui subiciebantur, animam & spiritum, ob peccatum hoc, sibi subjectos habet, secundum illud Sapientis. ¹Corpus, quod cor- ¹Sap. 9. 18. rumpitur, aggravat animam, & terrena habitatio deprimit mentem multa cogitantem, ita ut vix possimus discernere ea, quæ in terrâ sunt, & cum magno labore inveniamus ea, quæ ante nos sunt. Atque hoc modo Adam ex bono Dæmone fit malus Dæmon. Hæc ergo Diaboli astutiâ mors in mundum irrepsit, caroque humana propter formæ supercœlestis defectum corrumpitur: aut formam suam debilem mutat, semper quærens perfectionem pro possibili: aut quia lux cœlestis in domo seu diversorio suo tenebroso inclusa, propriam suam sedem appetens, tentat summâ ope tabernaculum hoc mortis relinquere, secundum voluntatem Domini, qui dixit, propter carnis iniquitatem. ^mQuod noluerit, ut spiritus ^mGenes. suus semper in carne habitaret.

C A P. III.

Rationes directæ & à latere, tam ex sacris Scripturis depromptæ, quàm ex Mercurii Trismegisti doctrinâ expiscatæ, probantes quòd corporis amor & concupiscentiæ carnalis effectus fuerint causæ lapsus Adami & miseriei suæ posteritatis.

QUONIAM verba mea, de causâ lapsus Adami, in capite præcedenti & alibi primo hujus libro facta, pro frivolis, negligendis, & in oblivione pernitentibus tradendis à nonnullis forsitan habebuntur: ergo rem istam longè aliter se habere, & non ore solo meo, sed sacrarum etiam Literarum testimonio & consensu demonstrandum explicabimus, videlicet

M quòd

quòd Adami peccatum esset cognitio carnalis Evæ. Nam ante
 a *M. Trism.* peccatum suum erat spiritu suo adeò exaltatus, * ut anima ejus
 a. *Pimand.* cum septem cœli gubernatoribus familiaritatem habuerit, & tan-
 dem sphæram præsentis ignis penetraverit, ubi opera & virtutes
 ejus mirum in modum contemplatus est, ita ut nullam cum terrâ
 & rebus sensibilibus communicationem habuerit, nec mundi ma-
 litiam cognoverit, sed tantummodò circa bonitatem sui Creato-
 o *M. Trism.* ris versatus est. At verò * cùm à contemplatione labeatur in
 a. *Pimand.* sphæram generationis, à cœlo etiam felicitatis in abyssum mise-
 riarum, videlicet in terram lapsus est, atque hoc modo gustavit
 tam de malitiâ Diaboli, quàm de bonitate Dei, unde factus parti-
 ceptus boni & mali, contra divinum Dei mandatum. Diabolus er-
 go mundi princeps, suasionibus suis effecit eum inobedientem,
 deduxit eum à cœlestibus in viles & objectas cogitationes, arro-
 gantiâ vanâ spiritum efflavit, quâ putavit hominem, excellentissi-
 mam creaturam, ita fabricare, ut ipse Deus eum creaverit, atque
 hoc modo se rebellem obtulit contra potestatem & mandatum
 f *Sap. 4.* Creatoris sui. * Concupiscentia ergo inconstantia transvertebat
 spiritum istius primogeniti sine malitiâ, & fascinatione illius nu-
 gacitatis obscurata sunt ejus bona. Nam ante lapsum non novit
 q *1. Job. 1.* Adam mundum, * quoniam mundus non cognovit filios Dei, nec
 a *1. Job. 3.* ipsi mundum, * quia mundus totus in maligno positus est, filiosque
 Dei in odio semper habet, quippe cujus princeps est Diabolus, in
 invidia & malignitate semper positus. At verò jam tum cognovit
 Adam mundum cùm carnalis concupiscentia, appetitusque fa-
 bricandi sibi similem eum invasisset. Nam carnalis appetitus seu
 concupiscentia carnis est præcipua illa res, cujus voluptate Diabo-
 l. *1. Job. 2.* lus filios Dei sollicitat, atque à Deo abstrahit. * Nam omne, quòd
 in mundo est, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculo-
 rum & superbia, quibus omnibus effectus est Adam, ut quàm pri-
 mum mundum diligere inceperit, * ejus amore carnali amiserit
 caritatem patris ac Creatoris sui, quam habebat. Nam impossibi-
 le erat, ut versaretur circa carnales, tenebrosos & corporales ap-
 petitus,

petitus, si virtus ejus contemplativa non cecidisset à Deo & participasset cum principe tenebrarum, secundum illud M. Trismegisti supra allegatum, quoniam Adam erat totus intellectualis & divinis contemplationibus raptus ante casum suum, sed sensualitate semel submersus, clausi sunt ei statim oculi spirituales, atque ^{u Gen. 3.} oculi ejus corporales fuerunt aperti, unde percepit, se nudum esse, & pudebat eum nuditatis sui corporis, quam ante non respiciebat. Sed ut manifestioribus adhuc argumentis & circumstantiis confirmemus hunc Adami lapsum à mulieris cognitione & corporali amore originem suam sumpsisse, quinque in directa sacrarum Litterarum serie diligenter à vobis ponderanda esse velimus. Quorum prius erat, quod Deus videns non esse bonum, quod homo maneret solus, fecit ei adjutorium ei simile, non ut concupiscentia carnali, quæ est mundi voluptas, afficeretur cum eâ, sed ut esset adjutorium ei, & comes in vitâ suâ contemplativâ. Secundum, quod post factum inobedientiæ, oculi ejus mundani, cum illis Evæ aperti fuerint, & ipse unâ cum Evâ cognoverint se nudos esse, hoc est, quod pudenda seu partes eorum secretiores detectæ & manifestæ essent. Nam conscientia ducti, eos pudebat suarum partium peccantium patefactio, quibus à Deo suo Domino defecerunt. Hinc credo fit, quod usque ad hunc diem apud omnes gentes tam civiles, quàm barbaras, instinctus naturæ atque pudor incognitus, faciat homines membra hæc secreta tam virilia, quàm muliebria tegere atque occultare, ac si primi eorum parentes peccati verecundia ac admonitione, Dei voluntate hoc fecissent. Tertium ex maledictionibus serpenti, mulieri, & Adamo effusis ab ore Domini, quæ semper ad locos peccantes relationem habuerunt. Maledictio ergo serpenti imposita erat talis. ^{* Genes. 3.} Ponam, inquit Jehova, inimicitia, inter semen tuum, & semen mulieris ipse conteret caput tuum, &c. Hic ergo manifestum est, quod serpentis maledictio ex utero & semine mulieris debeat egredi, tanquam ex loco peccante, quoniam ipse fuit inventor gravissimi hominis peccati & productior homicidii prioris in hoc mundo. Maledictio autem mulie-

7 Genes.

ris infligenda, erat inflicta contra partem suam peccantem. Dixit enim Dominus mulieri: multiplicabo ærumnas tuas, & conceptus tuos: in dolore paries filios, &c. Ex quibus patet, quòd mulieris maledictio erat circa ejus uterum seu matricem. Adami denique maledictio erat, ut ipse cum semine seu posteritate in sudore vultus sui vesceretur pane. Quartum quòd Cain, Evæ primogenitus, verum seminis iniquitatis & Diaboli habitaculum, radicem posuit & originem mylterii iniquitatis, à cujus fonte seminaria Diabolica, adhunc usque diem, continuata sunt. Nam ut Diabolus ejus pater spiritualis, erat primus mundi homicida, sic etiam ille non modò

2 Genes. 4.

a Gen. 17. 10

homicida, sed fratricida factus est. Hoc ergo erat primum atque evictissimum maledictionis divinæ signum in semine inobedientiæ, quo actionem carnalem Adami fuisse coram Deo abominabilem luculenter declaratur. Quintum erat pactum

inter Deum & Abrahamum & semen ejus post ipsum. Quòd scilicet circumcideretur ex ipsis omnis masculus, hoc est, caro præputii eorum circumcidatur, quam quidem circumcisionem fecit Deus signum fœderis inter ipsum & Abrahamum cum successoribus suis. In quo quidem Dei mandato maximum delitescit arcanum, hanc nostram opinionem confirmans: Nam cur posuit Deus signum fœderis sui cum Abrahamo in illo loco, nisi quia illud membrum, concupiscentiæ effectus, author & causa signaretur pro pacto illo. Fructus denique Dei genitus ex utero virgineo egrediens, in illo loco conceptus est, & ex eo natus, ut seminaria Diaboli & mortis, in muliere primâ, homineque primo radicata, ejus virtute essent extirpata & ad nihilum redacta: atque ut primum vitium homini in carne contractum erat, ita etiam medicamen illud divinum ex carne eliceretur, cujus unguento & balsamo sancto vulnus illud antiquum sanaretur, genusque humanum ab infelicitatis voragine, in felicitatis fastigium elevaretur. Non etiam contemnenda sunt verba Salvatoris nostri mulieribus Jerusalem.

b Luc. 13.

Ecce, venient dies in quibus dicent, beate steriles & ventres qui non genuerunt, & ubera, que non lactaverunt. Quæ quidem verba, ut mihi videtur,

videtur, non de destructione Jerusalem intelligenda sunt, uti commentaria nonnulla sacrarum Scripturarum volunt, sequentibus ejus verbis bene ponderatis, quæ talia sunt. *Tunc incipient dicere montibus, cadite super nos. & collibus operite nos. &c.* Respicienda etiam sunt hæc sapientis dicta. *“Felix est sterilis & coinquinata, quia nescivit thorum in delicto, habebit enim fructum in respectu animarum sanctarum.”* Probanda etiam est hæc M. Trismegisti sententia. *“Amor corporis mortis est causa, nam qui amoris errore corpus complectitur is oberrat in tenebris, mortis mala sensu percipiens. Necnon & illa sapientis. “Caste generationis immortalis est memoria, nam apud Deum nota est, & homines.”* Atque hoc videtur, intelligere de spiritali generatione, quia contra filios adulterorum loquitur abundè, in fine ejusdem capitis, maledictionem & infelicitatem tam contra uxores adulterorum, quam filios eorum effundens. *“Hinc etiam sermo ille sapientis oritur. Laudavi magis mortuos, quam viventes, & feliciores utrisque judicavi, qui nondum nati sunt, nec peccant. Quoniam omnis homo septies solet in die peccare. Hinc Psalmista in peccato conceptus & natus sum, &c. Notari etiam dignum est, quod Ezdras, Moyses, & cæteri, antequam ad Deum accederent triduo ab uxoribus abstinuissent, & id omne fecerunt ex mandato divino. Unde liquet, quòd coitus viri cum muliere pro re immundâ habenda sit, apud ipsum Deum, à quâ immunditiâ seperandi sunt filii Dei antequam ab ipso colloquium aut responsionem accipere potuissent. Quantum etiam immunditiei seminis humani fluxus affert homini, nobis declarat cap. 15. Levit. per totum ejus filum & seriem, ita ut & fluxus immundus non reddat solummodò hominem & mulierem immundos, sed etiam locum, sedem & lectum seu stratum, in quo sederunt vel cubuerunt, imò verò tanta est ejus immundities, ut septem dies integri requirerentur ad ejus purgationem post fluxus cessationem: Concluditurque illud caput hisce verbis. Hæc viâ separabitis filios Israël ab immunditie, ut non moriantur in immunditie. Quod autem coitus & seminis fluxus debilitet corpus humanum, dejiciat mentem, exhauriat spiritus,*

seigne & grave corpus reddat, flammam vitalem diminuat, atque infinita incommoda corpori afferat, nos docet Salomon in multis locis. Nam in uno contextu ^h *Ne des annos tuos alienis ne fortè impleantur extranea viribus tuis & gemas in novissimis, quando consumpseris carnes tuas & corpus tuum.* ⁱ Et alibi: *Habeto aquas tuas solus, nec sint aliena participes tui. Sit vena tua benedicta & letare cum muliere adolescentia tua:* hoc est, cum sapientiâ ^k quam super salutem & spem dilexit Salomon, quare ipsam sibi sponsam facere quæsiuit, propter pulchritudinem ejus. Sed nobis objicient, scio, infiniti, quòd in principio benedixit Deus hominem, jussitque eum, ut cresceret & multiplicaret, & repleret terram, &c. Quibus etiam respondemus breviter, quòd tamen si hæc verba in capitis primi Geneseos sine exprimantur, hoc est, ante specialem & particularem creationis Adami narrationem, ejusque in Paradisum voluptatis positionem, quæ omnia capite sequenti seu secundo ejusdem libri tractantur, tamen dicimus, quòd sermo ille esset universalis seu generalis, non aliter continens hominis creationem & dispositionem in genere super terram, quàm in Primordio primi capitis Geneseos Moyses verbis generalibus expressisset creationem cœli & terræ. *In principio creavit Deus cælum & terram, &c.* Et tamen cælum firmatum erat die secundo creationis, & terra tertio: quare verba illa prima erant generale præludium particularium Dei actionum in mundi creatione methodicè insequenti. Hoc evidenter apparet, se ita habere, quia in prioris capitis benedictione, homini solummodò benedictionibus terrestribus & secularibus benedixit, quibus non opus ei fuit, dum in Paradiso voluptatis degeret, quoniam ibi spiritu semper erat raptus, & contemplatione divinâ cibus, non labore aut sudore comparabit panem suum, sed benedicta terra, sponte producebat fructum suum. Præterea, cur opus esset Adamo benedictionibus terrestribus, cum adhuc dum viveret sine labe in Paradiso, terra non erat maledicta? Habemus etiam inter benedictiones terrestres, à Deo capite primo Geneseos Adamo datas, unicam, quæ erat ei maledictio, post mortem

tem

tem seu lapsum ejus, dum adhuc esset in Paradiso. *Ecce, dedi vobis omnem herbam efferentem semen supra terram, &c.* At alibi herbam pro maledictione ei dedit propter lapsum ejus, ut comederet de herbis terræ. *Quia audivisti vocem uxoris tuæ & comedisti de ligno, ex quo praeceperam tibi ne comederes, comedes herbas terræ, &c.* Præterea incrementum liberorum & multiplicatio prolifica, de qua hîc præcipuè agimus, in primo Geneseos capite pro benedictione mundanâ habenda est, quâ opus non habuit Adam in Paradiso degens, quoniam ipse, cum corpore suo, fuit spiritualizatus, liberosq; spirituales cæsta generatione produxit non carnales: Secundum illud sapientis: Imò verò etiam conceptus multiplicatio mulieri data erat pro maledictione, ob peccatum suum hisce verbis *Multiplicabo ærumnas tuas & conceptus tuos, &c.* At jam tandem proponamus quæstionem unam, videlicet, Si Adamus, cum suo fructu multiplicato, immortalis mansisset; Anne iis terra universa pro habitatione sufficeret? Cui respondendum erit, quòd ne locus quidem ullus bestiis aut arboribus & plantis relinqueretur. Quare illa benedictio terrestris Adamo & successoribus suis, post ejus de letheo poculo libationem & de cœlo ad terram dejectionem à Deo concessa erat: ut scilicet, cum homo immortalis, mortalem se faciens, mortuus esset, ipse hominem superstitem relinqueret in terris, cujus successionem, maturo existente tempore, vulnus Adami mortiferum salvaretur, mediante unguento sancto & balsamo vitali, à luce & vitâ verâ, in utero virginæ gestâ, extractâ, destillatâ & derivata. Præter hæc omnia quatenus Deus concessit homini universam terram pro mansionem suâ, videtur hanc donationem fuisse post ejus lapsum, nam ante lapsum ejus collocavit eum in locum spiritualizatum, Paradisum voluptatis. Ex his igitur omnibus manifestum est, quod multiplicatio carnalis homini concessa esset post ejus culpam seu mortem potentialem, ut ab ejus semine virgo oriretur, cujus semen contereret caput antiqui serpentis. Sed & Mercurius Trismegistus, divinus ille antistes luculenter hæc omnia nobis exposuit, explicans perspicuè

1 Gen. i. 29.

m Gen. 3. 19

Sap. 4.

n Gen. 3. 16.

M. Trism.
Pim. 1.

Pim. 1.

perspicuè, quòd primum, homo contemplatione raptus, cum cœlicolis & ipso Deo conversationem habuisset: deinde narrat ipsum carnali amore pessundatum, mortem sibi comparasse. Verba ejus hæc sunt: *Homo, cum naturam contueretur, mirâ pulchritudine præditam esse, actionesq; omnes septem cœli gubernatorum, atque insuper Dei ipsius effigiem possidere: illi amore ingenti subrisit, utpote qui humanæ pulchritudinis speciem in aquâ specularetur: ille præterea consequutus similem sibi formam in seipso existentem, velut in aquâ amovit eam. secumq; congregi concupivit. Effectus è vestigio secutus est voluntatem, &c. Et alibi: Homo, cum considerasset in tempore suorum omnium procreationem, ipse quoque fabricare voluit, unde à contemplatione partis ad spheram generationis delapsus est. In alio etiam ejusdem sermonis sacri loco magis perspicuè hæc nobis sic describit: Expleto demum circuitu omnium, volente Deo, solutus est nodus, nam cuncta utriusque generis animantia, unâ cum homine, dissolvuntur, & mascula quidem ex parte fœmineaq; similiter conficiebantur. Exemplo Deus verbo sancto clamavit: Pullulate, adolescite, & popagate universa germina atque opera mea. Hic, nî fallor, per nodum, significat mandatum Dei prohibens contactum fructus arboris boni & mali, quo mandato semel soluto, tunc, inquit Jehova: Crescite, & multiplicamini. Sed respiciamus, obsecro, verba ejus sequentia, quæ sunt hujusmodi, in persona Dei loquentis: Vos insuper, quibus mentis portio concessa est, genus recognoscite vestrum, vestramq; naturam immortalem considerate, amorem corporis mortis causam esse scite. His, inquit, dictis providentia per fatum harmoniamq; conflavit missiones, generationesq; constituit, unde cuncta sunt secundum genus proprium propagata. Demum qui seipsum cognovit, bonum, quod est super essentiam, consequutus est: qui verò corpus amoris errore complexus est, is oberravit in tenebris, mortis mala sensu percipiens. Quibus manifestè publicare videtur, quòd pulchritudinis corporalis amor, à quo concupiscentia carnalis, mundi filia oritur, sit mortis atque lapsus hominis, naturâ immortalis præditi, causa. Illud ergo maxime gratum est Deo, videlicet, quòd anima hominis, non sit sterilis, sed fœcunda, hæc enim est casta illa generatio, quam sapiens vocavit pul-*

Sap. 4.

pulchram & cum charitate. At verò generatio carnalis, & præcipue ubi Deus pactum suum non fecit * vel carnis præputii, vel cordis, Deo gratum esse non potest, quia est sordida & absque charitate. Nam ^{o Gen. 17. 10.} qui utitur in castâ generatione & carnis concupiscentiâ, ^{P Deut. 10. 12.} quæ in mundo est, mundum diligit, ac per consequens charitas patris non est in eo. Quodnam autem supplicium animæ sterili ordinatum sit nobis, videtur Mercurius Trismegistus narrare seu fingere aut præfagire, Serm. suo 2. Pimand. & Sapiens capite 3. sapientiæ. Concludimus igitur, quòd causa mortis & lapsus Adamii esset pulchritudinis corporis amor. Nam ut corpus opacum, est ex parte regni Diaboli, sic etiam omnes ejus delitiæ & voluptates & sensibilitas est ex parte Diaboli, unde tam sordidæ sunt ejus concupiscentiæ & generationes, respectu illarum animæ immortalis, quam immundus est Diabolus respectu Dei; producunt enim illa peccatorum & iniquitatis filios, hæc verò fructus cœlestis & justitiæ sobolem. Animæ cupido liberos pariet immortales & Deiformes, corporis verò amor mortales & spurcâ atque tristi Diaboli ideâ deformatos. Cur ergo, ô nos viri terrigenæ præcipites in mortem ruimus? eum nobis haudquaquam desit immortalitatis consequendæ facultas. Revocemus jam nosmet, qui laboramus inopiâ ignorantiae tenebris involuti: discedamus ab obscuro lumine: adsciscamus immortalitatem: corruptionem pro possibili fugiamus. Si nobis non restiterit satis luminis ad hæc præstanda, candelis aliorum, lychnia nostra caligine obfuscata, igne cœlesti fulgurantibus illuminemus. Sed quid plura? Scio enim multos homines deridentes abscessuros, in mortis iter præcipitados: paucos verò, inter quos, me corde fideli huic negotio devoveo & confesso, ad verorum Dei ministrorū & sapientum pedes se prostraturos, ut se in viam veritatis instituerent, precaturos, præfagio. Nam multi vocantur, pauci eliguntur: quamplurimi ad nuptias convocantur, & pauci ad eas præparantur: arcta nimis est via & angusta porta ad salutem deducens & per pauci ingrediuntur, sed major turba amplam calcant viam, quæ ad destructionem conducit.

LIBER TERTIVS.
DE RESURRECTIONE.

C A P. I.

De ineffabili seu incomprehensibili Christi seu Verbi efficacia & operatione in hoc mundo.

P. Apoc. 1.

*Nation
iuncta.*

ILL E, ^p qui erat Alpha & Omega, principium & finis: ille, qui in principio fecit naturam, mundum naturalem, creaturasque omnes, cum hic esset illud Verbum, quod erat in principio apud Deum, rerumque omnium principium, cum verbo omnia producta sunt: & ille, qui erit finis, & suo fulgore eximio, & claritate purificante, omnes naturæ impunitates, & peccatorum maculas eluendi habet potestatem. Ille, qui in principio verus, purissimus, & increatus erat spiritus, Deigenitus sine corpore: in fine erit verus spiritus talis cum corpore humano in summo gradu purificatus & exaltatus. Hic ille, inquam, principium & finis erat etiam medium, ^q erat enim, est, & venturus est. In medio, Adami secundi nomen & effigiem suscipiebat, & carnosum corpus, voluntate patris sui, induebat, quod, licet virtute suâ potuisset immortale efficere, tamen mortalitatis umbram induebat, ut obedientiâ suâ, ingentes Adami prioris inobedientiæ maculas deleteret atque extirparet, quo genus humanum, undis stygiis quasi

q Joh. 1.

*der andra
Adam,
Christy.*

quasi submersum, & orci voragine & peccati tristitiâ absorptum, redimeretur, & spem recuperaret infallibilem salutis in hoc mundo, & resurrectionis veræ ad vitam æternam in mundo futuro, in quo mortis potestas, omnino supprimeretur, illaque in lacum ignis cum Diabolo projicietur. Hic ergo Deus benedictus erat principium, & omnia, & inter ceteros Adamum, suâ voce creans. Hic Deus & homo est medium generi humano infallibilem salutis fiduciam, suâ morte & resurrectione, præministrans. Hic denique Deus, & unicus patris filius, & verus Dei agnus, erit finis mundi, omnia suæ præsentis claritate & fulgore renovans, tenebrarum immunditiem tollens, mortis inquinamenta eluens & abstergens, vitæ & gaudium existens fidelium, infidelium terror & horror, corpora mortua è monumentis suâ virtute evocans, animas proprias infundens, ea resurgere faciens, vivos in terris, qui mortem corporalem nunquam gustaverunt, ictu quasi oculi transfigurans, & ipsos simul cum resuscitatis, in altum virtute sui spiritus elevans, & denique suum jus & debitum, cum misericordiâ tamen, & clementiâ infinita justitiam suam distribuens. Benedictus ergo sit Alpha & Omega, principium, medium, & finis, qui est, erat, & venturus est, in seculo seculorum.

In priorilibello sermonem habuimus de creaturarum vita iis in creatione, divinâ Verbi hujus operatione, infusa, & præcipuè de duplicis Adami vitæ spiraculo, virtute vocis FIAT in ipsum inflato. In secundo, de Adam mixtione cum Diabolo, de ejus cognitione boni & mali, de peccati contractione sibi & successoribus suis, atque de ejus lapsu à statu immortalitatis ad gradum corruptionis & mortis, in quas perturbationes inductus erat malitiâ Diaboli. In hoc ultimo libro de Verbi, carnem humanam suscipientis, morte, resurrectione & adventu, sermones instituemus: Similiter hominem tam mortalis quàm immortalis à morte actuali & potenciali relevati, & resurgentis rationem enucleabimus, ut inde evidenter appareat, quòd Christus ab origine Verbi FIAT, usque ad ultimum PEREAT justitiæ ducis atque imperato-

ris locum, patre sic jubente, habens, bellumque perpetuum gerens contra Diabolum, bestiam, & Pseudo-Prophetam, iniquitatis defensores, & in fine victoriam triumphalem adipiscens, dejectis & pessundatis Diabolo, bestia & Pseudo-Propheta in lacum ignis infernalis, sibi vendicaverit.

CAP. II.

De Adamo secundo: Quod sit Spiritus vivificans, cujus virtute prioris Adam macule abstergantur: & à quo resurrectionis humana spes ad vitam secundam dependet.

QUONIAM Adam primus homo naturalis & terrestris, à Diabolo superatus, morti obediens, propter ejus erga Creatorem inobedientiam, factus est, ideò necesse erat, ut Adam secundus & ultimus, supernaturalis & cœlestis, causam humani generis, prioris Adam errore dejecti, susciperet, eamque coram Deo & mundo ageret. Nemo enim præterquam purum & verum Deum, carnis molem induentem, illud erga patrem æternum, facinus tam grande unquam expiare, potuit. Unde providentiâ divinâ factum est, quòd, ut primus Adam, inobedientiâ arrogantia & ambitione, à Dei favore præcipitatus, fuisset factus anima vivēs, ita ultimus Adā, cujus obediētiā, humilitate, & patientia complacata & pacificata est Creatoris, erga priorem, iracundia, factus est spiritus vivificans. Ut ergo per priorem Adamum mors in mundum introducta erat, sic etiam per Adamum ultimum resurrectio à morte ingressa est, cujus beneficio Diaboli malitia, & mortis rabies penitus superabitur atque extinguetur. Nam in Adamo priori omnes moriuntur, sed in Christo seu Adamo posteriori reviviscūt, & primus fructus in resurrectione erit ipse Christus

1. Cor. 15. 45

1. Cor. 15.

stus, & postea illi, qui sunt ab eo, in adventu ejus, resurgent. * Erit ^{1. Cor. 15. 23.} autem mors ultimus inimicus destruendus. Adami ergo prioris ^{u. Cor. 15. 26.} transgressione, corpora humana in terrâ seminantur, & ejusdem monumentis & sepulchris reponuntur, in terram, à qua processerunt, divina voluntate, redeuntia, sed eorum semina, obedientia, morte, & resurrectione, reviviscunt & resurgent à statu corruptibili in statum incorruptibilem: ita ut corpora, natura Adami prioris, terrestria & mortalia, illuminatione & purificatione Adami ultimi facta fuerint cœlestia & immortalia, unde tot gradibus differt gloria corporis impuri ab illa corporis puri & resuscitati, quot Deus à Diabolo, lux à tenebris, cœlum à terra, seu vita immortalis à morte. * Nam corpus immundum seminatur in corruptione, in ^{x 1. Cor. 15. 42.} dedecore seminatur, & resurget in gloria: in debilitate seminatur, & resurgit in potestate & fortitudine: in conditione denique naturaliteritur, & resurgit in dispositione spirituali. Ex quibus manifestum est, quòd cuilibet homini, in Christo fiduciam habenti, duplex corpus attributum sit, videlicet naturale & mortale in hoc mundo, & spirituale & immortale per resurrectionem in mundo futuro. * Nam corpus corruptibile est imago terrestris, sed incorruptibile est imago cœlestis. Fuimus & sumus in Adamo antiquo terrestres imagines, erimus in Adamo novo imagines cœlestes. Antiquus denique & naturalis Adam nos sua inobedientia damnavit: recens verò novus & spiritualis nos à damnatione suo sanguine, morte & resurrectione, redemit. * Nam Christus unica ^{a Resol. Theol. T. 4. 3. P. 2. Q. 7.} suâ morte duas mortes destruxit, videlicet corporis & animæ, quæ sunt tenebrosæ propter peccatum: Nec tamen solâ suâ morte hæc fecisset, * nam miserabilis esset status noster, qui morimur in Christo, si Christus non resurrexisset pro nobis, * quoniam resurrectio Christi est causa resurrectionis animæ in præsentem & corporis in futuro. Resurrectione enim ejus fide certâ credimus, primum, quòd virtus passionis ejus sit sempiterna, & non transitoria, juxta illud Hebræorum. Unâ oblatione consummavit rectificatos in sempiternum, & deinde, * quòd per mortem ejus amotum fuerit

obstaculum divinæ visionis, & facta fuerit apertio januæ coelestis, & terrestres Paradisi, & ideò, quòd animæ per Christi descensum ad inferos inde eductæ, viderint lumen æternum & beatificatæ sint, quamvis non statim productæ sint in cœlum Empyræum seu Paradisum coelestem, ut testantur nonnulli Theologorum patres. Hæc ergo omnia fiducia infallibili credimus, morte Christi effecta esse, quoniam resurrexit à mortuis ad vitam æternam, quâ docemur ipsum jam Diabolum, Orcum & Mortem simul victoriâ triumphali subegisse, & per consequens, quòd nobis, sub tutela & alis Christi pugnantis in Paradisum tam coelestem quàm terrestrem, invitâ Diaboli resistentiâ, ingressio atque aditus feliciter concedatur. Præterea etiam jam certi sumus de ascensione ejus in cœlum, quâ duo nobis occurrunt beneficia incomparabilia salutis, unum ex parte nostra, in quantum per Christi ascensionem, mens nostra movetur in Christo, tanquam in orbe solari totius luminis, bonitatis & perfectionis: aliud ex parte ipsius, in quantum ascendens in cœlum & sedens ad dextram patris, hoc est, in gloriâ divinitatis & judiciariâ potestate, divina dona mittit nobis. Sic Apostolis spiritum sapientiæ misit, quo eruditi sunt facti in omni cognitione, & sapientiæ veræ fructu præditi. ^{e 1. Cor. 15.} Hinc ergo baptismum amplectimur nos Christiani, quoniam est sigillum verissimum resurrectionis nostræ futuræ. ^{29.} Hinc (inquam) certi sumus, quòd Christus sit testis fidelis primogenitus mortuorum, qui dilexit nos & lavit nos à peccatis nostris sanguine suo. Hinc certi sumus, quòd in præsentî, animæ nostræ resurrectione fruemur, & regeneratione relevabimur, propter infusionem spiritus sapientiæ sacrosancti, quem Christus, post ascensionem suam in suos impluit liberaliter. Nam Christus Deus & homo, virtute suæ divinitatis viam resurrectionis à morte nobis demonstravit. Hæc ergo nostræ spei sublevatio est, ut videlicet speremus nos resurrecturos cum capite nostro. Hæc etiam debet esse vitæ nostræ reformationis ratio juxta illud Rom. 6. Quemadmodum Christus resurrexit à mortuis per gloriam patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus. Hæc est

d Resol.
Theol. 1b.
loci.

e 1. Cor. 15.
29.
f Apoc 1.5.

est denique salutis nostræ complementum, sicut enim mala sustinuit moriendo, ut nos liberaret à malis, ita glorificatus surgendo, ut nos promoveret ad bona: Secundum illud Roman. 4. Traditus est propter delicta nostra, & resurrexit propter justificationes nostras. Sit ergo hæc nostra fides infallibilis, & contemplatio immobilis, quòd ut ortum & nativitatem habuimus à Deo, ita erit nobis mors in Christo, ut spiritu ejus resurgamus, secundum sententiam illam divinissimam & verissimam: *In Deo nascimur in Christo morimur, & in Spiritu sancto reviviscimus.*

C A P. III.

De resurrectione & speciebus ejusdem.

QUONIAM ergo resurrectionem tam animæ quàm corporis habemus à Christo, qui est spiritus vivificans, de ea speciatim hoc in loco agemus. Est autem resurrectio reparatio à morte ad vitam. Quæ quidem definitio pertinet tam ad animam quàm ad corpus. Nam anima ita peccatis submersa & tenebris præcipitata est in hanc vitam, ut extincta quasi existat, hoc est gratiâ divinâ penitus orbata, vnde metaphoricè dicitur anima mori: atque tunc ejus resurrectio, etiam in corpore viva existens, dicitur regeneratio vixta illud Theologorum *Resurrectio Christi est causa resurrectionis animæ in presenti & corporis in futuro.* Corpus etiam simul cum anima dupliciter resurgere nos docent sacra Biblia, videlicet vel à morte potenciali, cum omnis caro & sanguis in se sit mortalis, sicutametsi Enoch & Elias in peccato essent nati, ac per consequens mortales, tamen per spiritus abundantiam gratiæque divinæ plenitudinem, primum regeneratio in iis facta est, & tandem resurrectio à morte potenciali & in cælum ascensio vel à morte actuali: atque hæc resurrectionis species fit duobus mo-

g Resol.
Theol. T. 4.
P. 1. P. 2.
Q. 4.

h Reg. 1. 17. modis, videlicet aut ad vitam mortalem quemadmodum illi ^h qui
 i Reg. 2. 4. per Eliam, ⁱ Elifæum & Christum, & ^k Paulum resuscitati sunt, quæ
 k Luc. 1. resurrectio impropria dicenda est, nam ita resurgunt, ut iterum
 l Act. 10. moriantur: aut ad vitam immortalem; atque hæc est vera & perfe-
 Rom. 6. cta resurrectio, per quam fit, ut mors ulterius non dominetur: at-
 que hæc resurrectione resurrexit Christus secundum illud Ro-
 manorum, *Christus resurgens ex mortuis jam non morietur.* Hæc ea-
 dem resurrectione resurgemus omnes novissimo die per Christum
 m 1. Cor. 15. & in Christo, ^m quando mors deglutietur à victoriâ, ⁿ & non erit
 n Apoc. 21. amplius mors, nec dolor, nec vexatio inter homines. ^o Sed omnibus
 o Apoc. 22. oblata erit aqua vitæ, arborisque vitæ fructus nemini negabitur.
 17.

CAPUT IV.

De resurrectionis ratione.

p 1. Cor. 2.

q 2. Moyf.
33.

r 2. Pet. 3.

QUONIAM ^r nemo scit quid sit Deus præter solum
 spiritum Dei ^r, quippe cuius majestas & essentia
 oculis corporeis videri nō potest, sed solummodo
 hominibus exemplariter & per similitudines, vi-
 delicet per ignem, flammam, lucem excellentis-
 simam & huiusmodi alias perspicuas & formales
 icones explicatur & describitur, ut ipsius imaginē videamus in hæc
 vitâ veluti per speculum in verbo obscuro: ideo omnium rerum
 est difficillima capacitati humanæ operationis illius, resurrectio-
 nis scilicet, rationem invenire, quatenus à priore demonstratio
 nobis omnino tollatur, ingensque erit opus & quasi impossibile,
 ab universalitate posteriorum, ad puncti unitatis fastigium, in ter-
 mino à quo prædominantis, directè & sine errore aspirare: Atta-
 men quia certissimum est in rerum naturâ, quod omne materiale
 in hoc mundo sit ^r aqua, & quod illa sit grossa vel subtilis, & quod
 omnis

omnis ejus partium differentia procedat à lucis præsentia & actione majori aut minori, quod lux procedat immediatè à spiritu domini, sitque verissima Dei effigies, in quâ & per quam Trinitas exemplariter suam gloriam & majestatem patefecit mundo. Igitur examinemus, à posteriori incipiendo ac sursum ascendendo, naturam, primum ignis sublunaris, deinde illius superlunaris & denique ad conditionem fontis lucidi accedamus. In igne seu flammâ terrestri videmus naturam semper sursum tendentem, desiderantem quasi terram relinquere, & proprium suum locum appetere, & hic ignis quo major est, eò ulterius in regionem aëris eum exaltari percipimus. Videmus etiam quòd tanta sit vivacitas in hac creaturâ ut semper per se agere & movere animadvertatur, ita ut more mirabili ipsius solâ præsentia de candelæ seu lampadis liquore pascentis, imagines in carta depictæ circumducantur & saltare videantur: & quod ignis occultus, & quasi mortuus, & in pulvere bombardali, in fustum artificiosum conjectus, delitescens, additione ignis actualis etiam corruptibilis & vivi, resurgat, & in altum faciat corpus fusi ascendere in aërem, illudque ibi tamdiu retineat, quàm ejus anima, vis seu vigor transitorius duraverit. Similiter si candelam accensam in Phialam oblongi colli imposuerimus, ejusque orificium in vas, aquâ plenum deorsum orthogonally applicuerimus in aquam: Videbimus statim aquam illam sursum, virtute ignis inclusi, elevari. Propterea habet hic ignis seu lux terrestris admirabilem vim in sensibili corporum sensibilibus depuratione, ita ut videatur hac in re scintillam naturæ & virtutis sui fontis primarii habere. Quid etiam de stellarum dispositione & earum lucis natura, & præcipuè de illa Solis, à quo ceteræ stellæ tam fixæ quàm erraticæ vitam & tincturam suam lucidam acciperunt. Cernimus ipsum virtute sua lucida, spiritus mundiores à terra, magnetica sua attractione sibi allicere, quæ tandem meteorum ignitorum naturam, in aliqua ex duabus superioribus aëris regionibus induunt. Observamusque quòd ejus vivifica dispositione, semen mortuum exaltatum sit in proportionem decupla, cen-

O

tupla

tupla & millecupla ditiùs & nobiliùs, quàm fuit ante mortem suam. Docemurque experientia annuali, quòd solis naturæ lucidæ officium sit subtiliare crassum & attenuare spiritus & corpora incrassata, & quòd mundificet suâ præsentia spurcitiem & sorditiem hyemis, exhilaret cœlum triste & nebulosum sua præsentia, & renovet res quasi mortuas, totumque mundum suo adventu vel accessione novis & jucundissimis vestimentis ornet. Si hæc ergo lucres creatæ hæc præstare & perficere queant, quid obsecro existimandum erit de lucis increatæ potestate & de stupendo illius effectu, cujus cæteræ lucres creatæ sunt solummodò quasi afflectæ seu pedissequæ & ministræ. Invenimus ergo, quòd per vaporem & virtutem increatæ mundi lucis, per emanationem claritatis omnipotentis Dei sinceram, per splendidum & sanctum sapientiæ divinæ spiritum, qui preciosior est sole, & super omnem dispositionem stellarum luci comparatus invenitur prior, aquæ illuminatæ erant, æther & cœli firmati sursum, & librati sunt fontes aquarum & abyssi certa lege & gyro vallatæ sunt, fundamenta terræ appensa sunt. Erat enim spiritus hic intelligentiæ sanctus componens cuncta cum Domino. * Et quamvis hic spiritus ludebat in orbe terrarum, tamen delitiæ ejus erant cum filiis hominum. Imò verò contentus est non modò cum homine esse, & cum eo laborare, ut sciat, quid sit acceptum apud Deum, sed etiam & corpus humanum, & mortale induere, quò morte corporali nos doceat, ita secum mori, ut inde cum eo & per eum resurgamus à morte ad vitam æternam. Si ergo ignis inferior fictam imaginibus depictis vitam & imaginariam dare potest: Hæc lux benedicta & incomprehensibilis, infinitis proportionibus inferioribus illis creatis anteponenda tam perfectione & nobilitate, quàm simplicitate & efficacia & à cujus imagine, illæ lucres, repetitis reflectionibus in speculo mundano, essentias suas acceperunt, corpora naturalia & creaturas omnes vitam habentes movere facit. Si ille inferior ignis submersum tenebris & in nigerrimo pulvere bombardali sepulchrum, exuscitare solet: hæc lux perfectissima, animas in peccato immerfas

* Sap. 7.

† Prov. 8.
22.

* Prov. 8.

mersas, & quasi in corpore putrido & opaco sepultas verâ regeneratione resurgere causabitur. Si ignis bombardalis vis tanta est, ut globos gravissimos & turres in altum elevare valeat: hæc lux increata & æterna suâ præsentia facit universam terram movere, montes fundere instar ceræ & corpora humana ad Paradisum cœlestem ascendere. Si ignis hic inferior purificat, & mundat omnia metalla, hæc lux potentissima suo aspectu solo omnia consumens, mirum in modum ultra illam ignis elementaris dispositionem purgat & emundat à peccatis, pellitq; animæ & corporis tenebras. Simili etiam ratione, si sol cœlestis, lucis increatæ creatura, spiritus humidus suo calore sursum attrahit, hæc etiam lux sacrosancta, lucis solaris creator, animas hominum regeneratione liberat à tenebris atque sublimat eas ad cœlum, quod etiam * Jo.^x Apoc. 4.^{12.} hanni & Paulo & aliis accidisse legimus. Si sol sua facultate tantam vitæ influentiam in corpus tritici mortuum, & in terra sepultum impluere potest, quo iterum corpus illud mortuum in bonitate formæ & multitudine perfectionis exaltari, & supra terram assurgere invenitur: multo magis hæc lux divina, hoc Verbum Dei, hic candor lucis æternæ, exuberantia suæ virtutis igneæ, & ultra imaginationem humanam efficacis & admirabilis, non modo homines mortuos & sepultos expergefacere, illosque relevare, resurrectione verâ, sed etiam ipsos efficere post corporis clarificationem sursum ascendere: imò quidem homines nunquam morte affectos transmutare, eorumque corpora sic transmutata, ictu quasi oculi, sursum repetere potens est. Hujus igitur ignis seu lucis increatæ potestas non modo sufficit hæc omnia leviter complere, sed etiam mundum & omnia in mundo nova facere. Nam ejus præsentia * cœlum ac terra præteribunt, hoc est, formam priorem exuent, videlicet corruptibilem, & novam induent, videlicet incorruptibilem: non enim perit nunquam renasciturus mundus, quoniam opera Dei æterna sunt, & nunquam interitura, quare mori mundum & penitus exterminari non vult Deus, quoniam mori & vivere sunt contraria. * Nam tametsi Sol & Luna sunt amissuri * Esai. 30.

splendorem suum, tamen non aliâ ratione quàm ut Luna adipiscatur eum splendorem, quem hoc tempore Sol obtinet, & Sol septuplo majus lumen atque jubar habeat, quàm jam habet. Homines quoque morientur & putrescent & peribunt, sed resuscitabuntur, ac resurgent renovati & spirituali invisibilique corpore induti, & clarificati, atque ita in omnem æternitatem cum Deo permanent. Eodem quoque modo cælum, terra & aqua interibunt, dum visibilem hanc essentiam deponent, atque in invisibilem transfigurabuntur: atque ita istud interire, & perire nihil aliud est, quàm quòd visibiles creaturæ Dei visibilem formam deposituræ sint, & contra invisibilem essentiam sint induturæ. Quemadmodum enim omnia ex visibilibus rebus in visibilem substantiam sunt producta, ita etiam ex visibili hac in invisibilem rursus ac spiritualement essentiam reducuntur, atque in æternum manebunt. Nam ante hoc tempus nemo faciem Dei oculis corruptilibus videre potest sine morte, quoniam ab essentiali ejus præsentia, ut testantur sacræ Scripturæ, movetur & contremiscit terra & montes funduntur instar ceræ, uti dictum est, unde Dominus, quando apparuerit suis Prophetis, obvelamen posuit super faciem suam, ita ut sola ejus imago visa fuerit, vel potius exemplar præsentia majestatis suæ, ni ipsi Prophetæ, vivo & essentiali ejus conspectu, morerentur. Percipitur ergo nonnunquam ejus icon in gladio ignito, in dumo ardente, in columna ignea, in igne coelitus descendente, in splendore & fulgore Angelorum circa nativitatem Christi: item in fulgure, fulgetro & aliis hujusmodi luminibus in aëre conspectis. Sed hæ ejus apparitiones non fuerunt essentielles, sed magis accidentales, quoniam nullum corruptibile durare potest coram ejus aspectu & facie detectâ, quoniam ejus veræ essentia & præsentia natura est subtiliare res grossas, easque mundificare à suis sordibus, & exterminare tenebrosos effectus, res visibiles & corporales, invisibiles & spirituales facere, omnia corrupta renovare, eaque reducere in incorruptibilitatem sempiternam. Nā opera ejus sunt permanentia, opaca pellucida & splendida redde-

re, grossa subtiliatione & in ictu quasi oculi sursum elevare, suo spiritu mediante, beare omnia splendida, damnare sordida, tenebrosa & immunda. Hujus ergo presentia essentialis erit tenebrarum principis ruina: Sic renovabitur mundus & mundana reviviscunt: sic peribit Diabolus, morsque ejus ministra, in ruinam irreparabilem precipitabuntur in lacum perditionis. Hæc est vera, justa, & potentissima Jehovæ effigies, quam nemo unquam videre potest, dum sanguine & carne humana sit præditus, & quam mortalitas corruptio & peccatum fugiunt, veritas autem, æternitas, pietasque & justitia sincera sequuntur. Terra ergo presentiam suam, ideò movetur & contremiscit, & montes funduntur instar ceræ, quoniam tenebrarum pollutione & corruptionis nocumento inquinantur. Nec tamen eos Deus hæc suam presentiam penitus destruet quatenus sunt opéra manuum ipsius, quæ sunt perpetua, sed renovabit tum terram tum homines & creaturas suas tali transfiguratione, ut sine terrore & mutatione aut corruptione, imò verò vice versa, admirabili gaudio & voluptate inexplicabili appareat iis vultus verus & effigies essentialis Domini, quæ ipsis, corruptione inquinatis, adeò erat terribilis & intollerabilis; Hic ergo corpora humana sepulta recolliget suam presentiam, eaque pro animabus propriis domicilia apta faciet, easque in illa, ictu quasi oculi, ingredi jubebit, spiritusque sui virtute, corpora cum animabus ornata elevabit in altum. Virtute, inquam, hujus lucis incomprehensibilis, potentissimæ, actuosissimæ, & vivacissimæ, hominum resurrectio à mortuis erit die novissimo completa, mundusque imperfectus ad perfectionem reductus, quam exactissimam. Nam si ignis elementaris, qui est inferior virtute igneæ Solis, & effectus calidi virtutis solaris, qui multis gradibus igni elementali anteponendus est, tot mirabilia in rerum purificatione facere soleat: non erit dubitandum, quòd lux illa increata, prædictorum luminum fons, pater, fœdator, & præses admirabilis, omni re fortior, omni virtute efficacior, omni spiritu subtilior, omnis operationis & actus verus & solus author, longè majora, stupendiora, imò verò omnium miraculorum

culorum maxima, præstare, perficere, absolvere, quàm exactissimè complere, & ad exitum, summumque perfectionis culmen perducere, admirabili suâ virtute & potestate valeat.

CAP. V.

Quod Verbum suscepit carnem, corpusque humanum sibi diversorium fecerit, ut mortem pateretur pro peccatis nostris: Ejus resurrectionis causa & efficacia.

OMINEM fecit Deus Verbum suum diversorium, & in corpore illius ædificavit regale suum palatium hîc in terrâ, ut dum in tabernaculo suo, morti subiecto, viveret, homines doceret, eos in viam veritatis dirigeret, & mandata patris sui iis explicaret. Secundum illud Salamonis * Sapientia mittitur de cœlis sanctis, ut cum homine sit, & cum eo laboret, ut sciat, quid acceptum sit apud Deum. Nam in eâ mendacium à veritate discernitur. Hoc ergo Verbum, corpus humanum inhabitans, se visibilem reddebat mundo, ut ^b mundus lumen occultum & invisibile in se comprehensum, oculis apertis contueretur, secundum illud Joannis. * Vita manifesta est nobis, & vidimus, audivimus, testamur & annuntiamus. Et tamen hæc lux, hæc vita, hoc ^d verum lignum vitæ, quod qui possidet, habebit vitam æternam, in se reflexit ardorem suum, nec corpus suum voluit ita illuminare, ut immortale redderetur, quoniâ hominis causâ induebat corpus humanum morti obnoxium, ut de letheo poculo gustaret pro peccatis nostris. Nam in ejus potestate erat corpus suum humanum mortale, immortale reddere, illudq; præservare contra impios hujus mundi: juxta illud, quod ipse Petro locutus est. * An putas, quod non possum rogare patrem meum & exhibebit mihi

^a Sap. 9. 9.

^b Joh. 1.

^c Joh. 16.

^d Prov. 3.
16.

^e Mat. 26.
53.

mihî modo plus quàm duodecim legiones Angelorum? Erat ergo voluntas patris, ut pro genere humano Christi corpus pateretur mortem. Unde orans patrem, dixit. ^f Pater mi, si sit possibile transcat à me calix iste, veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Et alibi. Pater mi, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum fiat voluntas tua. Et alibi. ^f Quomodo ergo implebuntur Scripturæ, quia sic oportet fieri. Mortuus ergo est pro nobis, homo hic Deigenitus, ipso nihil mali merente, & spiritus ejus sacrosanctus & immortalis spacio trium dierum victoriam illam notabilem spiritualem obtinens, quâ infernus, Diabolus, & Mors superati sunt, tandem majestate invincibili ad inanimatum suum diversorium reversus est, illud transmutat essentialissima purificatione à materialitate in spiritualitatem, à re terrestri, in rem cœlestem, à substantiâ mortis subjectâ in substantiam incorruptibilem & permanentem, ab ente visibili, grosso, palpabili & patibili in ens invisibile, subtilissimum impalpabile & passioni nunquam obnoxium. Nam hic erat spiritus ille æternus, atque lux illa increata, qui purgat, purificat, & emundat corpus ab omni, inquinamento tenebrarum, & impuritatis & imperfectionis sorditie millies efficacius quàm ignis vulgaris mundificare solet metallâ à suis fœcibus & impuritatibus. Hic est ille spiritus, qui renovat hominem, ut renascatur immediatè à Deo, ut peccata & Diabolum singulis momentis aversetur, qui si in plenitudine infundatur, in homine non modò animam regenerat, quasi mortuam, sed etiam corpus adhuc vivens transfigurat, ut illud Enoch & Eliæ & aliis spiritualibus, omni re fortioribus & velocioribus, elevat & vehit à terrâ in cœlum, quod est locus destinatus rebus spiritualibus. Hic est spiritus ille verè vivificus in Adamo ultimo sedem habens, qui ante ejus mortem radios virtutis non ejaculavit, nec vim suam immortalem exercuit in corpore suo. At verò jam morte tandem ab eo suppressâ mortis plagam curavit & corpus suum, olim mortuû, suâ præsentia ita illuminavit, ac purificavit, ac tanta subtilitate illud exornavit, ut ejus partes spiritualizata cœli Empyrei spiritum in puritate excelluerint. nam aquæ visibiles, propter suam tenuita-

^f Mat. 26.

39.

^f Mat. 16.

54.

nuitatem, per parvula foramina penetrare solent: aër, ob ejus subtilitatem, fissuras ingreditur augustissimas: & ignis etiam metalli poros perforare percipitur, sed hujus spiritus & lucis veræ præsentia essentiali nihil materiale aut grossum potest resistere: etiam usque ad terræ centrum penetrabit, efficietque eam contremiscere: & scopuli durissimi & montes ejus efficaciam resolvuntur & universales tenebræ propulsantur. Non erat igitur mirum, si virtute istius divinæ essentia, corpus Christi mortuū & in sepulchro jacens, purificetur & resuscitetur, cum istius spiritus vigore omnia erunt renovata, & Sol, Luna, stellæ cum ipsa terra transfigurati. Non sit, inquam, mirum, si etiam ostio clauso, Christo resuscitato aditus negari non posset, nec quod invisibilis & visibilis pro placito suo factus esset, cum spiritu & Verbo Dei erat repletus; Non mirum si ad tertium cælum ascensione penetraret, cum hic^h spiritus sapientia soleat mediocre suum receptaculum ad honorem ducere dabitque ipsum mediocriter possidentibus, coronam gloriæ. Hic ergo Deus immortalis, & homo morti subjectus suā divinitate exuscitatus, hic, inquam, homo Adami peccato mortalis factus, Spiritu sancto vivifico immortalis redditur. Hic^h resurrectionis fructus primus viam iis resurrectionis veræ præbens, qui in Christo Deo fiduciam habent. Nam est solus spiritus ejus vivificus, & nullus alius, qui illud donum immortale nobis hominibus, quo surgamus, attribuere potest, quare, si fide credamus spiritus istius portionem per Christi passionem in nobis permanere, proculdubio hic spiritus universalis se junget cum illa portione, & ad beatitudinem nostram operabitur, & ad perfectam à morte resurrectionem. Quoniam hæc est illa sola lux, quæ illuminat omnes homines, qui veniunt in hunc mundum, & unit sese cum illuminatis atque attrahit eos ad se & retinet secum in æternum. Hæc ergo est resurrectionis nostræ anchora infallibilis, hic est cujuslibet rei veteris mundi renovator fidelis. Benedictus ergo erit, qui sincerè in Christo moritur, quia hujus thesauri incomparabilis præmium, ejus præsentia, dienovissimo plenè possidebit. Concludimus igitur quòd

in Prov. 4. 8.

1. Cor. 15.

DE RESURRECTIONE.

113

quòd Christus est crucifixus pro infirmitate nostrâ, sed resurrexit nunc vivens ex virtute Dei. Nam Christus, ratione suâ divinitatis, fuit causa suâ resurrectionis, non autem secundum virtutem naturæ creatæ.

C A P. VI.

De resurrectione à morte potentiali. Quod aliquis post suam transfigurationem, Deum videre possit, ut est, hoc est, in suâ essentiâ. An possibile sit, quòd aliquis è mortuis resurgat ante Christi adventum necne.

Hujus etiam spiritus vivifici plenitudine satiatum erat Helias, ita ut non modò animam habuerit regeneratam, quæ antea timore & tristitiâ submersa erat, & minis impiorum subjecta. Unde petivit animæ suæ ut moreretur: & inquit Domine tolle animam meam & cæt. Sed postquam sancto splendore esset illuminatus, anima, morte & timore quasi extincta, tandem exuscitata erat, sub alis Jehovæ præservata & ab impiorum rabie liberata. Jam enim ignem à superis evocare ei faserat, quo adversarios suos destrueret. Jam miracula edere in terris ei licebat. Jordani aquas scilicet dividere, imò verò ad cælum usque ultimum ascendere, non enim solum modò resurrexit ejus anima virtute spiritus vivifici, sed etiam corpus ejus de fructu ligni vitæ gustavit, unde tanta ei erat hujus spiritus portio, ut etiam ipse portionem duplam ejusdem cum Eliseo relinquens, sufficiens haberet, quo ad cælum, absque corporis sui morte actuali, exaltaretur. Hic ergo videmus corpus Eliæ, quamvis in corruptione natum & morte potentiali affectum, tamen sine actuali ejusdem corruptione in cælum vivaci spiritus sacrosancti

P   affi-

assistentia fuisse elevatum. Eodem etiam spiritu præeunte, Enoch hoc idem præstitit. Quod equidem nullo modo accidisset, videlicet ut corpora corruptibilia potuerint in locum incorruptibilem ascendere, absque ejus purificatione & transfiguratione. Nemo enim in cælum ascendere potest sanguine & carne mundanis imbutus, quoniam caro & sanguis, ut illi sunt in hoc mundo, regnum cælorum non possidebunt, quoniam possessoribus regni cœlestis Jehovæ majestatem & faciem ipsius essentialem videre necesse erit, quam nemo mortalium, carne & sanguine corruptibilibus præditus, sine morte subitâ præstare queat. Sed quoniam Henoch & Elias vivi cum corpore & animâ ex hac terrâ sursum in cælum assumpti sunt, neque unquam mortui, idcirco objici potest eos cum carne & sanguine in cælum non ascensuros, multoque minus visuros Deum in facie, sed longè alio modo resista comparata est, nam hi duo in assumptione eorum in cælum fuerunt à Deo, quoad corpus, carnem & sanguinem humanum transmutati, hoc est, ab omni tenebrarum inquinamento & peccati sorditie purificati, & à grossitie spiritualizati, atque ita Deum viderunt. Verum quidem est carnem & sanguinem humano modo possidere non posse regnum cælorum; at verò tamen nihilominus caro & sanguis in regnum cœleste introibunt, sed modo clarificato, ut etiam Elias clarificatus fuit, quando unâ cum Moyse apud Christum in revelatione in monte Thabor apparuit, ubi Dominus clarificavit sese coram illis & facies ejus resplenduit instar Solis, & vestimenta ejus instar lucis fuerunt dealbata. Quod verò ad clarificandi & transmutandi formulam pertinet, certum est eam taliter fuisse peractam virtute lucis spiritualis, cujus est materialia spiritualizare, qualiter aurum igne tentari, & metalla impura flammâ mundificari cognoscuntur. Nam quando Elias in curru ardente perequos igneos in cælum fuerit evectus, haud dubio illic ita spirituali igne purgatus atque clarificatus fuit, ut potuerit postmodum majestatem Dei contueri, atque ita permanere in æternum. Si quis ergo jam clarificatus erit, ut Henoch & Elias, ille in hac suâ clarificatione

Mat. 17.
Marc. 9.
Luc. 9.

catione persistet. Qui verò non fuerit clarificatus, ille pro ratione actionum & factorum suorum, & pro misericordiae Dei portione & mensura clarificabitur die novissimo. In resurrectione verò corporis post mortem, de quâ supra satis loquuti sumus, magna oriri potest quaestio, videlicet, An aliquis hominum unquam ante Christum à mundi exordio resurrexit à mortuis? Cui quidem quaestioni dicimus, quod maxima contentio oriri possit; An Moysis corpus à mortuis resurrexit necne? Imprimis, quia colligitur ex sacris Scripturis ipsum ex mandato divino in terrâ Moab mortuum esse & sepultum, neque in hodiernum usque diem inventum esse ejus sepulchrum. Præterea apparebat cum Elia, corpore suo purificato, super montem Thabor, uti superius dictum est, non differebat ejus corporis clarificati dispositio ab illâ Eliae, cui iterum aliquis alius objiciet, ^m quod Christus resurrexit à mortuis, primitiae dormientium, &c. hoc est, primus fructus dormientium, per quem & in ^{m. 1. Cor. 15. 20.} quo omnes homines debent resurgere, jam resurrexit, hoc est, spiritus ille vivificus solus, est principium & author resurrectionis à morte tam animæ quàm corporis, & procul dubio, si Jehovah voluntas fuisset istum spiritum, Moyse mortuo emittere, facillimum esset credere, quòd divinâ ejus efficaciâ corpus Moysis mortuum clarificari potuisset, & anima ejus in tabernaculum suo splendore illustratum reponi, ac tandem cum anima tum corpus ejus simul resurgere & vivere in æternum.

CAP. VII.

An aliquis aliquo tempore inter Christi resurrectionem & ejus adventum possit virtute spiritus vivifici resurgere à morte ad vitam eternam.

sol.
Christus.

Mat. 21.

CHRISTUS resurrexit à mortuis primitiæ dormientiū, hoc est, potestate & dignitate prius surrexit, nam omnes alii cū à nativitate subiiciuntur peccato, in Christo & per Christi spiritum vivificantem resurgere debent; atqui verò solus Christus sine peccati iniquatione natus & pro aliorū peccatis ipse innocens mortuus, in se ipso & perse ipsum quatenus rerum omnium principium & verus Deus resurrexit à mortuis, Diabolum, orcum, & mortem superavit. Ex quibus evidenter liquet quòd quibus mortuis virtus Christi vivifica inflata fuerit, eis resurgere non erit res difficilis, imò verò res est certissima & experientiā comprobata. Nam dicitur quòd passione Christi monumenta aperta sint, & multa corpora sanctorum, qui dormiverunt, resurrexerint: corpora enim illa mortua & sepulta tetigerunt radii nonnulli à plenitudine spiritus illius vivifici, & splendidissimi promanantes, qui fortiter triumphans, & de victoriā benedictā & omni ævo laudabili rediens, ut in Sanctuarium Sanctissimi jam inanimatum ingrederetur, à mortalitate purificaret, ultra imaginationem mundificaret, & subtile redderet. Hic, inquam, spiritus solo suo transitu, dum corpus Christi resurgeret, corpora nonnullorum mortua post clarificationem resurgere fecit, ac proinde non dubitandum erit, quod cujuslibet hominis cadaver copiosā hujus spiritus vivifici presentia non aliter reviviscere possit inter tempus resurrectionis Christi, & ejus adventum, quàm quando

quando novissimo die, facie exploratissima & vivacissima coram universo mundo, omnia vultus sui clarificatione renovabit, mortuosque resurgere efficiet, vivosque suo aspectu transfigurabit, & ab omni munditie expurgabit: Nam Spiritu sancto revivificemus omnes, qui in Christo morimur. Utenim Jehova Verbo cū Spiritu suo omnia fecit, atq; ut Verbum illud erat vera lux atque sola vita hominum, necesse erit, ut ab isto spiritu vivifico solo obtineamus vitam nostram secundam, qua iterum resurgamus, sine quo resurrectio mortuorum fieri non potest, cū vita hæc æterna, sit sola domitrix atque debellatrix mortis & ministrorum ipsius. Hic (inquam) est spiritus ille, qui testificatur, & est ipsa veritas, verus Deus & vita æterna, ab eo igitur solo fit vera & propria resurrectio à mortuis. Felix qui hunc spiritum comparare, & sibi reconciliare potest, quia tum ejus corpori sive vivo sive mortuo, tum animæ erit beatitudo & felicitas illa sincera, quā solā ad vitam æternam exaltari possumus non aliter quā Enoch & Elias nunquam morientes, & Moyses post mortem. Non igitur impossibile credendum erit, quod hic spiritus etiam illuminatorum quorundam corporibus mortuis sese uniat, & attrahat ad se resurrectione, & retineat ea cum animabus eorum secum in æternum, quoniam hæc est hujus lucis dispositio erga illuminatos. Nam lux ista ubique in mundo versatur, sed eum propter obscuritatem & tenebras nostras videre non possumus, sed illuminatis apparet, eosque magis illuminat, sed ab obscuritate & errore immerso tollit quod habet, juxta illud Matth. 13. 12. Qui habet, dabitur ei & abundabit, qui autem non habet, quod habet, auferetur ab eo. Illuminati ergo sunt in electione recuperaturi hoc donum summum, quo nulum superius: illos enim magis magisque illuminabit, unit sese cum illis, atque attrahit eos ad se, & retinet secum in æternum. Hinc ergo regeneratio, hinc corporis & animæ resurrectio; Hinc corporum terrestrium in coelestem naturam sublimatio, hinc grossi & opaci à perspicuo & puro separatio, hinc rei à natura visibili ad naturam invisibilem transmutatio, hæc vera tinctura, qui-

*Ab vera
tinctura
si loquar*

N

bus tam metalla quam corda tinguntur. Hoc verbum à nube prolatum, hic spiritus fulgore divino coruscans, quem qui in plenitudine possidet & sibi reconciliare potest, ei quocunque tempore virtute ejus, datum erit cum Moyse mortuo, aut cum Elia nunquam morti actuali subiecto, à morte resurgere & in cœlum sublimari. Hoc tamen impossibile erit nobis hominibus hujus seculi, cum nos tantâ sorditie & inquinamenti peccatorum captivamur & prosternimur, ut hunc Spiritum vivificum & benignum potius blasphemix aut ignoratiæ baculis propellamus, & rabie Diabolicâ fugemus, quam ut eum vitâ syncerâ & cordibus mûdis alliciamus ad nos, secundum illud sapientis, more impiorû. *Manibus & verbis accersimus mortem, existimantes illam amicum, defluimus, & sponsores ponimus ad illam, quoniam morte digni sumus, qui sumus ex parte illius.* *Appetimus ergo mortem errore vitæ nostræ, & acquirimus perditionem in operibus manuum nostrarum, quoniam Deus mortem non fecit, nec lætatur in perditione vivorum.* *Creavit enim ille hominem inexterminabilem, sed invidiâ Diaboli mors introivit.* *Nam justitia ejus est mortis acquisitio, quâ justitia expellitur à mundo, cujus princeps est Diabolus, atque hac ratione immortalitatis capaces non sumus, quoniam justitia perpetua est & immortalis, sine cujus assistentiâ regenerari aut resurgere impossibile est.* Attamen omnes ab hac benedictione non excluduntur, restat tamen veræ resurrectionis mysterium apud nonnullos, qui ideò prærogativam habent, numerari inter filios Dei, quoniam lumen in mundo existens, quod mundus non cognovit, cognoverunt, viderunt & testificaverunt. Authores de hoc mysterio valdè mysticè & anigmaticè tractaverunt, & videtur mihi, quod Rosarius magnus occultissimè imaginibus hieroglyphicis mysterium hoc descripserit. Habemus enim ibi depictum corpus mortuum & sepultum, cujus anima extracta ad cœlum evolare videtur. Habemus post corporis debitam præparationem aut putrefactionem, animam propriam, virium superiorum refertissimam, in corpus suum descendantem. Habemus illuminationem seu Solis effigiem alis & facie splendore lustrum

Solis

vide in turba philosophor. part. 2. p. 185 ad 368. de Resurrectione vide Euphrates Philalctæ pag. 35. 36. &c.

Solis cœlestis excellens, ex sepulchro exurgens. Habemus etiam perfectionis ostensionem descriptam, fortitudine admirabili. Habemus Leonem fortissimum Solem devorantem, atque ita superiora cum inferioribus essentiali admixtione conjuncta, quo immortalitas, incorruptibilitas, & fortitudo fortitudinis prælagitur. Quid, ô vos alchimistæ spurii, quid nobis jam vestro cum Mercurio? Abite, prophani, ne sacrum hoc veritatis mysterium spuriis vestris suffumigiis ex argento vivo, sulphure, sanguine, vitriolo, & stercorebus porcinis cum infinitis aliis hujusmodi pollutionibus, inquinetis. Abite, inquam, ô stulti, summâ ignorantia intoxicati, qui umbras sordidas amplectimini, & verbum Dei synceramque cœli veritatem respuitis. Abite, ô fures pestiferi, qui nocte ignorantia thesauros mundanos falsò quæritis, & veras regni cœlorum divitias negligitis. Putatisne thesauros mundanos è cœlis, iniquitatis præstigiis & conjurationibus, philtreisve Diabolicis evocare? Abite impietatis extractores Acharonta move, nam superiores flectere vobis erit omnino impossibile. Relinquitte res mortuas & fictas, quæ à mûdo & Diabolo sunt, eligite res vivas & veras quæ à cœlo & Deo derivantur. Abite, vos impii & spurii hujus mundi Alchimistæ, qui aurum mundanum & mortuum inhiatis, illud verò cœleste & vivum non curatis. Abite (inquam) vos alchimistæ occæcati, qui aurum sine voce & verbo Dei à cœlo emissio, conflare conamini, qui fulgorem metallorum adoratis, fontemque luminis negligitis. O stultitia mundana, quæ terram respicit, ac cœlum inspicere recusat! Qui aurum terrestre fulgoris cœlestis effectum colit magis, quàm ipsum fulgoris & auri auctorem & originem. Non aurum ita respiciendum erit, quàm cætera immensa beneficia, quæ nobis affert ineffabile & splendidum illud Dei Verbum, sine cujus verâ cognitione ad auri confectio-
nem pervenire impossibile censetur, quibus semel perceptis illu-
minabitur anima vestra, ita ut juxta illud Fratrum clamaveritis.
Phy aurum in quantum aurum, nam quibus Verbum Dei, naturam univer-
sam illuminatione detegens, revelabitur, his non erit gaudium, quòd aurum
mundanum

mundanum conflare possint, aut quòd Diaboli ipsis obedientes reddantur,
sed quòd cælum apertum contueantur. Angelosq; descendentes & ascenden-
tes videant, & nomina sua propria in libro vitæ conscripta percipiant &
infinita alia mirabilia & arcana divinitatis revelentur. De hoc etiam re-
 surrectionis mysterio, in Rosa: io magno Hieroglyphicis caracte-
 ribus explicato, mentionē videmini, ni fallor, Fratres illuminatissi-
 mi de Ros. Cruce, facere in vestrà Famâ in descriptione monumēti
 Heptagonii, in cuius summitate Solis imago apparebat miro splē-
 dore ornata. In huius monumenti medietate sepulchrū visum est,
 circa cuius margines hæc inscriptio. Iesus mihi omnia: exscul-
pta erat, & in sepulchro corpus pulcherrimum & dignissimum &
incorruptum. Hoc fortasse potest esse corpus mortuum, cuius a-
nima illuminata virtute Jesu instar Solis, parata erit ad perfectio-
nis ostensionem. Nōne divinè sic loquitur Mercurius Trismegi-
stus, sed in sensu mystico. Magnum miraculum est homo, animal ado-
randum & honorandum, transit namque illud in naturam Dei & ipse qua-
si Deus est. Et alibi. Homini naturam Diis cognatam esse dicit, iisq; di-
vinitate conjunctam. Legimus etiam, quòd lapis animalis reliquis
 duobus longè præferendus sit atque æstimandus. Ex huius ergo
 luce seu hac clave mysticā procedit tingurarum conjungenda-
rum ratio, nam medium est ingressionis invisibile: atque res fan-
cta & benedicta, cuius fortitudo est omni fortitudine fortior,
Christi, veræ lucis & vitæ, affluentia pia & digna, corpora exaltans
naturā suā vivificā, mortuosque resurgere faciens, & virtute non
corporeā, sed veri Christi, miracula vera perficiens. Nam Chri-
 stus erit ei omnia, sed quo ignoranter ducor, quā dementiā aut fu-
 rore ænigmatico rapior, ea prophanis ebuccinando, qui omnia ad
 literam & merum corticem capere solent, & non ad sensum spiri-
 tualem. Si quicquid ergo ignoranter ignorantibus loqui videor,
 quòd narro, nihil illis sit, & planè fictum sine fabula, quia in umbrā
 loquor stultis, in luce solis sapientibus, resque nucleo & centro te-
nus, non superficie & cortice intelligentibus. Ac si adhuc circa ve-
 ritatis

ritatis inquisitionem erravero, ex nebulae obscurae visceribus imaginationis fortis matrice sint sermones mei producti, in flatum seu ventum evanescant, & vapor spiritus istius mei vanè profusus, in oblivionis fonte perpetuum submergatur.

C A P. VIII.

De signis adventum Leonis antecedentibus. De ejus adventu. Pseudoprobeta ruinâ, mundi renovatione, & universi orbis terrarum purificati reductione sub unius imperium, nunquam finiturum, in quo injustitia cum suis funditus peribit, frueturque perpetuum trophæo justitia, quod fixit ipsa.

UAMVIS^u de horâ aut die adventus filii hominis & Agni Dei nemo mortalium, imò ne Angeli^{u Mat. 22. 36.} quidem cœlorum, sciant, quoniam hoc secretum in solo patris sinu delitescit: signa tamen tam mediâtè quàm immediâtè præcedentia diem illum terribilem, sanctis & dilectis suis reliquit Dominus, quibus vigilare & oculis apertis diligenter ejus adventum expectare moneantur, * ne quinque virginum stolidarum incurrant^{x Mat. 25.} periculum, quibus è somno exsuscitatis, deerat oleum ad ornandas lampades ipsarum, quando sponsus cum sponsâ mediâ nocte venit, unde à nuptiis erant penitus exclusæ. Vigilate itaque, quia^{y Mar. 25. 13.} nescimus diem neque horam. Ex signis autem diem illum tam mediâtè quàm immediâtè præcedentibus discamus, & sedulò contemplemur ejus adventum. Nam Dominus^{z Joël. 2.} exercituum promissit ante illud tempus, quod velit omnem carnem illuminare suo Spiritu Prophetico, quo occulta Dei mysteria dignis revelentur, quo debitâ præparatione ordinentur ad veram veri Messie adventus expectationem: nam hoc idem eventurum esse ante novissimum

a Mat. 10.
26.

b Apoc. 3.
7.

c Revel. 3.
9.

d Apoc. 6.
12. & 16.
a. 17.

e Dan. 3.
34. & 35.

num diem, nobis promisit ille ipse, qui in maiestate eo die venturus est, videlicet ^a quod nihil fuerit opertum, quod non reveletur: & occultum, quod non sciatur. Tempus autem illud, in quo huiusmodi signum apparebit, erit circa finem Ecclesiæ sextæ seu Philadelphicæ, aut in principio septimæ Laodiceæ, quæ ab Apocalypsi describuntur, in cuius ætate seu seculo hæc ab ipsâ veritate promittuntur, juxta illud ^b Angeli Philadelphicæ Ecclesiæ: *Hæc dicit sanctus & verus, qui habet clavem David, qui aperit, & nemo claudit; claudit & nemo aperit. Scio opera tua: ecce dedi coram te ostium apertum, quod nemo potest claudere: quia modicam habens virtutem & servasti verbum meum, & non negasti nomen meum.* Præterea aliud signum istud immediate sequens nobis reliquit, videlicet ^c quod temporibus illis daret de Synagoga Satana, qui dicunt, se Judeos esse, & non sunt, sed mentiuntur, & quod faceret illos, ut veniat, & adorent ante pedes suos, hoc est, paucos illos, qui in Ecclesia seculi penultimi reperti erunt. Hoc ergo est illud tempus, de quo confessio vestra, Fratres de Rosea Cruce, loquitur, dicendo: *Diligenter observare debemus, & omnibus manifestum reddere, quod Deus pro certo conclusit mundo mittere & concedere ante ejus periodum (quæ postea immediate succedet) talem veritatem, tantumq; lumen, vitam & gloriam, quantum habuit Adam primus homo in statu innocentie sue in Paradiso: Quare eo tempore cessabit omnis servitudo, falsitas, mendacia & tenebra, &c.* Hoc erit illud tempus, in quo scribitis, Fratres, quod Romani seductores impuri, qui blasphemiam evomuerunt contra Christum, & non abstinerunt adhuc à mendaciis in claro lustro Solis divini jam exsplendescentis in desertum locosq; solitarios expelli debeant. Post hæc signa, mediatè adventum Christi antecedentia, alia sequuntur, quæ immediate illum diem & horam nunciare præsagiunt, cuiusmodi sunt in primis terræ motus, ^d tam magnus & terribilis, ut nunquam fuerit talis, ex quo homines fuerunt super terram, cuius concussione civitates gentium cadent, & Babylon magna venit in memoriam ante Deum dare illi calicem indignationis. Hoc erit tempus, in quo ^e lapis erit abscissus de monte sine manibus, qui percutiet statuam Nebucadnezaris in pedibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuet eos, tunc contrita

contrita erunt pariter, ferrum, lutum, as, argentum, aurum & redacta quasi in favillam, & tiva area, quæ raptæ sunt vento, nullusq; locus inventus est iis. ^f Hoc erit tempus illud, & finis regnorum illorum, in quo suscitabit ^f Dan. 2.
 Deus regnum, quod in æternum non dissipabitur, & regnum ejus alieno populo non relinquetur. ^g Nam justî judicabunt nationes & dominabuntur ^g Sap. 3.
 populis, juxta illud Apoc. 2. 26. pius habebit potestatem super gentes. ^h Nam ^h Sap. 5.
 apud Deum est merces piorum. Hoc ergo est tempus illud, in quo ⁱ An- ⁱ Dan. 7.
 tiquus dierum veniet, & judicium dabit sanctis excelsis. & regnum obtinebunt sancti, & cornu illud parvulum è medio cornuū decē Bestia terribilis exurgens, quod sermones contra excelsum loquebatur, & sanctos altissimi conterebat, judicabitur & ejus potentia auferetur, & potentia & dominium ^k regnumq; & potestas, & magnitudo regni, quæ est subter omne cælum, detur populo sanctorum altissimi, cujus regnum est regnum sempiternum, servient ei & obedient. ^l Hoc, inquam, erit tempus, in quo revelabitur ille iniquus, mysterium iniquitatis operans, qui ad versatur & extollitur super omne, quod dicitur Deus, aut quod colitur, ita ut in templo Dei sedeat, ostendens se, tanquam sit Deus, & ipsum interficiet Dominus Iesus Spiritu oris sui & destruet eum illustratione adventus sui. Hoc est, lapis absque manibus ^m de monte abscissus, lutum illud cum ferro mixtum, pedesq; ^m Dan. 2.
 imaginis percutiēs, vel cornu illud parvulum inter bestie cornua exurgens, judicabit cum Bestia. Vel Bestia illa Apocalypsis ⁿ cum Pseudopropheta ⁿ Apoc. 19.
 perabitur, judicabitur & in lacum infernalem ejicietur. ^o In hoc die civitates gentium cadent, & reges terræ, & principes, & tribus, & divites, & ^o Apoc. 6.
 fortes, & omnis servus, & liber abscondet se in speluncis, & in petris montium, & omnis mons, ^p & insula de locis suis soluta erunt, & omnis insula ^p Apoc. 16.
 fugiet, & montes non erunt inventi, & grando magna sicut talentum descendet de cælo, & Sol factus erit niger seu convertetur ^q in tenebras, & Luna ^q Joël. 2.
 erit ut sanguis, ^r & stellæ cadent de cælo in terram immediate, antequam ^r Apoc. 6.
 veniet dies Domini magnus & horribilis. Nam ^s virtutes cælorum commovebuntur, & ipsum ^t cælum recedet instar libri involuti, immediate post ^t Apoc. 6.
 signum apparitionis filii hominis in cælo, & ^u audientur tonitrua & voces, ^u Apoc. 6.
 & videbuntur fulgura, & fiet terræ motus, ut dictum est, ineffabilis, omnes civitates, insulas & montes diruens, atque dum hac fiunt, apparebit Filius

* Dan. 7.

† Apoc. 6.

7. Mat. 25.

31.

a Mat. 22.

b 1. Cor. 15.

31.

c Revel. 1.

12.

d Ezech. 37.

e Mat. 15.

f Apoc. 11.

hominis in plena sua potestate & majestate: Nam * throni positi erunt, & Antiquus dierum sedebit, cujus vestimenta erunt candida quasi nix, & capilli capitis ejus quasi lana munda: thronus ejus flamma: rota etiam ignis accensus. Fluvius igneus rapidusq. egredietur a facie ejus: millia millium administrabunt ei & decies millies centena millia assistent ei: judicium sedebit, & libri aperti erunt. Et immediate post, in visione noctis, cum nubibus cæli filius hominis veniet, & usque ad Antiquum dierum perveniet, & in conspectu ejus obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem & honorem & regnum & omnes populi tribus & lingua ipsi servient potestas ejus æterna, quæ non auferetur & regnum ejus quod non corrumpetur. Tunc dicent homines, montes cadite super nos & abscondite nos a facie sedentis super thronum, & ab ira Agni: quoniam venit dies magnæ iræ ipsorum, & quis poterit stare? ~ Sic ergo veniet filius hominis in majestate sua, & cum omnibus Angelis suis sedens super sedem majestatis suæ, & omnes videbunt eum ita venientem in nubibus cæli cum virtute multâ & majestate, & mittet Angelos suos cum tubâ & voce magnâ, ut congregarent electos suos a 4. ventis a summis cælorum usque ad terminos eorum. Tunc omnes, qui dormiverunt, seu mortui & corrupti erant, resurgent. ~ Nam spiritus vitæ a Deo immediate intrabit in eos, vel juxta illud Ezechiel, ~ Spiritus spirabit a quatuor ventis super mortuos, & resurgent, & viventes transmutabuntur immediate post cantum seu vocem novissimæ tubæ, & rapiantur in nubes, hocque in momento & ictu quasi oculi, atque congregabuntur ~ ante eum omnes gentes & separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hædis & statuet quidem oves in dextra sua & hædos in sinistra: tunc dicet Rex iis, qui in dextrâ sunt, Venite, benedicti patris mei, possidete vobis paratum regnum a constitutione mundi, & illis in sinistra dicet: discedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus. Atque ita mundus ab iniquitate & immunditie expurgabitur, mors in perpetuum destruetur, Electi congregabuntur, omnia renovabuntur, corporalia in spiritualia, visibilia in invisibilia, impura in purissima, crassa in subtilia eodem die, essentiali regis istius supercœlestis præsentia. Et ~ cælum renovabitur, & terra erit transfigurata & pellucida

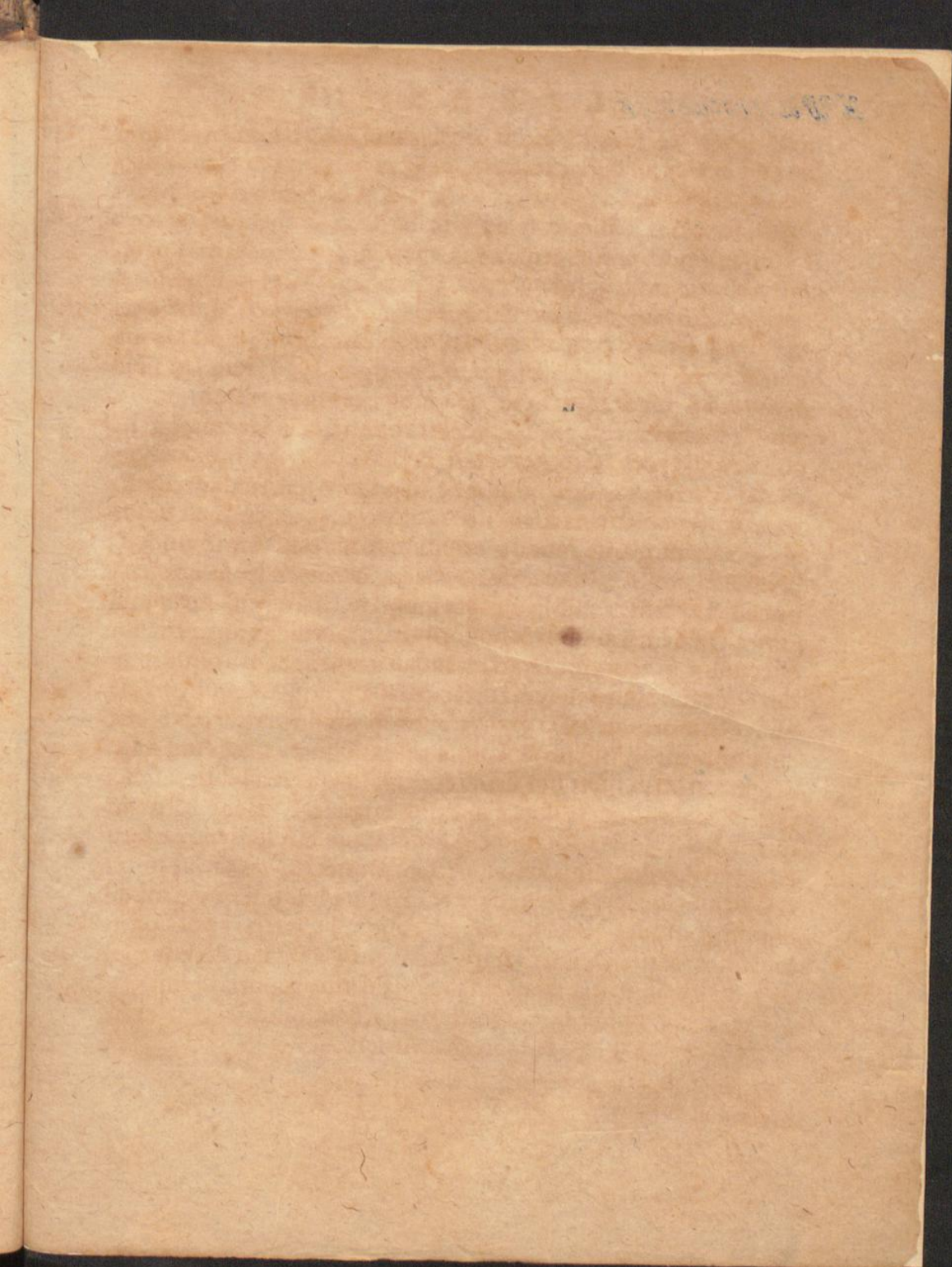

cida & nova civitas Jerusalem descendet à cælo, & tabernaculum Dei erit cum hominibus, & Deus erit, & inhabitabit cum ipsis, & ipsi erunt populi ejus, & ipse eorum Deus habitabit cum iis. Et non erit amplius mors, aut lachrymæ & planctus, aut dolor, aut tristitia, nam omnia accidentia vite antecedentis præterlapsa & extincta sunt, nam ipse qui sedebat supra thronum, inquit. Ecce, feci omnia nova, nam^s in preciosissima & ^g Revel. 22. splendidissima illa civitate nova, rivulus vitæ, è throno Dei & Agni egrediens, & arbor vitæ in quolibet rivuli latere plantata, cujus foliis sanata erunt omnes nationes, omnibus populis patefient, & à nemine excludentur. Nam spiritus & sponsa dicunt, veni, & qui audit, dicat, veni. Et qui sitit, veniat, & qui vult, accipiat aquam vite gratis, & maledictum non erit amplius. Sed sedes Dei & Agni in illa erunt, & servi ejus servient ei, & videbunt faciem ejus, & nomen ejus in frontibus eorum, & nox ultra non erit, tamen si Solis splendor aut Lune claritas extincti fuerint, nec egebunt novi isti mundani lumine lucernæ, neque lumine Solis, quoniam Dominus illuminabit illos, & regnabunt in secula seculorum. Hoc ergo est illud regnum, de quo prophetavit Daniel post imaginis metallicæ contritionem dicendo. ^h Et in fine regnorum illo- ^h Dan. 2. rum suscitabit Deus cæli regnum quod in æternum non dissipabitur & re- ⁴⁴ gnum ejus alteri populo non tradetur, sed comminuet cutem, & consumet universa regna hæc. Hic est Rex ille ⁱ filius hominis, cui antiquus die- ⁱ Dan. 7. rum dedit potestatem & honorem & regnum regnorum, cui omnis tribus, populi & lingua inservient cuius potestas æterna non auferetur, cuiusq; regnum nunquam corrumpetur, sed durabit in æternum atque ^k regnum & ^k Dan. 7. potestas & magnitudo regni, quæ est subter omne cælum dabitur populo ²⁷ sanctorum altissimi cuius regnum est regnum sempiternum, & omnes reges servient ei & obedient. Pii enim translati erunt & fulgebunt, ^l & ju- ^l Sap. 3. & dicabunt populos, ^m quoniam apud Deum est merces eorum, ⁿ & regnabit ^m Sap. 5. eorum Dominus in perpetuum. Juxta illud ergo Fratrum de Rosea ⁿ Sap. 3. Cruce in confels. experge factus mundus à suo somno profundo, & cum corde mundo & perspicuo, capite aperto, pedibusque nudis se præparet, summâ cum hilaritate & gaudio, Soli novo orienti obviam ire: Leonem venientem, heredem apparentem regni n.

niversi orbis terrarum, festim proclamare, Phœbeum adventum à cœlo in terram, congratulari & celebrare, cujus præsentia dies illa benedicta felicitatis orietur à sanctis & cordibus fidelibus diu exoptata, cujus lumine & splendore spirituali, omnes thesauri cœlestes sapiëntiæ divinæ, arcanaq; eorum mundi invisibiliū erūt patefacta, Rubinum regalissimū & carbunculum spendidissimū, in tenebris coruscantem, hymnis salutare: fontem vitæ, cujus beneficio sanabiles redduntur nationes orbis terrarum, omnisque immundities & impuritas à mundo expurgatur, summis laudibus extollere: & claritatem denique omnipotentis sinceram, candoremque lucis æternæ, atque speculum sine maculâ Dei majestatis, cultu divino adorare, & revereri. Benedictus erit cujus oculi, sacrosancti istius mysterii lumine & splendore spiritualiter illuminantur. Benedictus sit Deus verus, qui nobis pollicitus est hujusmodi arcanum ante mundi periodum fore revelatum mundo: & benedicti nuntii & præcursores electi, quibus datum erit hanc benedictionem in publicum promulgare, sed iterum iterumque summis benedictionibus & honoribus decoretur horum omnium effectuum procurator, cujus essentiali virtute renovabitur mundus & exaltabitur, ejus creaturarū maledictiones à mūdo exulabunt, & mortis vestigia extirpabuntur, impuritatis labes & maculæ abluentur, litigium & contentio extinguetur, regnum mundi renovati in perpetuum firmè & stabiliter permanebit, & felicitatis ac summi boni trophæa in altum erigentur. Benedictus (inquam) sis ô Leo de tribu Judæ! ô Phœbe supercœlestis novæ Jerusalem! ô Rubine cujus vero sanguine omnes fideles salvabuntur. ô Carbuncule, cujus splendore & claritate homines novi mundi illuminabuntur! ô Fructus vitæ! ô candor lucis æternæ! ô speculum sine maculâ Dei majestatis! ô sapientia vera, seu denique spiritus intelligentiæ sanctæ! Tibi sit laus, tibi sit gloria infinita, tibi sit honos immortalis, & adoratio sempiterna. Amen.

H. Willerstæller

